

ΑΙ Ξ Η Ν Η

ΤΟΜΟΣ Β' 1952

ΑΙ Ξ Ω Ν Η

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1952

Α Ι Ξ Ω Ν Η

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Συνδρομή ἔτησίᾳ Ἑσωτερικοῦ δρχ. 60.000—Ἐξωτερικοῦ Δολλ. 5—
Διὰ τὴν Αἴγυπτον Ἰρ. Αἰγύπτ. 2. — Τιμὴ τοῦ τεύχους δρχ. 10.000
Τόμος Β', Ἀριθμ. φύλλου 23 — 24

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ὁδὸς Νίκης 20, Ἀθῆναι. Τηλέφ. 24.106

Æ X Ο Ν Ι

REVUE MENSUELLE DE LA CULTURE INTELLECTUELLE HELLÉNIQUE
ADRESSE DE LA REDACTION: 20 RUE NIKIS, ATHÈNES—GRÈCE. TEL. 24.106

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Β' ΤΟΜΟΥ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1952

ΑΙΞΩΝΙΚΑ: (Ἀντιπροσωπεῖα τῆς Αἰξωνῆς παρὰ τῶ κ. Βαρβαρέσφ), σελ. 11, 12, (Αἰξωνικός ἀπολογισμός), σ. 13—24, (Ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Παναγιώτητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ περιοδικοῦ «Αἰξωνή»), σ. 25, (Ἡ Γ' Τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευσις), σ. 26—36, (Γενικός Ἰσολογισμὸς Συνεταιρισμοῦ Αἰξωνῆς), σ. 33, (Τὸ διάταγμα τῆς ἄρσεως τῆς ἀναδασώσεως), σ. 36. σ. 103—106.

Βεργουδάκης Φρ.: Τρίγλη ἢ Αἰξωνική, σ. 71—74.

Γκρέκας Ἰωσήφ: Ἡ μουσικὴ γλῶσσα τῶν ὑδροβίων καὶ Τρίγλη ἢ Αἰξωνική, σ. 101—102.

Λαδάς Γ. Γεώργιος: Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Αἰξωνὴν καὶ ἡ εἰκονογράφησις αὐτῆς ἐκ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ ἀγιολογίου, σ. 49—54.

Μητρόπουλος Κωνσ.: Ἡ ἐνότις τῆς Ἑλλην. φυλῆς δεικνυομένη ἐκ τῆς λαϊκῆς Ιατρικῆς, σ. 43—48*

» » » » » » » (συνέχεια καὶ τέλος), σ. 75—76.

Παπαγιαννόπουλος - Παλαιός Ἀνδρέας: Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως.— Ἡ ἐκ Χαλκίδος προέλευσις τοῦ Λατινικοῦ ἀλφαβήτου, σ. 37—42.

» » » : Αἰξωνικαὶ ἐπιγραφαί.— Γενικά τινα περὶ ἐπιγραφῶν, σ. 55—70.

Παπαδόπουλος Ἰωσήφ: Ὑδρευσις τῆς Αἰξωνῆς ἀπὸ τὸν Ὑμηττόν, σ. 99—100.

Πικιώνης Δημήτριος: Αἰσθητικὴς ἀρχὴς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ Αἰξωνικοῦ συνοικισμοῦ, σ. 3—5.

» » : Οἰκιστικὸς κανονισμὸς Αἰξωνῆς — Μορφολόγησις τῶν ἐπὶ μέρος στοιχείων, σ. 6—10.

Πουλιόπουλος Νικ.: Αἰξωνικός ἀπολογισμὸς, σ. 13—24.

» » : Τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα καὶ ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Αἰξωνικοῦ οἰκισμοῦ, σ. 77—98.

Χατζῆς Χ. Ἀντώνιος: Αἰξων—Αἰξώνεια—Αἰξωνή. σ. 1—2.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ: Βινιέττα ἐξωφύλλου: Νικολ. Χατζηκυριάκου-Γκίκα.

— Παραβολὴ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν ἀλφαβήτων, σ. 40.

— Πίναξ γραμμάτων τοῦ Λατινικοῦ ἀλφαβήτου διαφόρων περιόδων, σ. 41.

— Σχέδιον ἐκ μικροῦ πηλίνου ἀγγείου εἰκονίζον δύο ἀλφάβητα, σ. 42.

— Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κηρύττων ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἔργον τοῦ καλλιτέχνου Δ. Σ. Πελεκάση), σ. 50.

— Ὁ Ἅγιος Ἰερόθεος (τοιχογραφία τῆς ἐκκλ. Ἁγ. Παρασκευῆς), σ. 51.

— Οἱ ἀπόστολοι Φίλιππος καὶ Παῦλος (ἔργον τοῦ Φ. Κόντογλου), σ. 53.

— Αἰξωνικαὶ ἐπιγραφαί, σ. 58, 60, 61, 62, 64, 66.

— Χαλκοῦν πινάκιον Αἰξωνέως ἡλιαστοῦ, σ. 69.

— Τρίγλη στικτὴ πωγωνοφόρος, σ. 73, 74.

ΕΚΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (εἰς τὸ τέλος τοῦ τόμου):

Α'. Σχέδιον διανομῆς οἰκοπέδων καὶ Γενικός Ἰσολογισμὸς 1952.

Β'. Σχέδια τοῦ Αἰξωνικοῦ οἰκισμοῦ.

CONTENTS OF VOLUME II

JANUARY TO DECEMBER 1952

- AIXONICS*: Pages 11, 12, 13 - 24 (Letter from His Holiness the Ecumenical Patriarch, Athénagoras to the editor of the «Aixone» magazine) p. 25, 26-36, 103-106.
- Chatzis Ch. Antony*: Aixon - Aixonia - Aixone, p. 1 - 2.
- Grekas Joseph*: The musical language of the water - fowl and the Aixonian mullet. p. 101 - 102.
- Ladas G. George*: The church of the Apostle Paul at Aixone and the themes of its icons from the «Athenian Lives of Saints», p. 49 - 54.
- Metropoulos Const.*: The empirical Medicine as an evidence for the unity of the Greek race, p. 43 - 48 and 75 - 76.
- Papayannopoulos - Palaios A. Andrew*: Greek Tradition - The origin of the Latin from the Chalkis alphabet, p. 37 - 42
- » » » : Aixonian inscriptions - General data on inscriptions, p. 55-70.
- Papadopoulos J.*: The Water supply of Aixone from the Hymettos Mount, p. 99 - 100.
- Pikionis Dem.*: Aesthetic principles of the architectural structure of the Aixonian settlement, p. 3-5.
- » » : Settlement rules of Aixone - Tabulation of detailed data, p. 6 - 10.
- Pouliopoulos N.*: Report on activities of Aixone, p. 13 - 24.
- » » : The housing problem and the reconstruction of the Aixonian settlement, p. 77-98.
- Vernoudakis F.*: The Aixonian Trigla, p. 71 - 74.
- Pictures and Drawings*: Nich. Hatzikyriakos - Chikas (Cover).— D. S. Pelekassi: Apostle Paul, p. 50.—F. Kontoglou: The apostles Philip and Paul, p. 53.—Aixonian inscriptions, p. 58, 60, 61, 62, 64, 66. Trigla, p. 73.
- Appendix* (end of the volume);
- A'. Drawing of the land distribution.
- B'. Drawings of the Aixonian settlement.

Α Ι Ξ Ω Ν Η

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Συνδρομή ἔτησίᾳ Ἑσωτερικοῦ δρχ. 60.000—Ἑξωτερικοῦ Δολλ. 5—
Διὰ τὴν Αἴγυπτον Λίρ. Αἰγύπτ. 2. — Τιμὴ τοῦ τεύχους δρχ. 10.000
Τόμος Β', Ἀριθμ. φύλλου 23 — 24

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ὁδὸς Νίκης 20, Ἀθῆναι. Τηλέφ. 24.106

Æ X O N I

REVUE MENSUELLE DE LA CULTURE INTELLECTUELLE HELLÉNIQUE
ADRESSE DE LA REDACTION: 20 RUE NIKIS, ATHÈNES—GRÈCE. TEL. 24.106

ΕΝΑ ΠΕΙΡΑΜΑ ΑΥΤΟΣΤΕΓΑΣΕΩΣ

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΞΩΝΙΚΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

I.—Ἡ «ΑΙΞΩΝΗ» αὐτοδύναμη ἑλληνικὴ προσπάθεια πνευματικῆς καὶ ὕλικῆς καλλιέργειας τοῦ λαοῦ μας, τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1952, κλείνει δυόμισιν χρόνια ζωῆς.

Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς δράσεως τῶν ἔτῶν αὐτῶν, ὄχι μόνον γιὰ τοὺς καλοπίστους καὶ τοὺς καλοπροαιρέτους, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς ἀπὸ ἰδιοσυγκρασία καὶ σύστημα ἀρνητῆς, τῶν δημιουργικῶν ἔργων, ὑπογραμμίζει στὰ γενικά του πλαίσια, τὴν συνεχῆ καὶ σταθερὰ ἀνοδο τῆς ΑΙΞΩΝΗΣ, ὡς συλλογικῆς προσπάθειας, πὺν ἀποβλέπει νὰ δημιουργήσῃ, ἕνα αὐτοτελὲς πνευματικὸ κίνημα τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως, μὲ τὶς ἴδιες τῆς, τὶς ἐλάχιστες δυνάμεις καὶ πὺν κατακτᾷ αὐτοδύναμα τὰ ὕλικά μέσα τῆς συντηρήσεως καὶ τῆς προωθήσεως τοῦ ἔργου τῆς. Συγχρόνως ἡ «ΑΙΞΩΝΗ» προσφέρει ἕνα παράδειγμα, μιὰ μέθοδο, ὕλικῆς εὐημερίας, γιὰ ὄσους μποροῦν νὰ ὑποτάξουν τὸ ἀτομικὸ, στὸ συλλογικὸ συμφέρον, νὰ ἐκτελέσουν ἐνσυνείδητα τὸ χρέος πὺν τοὺς προσδιορίζουν οἱ συλλογικὲς ἀνάγκες τῆς παρουσίας στιγμῆς. Ἔτσι ἡ «ΑΙΞΩΝΗ» γίνεται τὸ σπέρμα μιᾶς κοινωνικῆς πολιτικῆς πὺν τὴν ἀσκεῖ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

II.—Οἱ ἐπαγγελίες τῶν ἰδρυτῶν τῆς ΑΙΞΩΝΗΣ σφραγίζονται ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς συνεχοῦς δράσεως, τόσο στὸν πνευματικὸ ὄσο καὶ στὸν πρακτικὸ τομέα. Συμπλέκονται καὶ ἀλληλοσυμπληρῶνται οἱ δυὸ βασικὲς ἐπιδιώξεις τῆς, ἴδρυση πρῶτον ἐνὸς προτύπου ἑλληνικοῦ οἰκισμοῦ γιὰ τὴν στέγασιν τῶν ἀστῆγων διανοουμένων καλλιτεχνῶν, ἔργατῶν καὶ βιοτεχνῶν λαϊκῆς χειροτεχνίας, καὶ δεύτερον δημιουργία ἐνὸς πνευματικοῦ κέντρου ἔρευνας, μελέτης καὶ καλλιέργειας τῆς ἑλληνικῆς παραδόσεως. Ἡ δραστηριότης τῶν ἀνθρώπων τῆς «ΑΙΞΩΝΗΣ» δὲν ἐκδηλώνεται μὲ προτεραιότητα στὸν πρακτικὸ ἢ τὸν πνευματικὸ τομέα. Κινεῖ ταυτοχρόνως καὶ τοὺς δύο συνθέτει κάθε στιγμῆ, τὸ ὄνειρον μὲ τὴν πραγματικότητα, τὴν παρόρμησιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸ μὲ τὴν ἱκανότητα τῆς πρακτικῆς ἐπιτυχίας. Θέτει τὰ ὕλικά μέσα στὴν ὑπηρεσία τῶν ἰδεῶν καὶ στηρίζει τὶς ἰδέες μὲ τὰ ὕλικά μέσα. Ἐκτελεῖ τὴν ἠθικὴν ἐπιταγὴν τῶν ὑποθηκῶν τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως.

Ἔτσι, ἡ ἴδρυση καὶ ἡ ὀργάνωσις τοῦ συνεταιρισμοῦ, συμβαδίζει μὲ τὴν ἀναζήτηση καὶ τὸν προσδιορισμὸ τῆς Θεωρίας τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως, ἡ συγκέντρωσις τῶν μελῶν τείνει πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν καλλιτέρων, ἡ περισυλλογὴ χρημάτων ἐναρμονίζεται μὲ τὴν καλὴ καὶ εὐσυνείδητη διαχείρισις, ἡ περιοχὴ πὺν θὰ χρησιμεύσῃ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ οἴκησιν ἐκλέγεται ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος καὶ συνδέεται μὲ τὴν παναρχαία παράδοσις, ἡ σύνταξις τῶν συμβολαίων καὶ ἡ τακτοποίησις τῶν τίτλων ἰδιοκτησίας συνδέεται ἐπίσης μὲ τὶς πρῶτες ἀρχαῖες ΑΙΞΩΝΙΚΕΣ ἐπιγραφὰς συμβολαίων, ἡ σύνταξις τῶν πολεοδομικῶν καὶ ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων ἐκφράζει τὸ πνεῦμα τῆς γνησίας Ἑλληνικῆς παραδόσεως, ὄλη ἡ συμπεριφορὰ τῶν διοικητῶν τῆς ΑΙΞΩΝΗΣ ἀπέναντι τῶν ἑταίρων διαπνέεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιεικειᾶς καὶ τῆς ἀναλώσεως ὑπὲρ τοῦ συλλογικοῦ ἔργου, τέλος ἡ μεταχείρισις τῶν ἐχθρῶν τῆς ΑΙΞΩΝΗΣ γίνεται μὲ χριστιανικὴ ἀγάπη, χωρὶς μισαλλοδοξία καὶ φανατισμὸ καὶ ὀδηγεῖ

στην αποκατάσταση της ενότητας και της αρμονικής συνεργασίας μαζί τους. Έτσι πορεύεται ή ΑΙΕΩΝΗ και πραγματοποιεί τους σκοπούς της, μετατρέποντας την «ανάγκη» σε «ιδέα», πλαισιώνοντας και υπηρετώντας την «ιδέα» με την «ανάγκη». Έτσι συγκροτεί την θεωρία της.

III.—Στην έκτακτη Γενική Συνέλευση της 7ης Δεκεμβρίου 1952, πραγματοποιείται ή διανομή των οικοπέδων σε 499 συνεταιρούς. Παίρνουν μέρος στην διανομή κατόπιν αποφάσεως των δύο διοικητικών οργάνων της ΑΙΕΩΝΗΣ, Διοικητικού και Έποπτικού Συμβουλίου και της πολυμελούς Έπιτροπής διανομής, όλοι οι έγγεγραμμένοι συνεταιρεί και εκείνοι άκόμη που δεν έχουν πληρώσει την αξία του οικοπέδου των, για να μην γεννηθούν παράπονα από τους άπορότερους, και μέινουν με την πικρία ότι άδικήθηκαν. Στους άπόρους που έδωσαν την παρόθηση για την ίδρυση της «ΑΙΕΩΝΗΣ» παραχωρούνται τα οικόπεδα δωρεάν. Παραχωρείται ειδικός χώρος για την άνοικοδόμηση εκκλησίας και την στέγαση αντιπροσώπου του Πατριαρχείου Άλεξανδρείας, ή συνέλευση έγκρίνει και δωρίζονται δύο οικόπεδα για την ίδρυση Πρεβαντορίου της Έταιρείας Προστασίας άνηλίκων και προσδιορίζεται ειδικό τμήμα, για να άνοικοδομήσουν όσοι συνεταιρεί έχουν την δυνατότητα να χτίσουν με δικά τους χρήματα τα σπίτια τους, προς τον σκοπό να αξιοποιηθί ή περιοχή. Τα πολεοδομικά σχέδια και ή ύπογραφή των συμβολαίων μεταβίβασεως στους συνεταιρούς του οικοπέδου τους που θα έπακολουθήσει, είναι ή σφραγίδα που κλείνει το τέλος της πρώτης επιδιώξεως του κτηματικού και οικοδομικού συνεταιρισμού «ΑΙΕΩΝΗ» (άγορά έκτάσεως, σχέδια, έφαρμογή, διανομή οικοπέδων).

Και τώρα πλέον άρχίζει ή δευτέρα φάσις, ή δυσκολότερη της ΑΙΕΩΝΙΚΗΣ προσπαθείας, ή «ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ».

IV.—Πιστεύουμε ότι οι οδηγγοί έχουν χρέος να έρμηγεύουν το άσθημα και να ίκανοποιούν τις άνάγκες του κύκλου που κατευθύνουν και να αναλώνονται κυρίως ύπερ του συλλογικού έργου· παράλληλα όμως οι πολλοί πρέπει να πειθαρχούν στα συλλογικά συμφέροντα, να μην προβάλλουν την προσωπική τους ύπόθεση και να την μετατρέπουν σε συλλογική άνάγκη. ούτε να έμποδίζουν την όρθή και δικαία πορεία του συνόλου, όταν συμβή αυτή να μην έναρμονίζεται με την άτομική τους επιδίωξη. Όσο μεγαλύτερο είναι το έργο, τόσο άρμονικότερη πρέπει να είναι ή συνεργασία των πολλών με τους οδηγούς· τόσο δυσκολότερα πρέπει να εκδηλώνεται ή έπίκριση και τόσο περισσότερο πρέπει τα άτομα να φροντίζουν για το γενικό σκοπό.

Η άνοικοδόμηση του ΑΙΕΩΝΙΚΟΥ οικισμού, περιλαμβάνει την άνοικοδόμηση 550 σπιτιών των έταίρων, κατασκευή έργων όδοποιίας, ύδρευσεως, άποχετευτικών, ήλεκτροφωτισμού, άνοικοδόμηση Βιοτεχνικής Σχολής Λαϊκής Τέχνης και άλλων σχολών κατωτέρας, μέσης και έλευθέρας Άκαδημαϊκής μορφώσεως, Έκκλησιών, Μουσείου αρχαιολογικού και έλληνικής λαϊκής τέχνης, μονίμων καλλιτεχνικών εκθέσεων και Μουσικών ιδρυμάτων, ύπαιθριού θεάτρου κατά το αρχαίο πρότυπο και στεγασμένου, αξιοποίηση των Ίαματικών πηγών άνοικοδόμηση Ύδροθεραπευτηρίου και ξενοδοχείων. Τέλος άναδάσωση της όπισθεν του οικισμού λοφοσειράς και φύτευση πάρκων. Οι πραγματοποιήσεις αυτές, πρέπει, σύμφωνα με το σκοπό μας, να έναρμονίζονται προς το πνεύμα της γνησίας Έλληνικής παραδόσεως.

Η άπαρίθμηση του Θεμάτων του προγράμματος άνοικοδομήσεως του ΑΙΕΩΝΙΚΟΥ οικισμού, δεν γίνεται ούτε γιατί πιστεύουμε ότι άναγραφή τους σημαίνει εύκολη πραγματοποίηση ή γιατί θεωρούμε λυμένα τα κολοσιαία και δισεπίλυτα αυτά προβλήματα, αλλά για να ύπογραμμίσουμε σε όλους, ποιές είναι οι επιδιώξεις και, τα όνειρά μας αν θέλετε, και πόσο προσεκτικοί πρέπει να γίνουμε όλοι μας, στην πορεία του έργου.

Είναι άνάγκη να εγκαταλείψουμε την άνυπομονησία για το άποτέλεσμα, γιατί αυτό δεν μπορεί να είναι άμεσο. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ένας-ένας δεν κατορθώσαμε να φιάξουμε το σπίτι μας και δεν πρέπει να έχουμε την άξίωση να εκτελεσθί το πρόγραμμα που θέτουμε ως διά μαγείας. Δεν πρέπει να επιτρέψουμε ούτε να δεχθούμε, παραβίαση του αρχικού σκοπού μας· να μην θυσιάσουμε την ιδέα στην άνάγκη, γιατί τότε το έργο θα καταστραφή και στο τέλος ασφαλώς ή άνάγκη θα μένει άνικανοποίητη. Δεν πρέπει να έχουμε την κοινή αντίληψη ότι οι μεγάλες ιδέες ζημιώνουν, και έμποδίζουν τις πραγματοποιήσεις· αντίθέτως οι όρατες ιδέες τροφοδοτούν και ίκανοποιούν τις άνάγκες, ένθουσιάζουν και οδηγούν στον όργασμό της όραίας έπίσης πραγματοποιήσεως. Αντιθέτως έργο που δεν στηρίζεται

στις ιδέες, είναι άνούσιο, χαμηλό και δεν κινεί την άνθρώπινη δραστηριότητα με ένταση, γιαυτό και δεν πραγματοποιείται εύκολα.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε πώς, ό,τι κατόρθωσε να πραγματοποιήσει ή «ΑΙΕΩΝΗ», είναι μεγάλο για τις σημερινές συνθήκες ζωής, όφείλεται δε στην πίστη των Ίδαγικών της Έλληνικής παραδόσεως που την τροφοδοτούν και την δυναμώνουν στην συνέχιση μιας άληθινά πολύ δύσκολης πορείας.

V.—Έκτός της πολεοδομικής και της αρχιτεκτονικής μορφής της «ΑΙΕΩΝΗΣ», που σύμφωνα με τον σκοπό της πρέπει να ανταποκρίνεται προς το πνεύμα της γνησίας έλληνικής παραδόσεως, και ή μέθοδος της άνοικοδομήσεως είναι άνάγκη να έναρμονίζεται προς αυτήν και να στηρίζεται στα διδάγματα της πείρας που μας κληροδότησε.

Η άλληλεγγύη και ή άλληλοβοήθεια, που χαρακτηρίζει όλη την προσπάθεια της «ΑΙΕΩΝΗΣ», στην πραγματοποίηση του πρακτικού της προγράμματος, και αντιπροσωπεύει μίαν θεμελιώδη άρχή της Έλληνικής παραδόσεως, την άρχή της συναδελφότητος idem sentire de republica (ή ταυτότης των αισθημάτων προς την πόλιν), πρέπει να ρυθμίζει τη συνέχιση, προς την άνοικοδόμηση, της ΑΙΕΩΝΙΚΗΣ προσπαθείας.

Η αρχιτεκτονική μορφή της ΑΙΕΩΝΗΣ, πρέπει να άποτελέσει ένα έλληνικό αισθητικό πρότυπο, συγχρόνως όμως πρέπει να είναι και ένα ύπόδειγμα συλλογικής προσπαθείας και έφαρμογής· παράδειγμα για κάθε μελλοντική πραγματοποίηση στον οικιστικό τομέα. Να δώσει, σαν άποτέλεσμα τις έλπίδες για μια καλλίτερη κρατική κοινωνική πολιτική στον τομέα της στεγάσεως και της Λαϊκής κατοικίας, που μπορεί να προκύψει ίσως από την συγκέντρωση του μικρού ιδιωτικού κεφαλαίου και την ενίσχυσή του από το κράτος. Το κράτος θα μπορούσε και έχει καθήκον να ενίσχυσή την άνάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, για την άυτοστέγαση και την άνοικοδόμηση των καταστραμμένων από τα πολεμικά γεγονότα σπιτιών.

Πριν καταλήξουμε στις ύποδείξεις μας για τον τρόπο της ενίσχυσεως από το Κράτος, της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, στον τομέα της άνοικοδομήσεως και της στεγάσεως, θα κάνουμε σε γενικές γραμμές άνάπτυξη του θέματος της Στεγάσεως, όπως τίθεται σήμερα από πλευράς διεθνών και έλληνικών άναγκών.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

Το πρόβλημα της στέγης, βασικό θέμα κρατικής κοινωνικής πολιτικής, όσο ό άνθρωπος πολιτισμός προχωρεί, γίνεται και μόνον γι' αυτόν τον λόγο, όξύτερο, αφού ή κατασκευή νέων οικοδομών και ή βελτίωση των παλαιότερων, καθώς και ή προσαρμογή των κατασκευών στις άνάγκες του πολιτισμού, δεν παρακολουθούν κατά κανόνα, την συνεχή και ταχεία αύξηση των εκπολιτιστικών άναγκών του ανθρώπου.

Ειδικότερα ή λαϊκή κατοικία, και ό «πόλεμος κατά της τρώγλης», είναι ένα μόνιμο, διεθνές, σοβαρότατο κοινωνικό πρόβλημα, που διαρκώς άπασχολεί τα πολιτικά και πνευματικά έπιτελεία της άνθρωπότητος, όλους όσοι αισθάνονται την άνάγκη να φροντίζουν τον συνάνθρωπό τους, που ζει σε μια θλιβερή τρώγλη, και περισσότερο τα παιδιά που γεννιώνται, αναπτύσσονται μέσα σε μια φρικτή άτμόσφαιρα ενός μολυσμένου δωματίου ή ύπογείου, χωρίς φως και άέρα.

Οι διεθνείς όργανισμοί, που άποβλέπουν στην ευημερία των λαών και την ειρήνη της άνθρωπότητος, ή Κρατική Πρόνοια σε όλες τις χώρες του κόσμου, αντιμετώπίζουν το στεγαστικό πρόβλημα, όχι πια σαν ύπόθεση ιδιωτική και δευτερεύουσα, αλλά σαν θέμα συλλογικού ενδιαφέροντος, έκρηκτικό, έπειγούσης άνάγκης, που θέλει άμεσο λύση. Σ' αυτό άδήγησε ή διαπίστωση ότι είναι σχεδόν άδύνατο, με τις παρούσες κοινωνικές συνθήκες, να καλύπτονται άμέσως από την ιδιωτική πρωτοβουλία και τις προσωπικές δυνατότητες, οι στεγαστικές άνάγκες του ανθρώπου, που μεγαλώνουν συνεχώς και παραλλήλως, προς την αύξηση του πληθυσμού. Το κράτος, ύποχρεώνεται να άπαλλάξει το άτομο από το βάρος της επιλύσεως ενός βασικού του προβλήματος, και αναλαμβάνει αυτό την ευθύνη να βρή τις λύσεις, της όμαδικής στεγάσεως.

Έτσι, τα πιο πολλά ξένα κράτη, αντιμετώπισαν και πριν και μετά τον τελευταίο πόλεμο, το πρόβλημα της λαϊκής κατοικίας, ιδρύοντας ειδικά Ύπουργεία Στεγάσεως και

Ἀνοικοδομήσεως, πού δὲν βοήθησαν ἀπλῶς τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία γιὰ τὴν αὐτοστέγαση τῶν ἰδιωτῶν, οὔτε ἔλαβαν μόνον μέτρα προστασίας τῶν ἀστέγων, ἀπὸ τὴν κερδοσκοπικὴ βουλμία τῶν μεγάλων ἰδιοκτητῶν, ἀλλὰ ἐπραγματοποίησαν, σὲ μικρὸ ἢ μεγάλο βαθμὸ τὴν ὁμαδικὴ ἀνοικοδόμηση λαϊκῶν κατοικιῶν καὶ τὴν μερικὴ καὶ τὴν καθολικὴ ἀκόμη, σὲ ἐλάχιστα κράτη, ἀποκατάσταση τῶν ἀστέγων. Ὁ βασικὸς σκοπός, τῆς στεγαστικῆς πολιτικῆς στὰ ξένα κράτη εἶναι ὄχι πῶς θὰ βοηθήσουν τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία αὐτοστεγάσεως, ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπιλύσουν τὸ πρόβλημα τῆς ὁμαδικῆς στεγάσεως ἀπὸ τὸ κράτος. Τὸ ἀντίθετο συμβαίνει στὴ χώρα μας, ὅπου ἡ στεγαστικὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους, στρέφεται μόνον, βασικῶς πλὴν ἐξαιρέσεων, στὴν ἐνίσχυση τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας αὐτοστεγάσεως μετὰ τὴν ψήφιση μερικῶν προστατευτικῶν νόμων ὑπὲρ τῶν πολιτῶν πού ἀνοικοδομοῦν (ΚΗ΄ Ψήφισμα) καὶ τῶν ἀστέγων μισθωτῶν (ἐνοικιοστάσιον). Ἡ ἐνίσχυση ὅμως αὐτὴ εἶναι ἀτελής καὶ ὄχι μόνον δὲν λύνει τὸ στεγαστικὸ πρόβλημα, ἀλλὰ τὸ κάνει πῶς περὶ πλοκο, γιὰτὶ οἱ νόμοι αὐτοὶ κατανοῦν προσωπικῆς καὶ ὄχι συλλογικῆς προστασίας. Τὸ Ἑλληνικὸ στεγαστικὸ πρόβλημα θὰ μᾶς ἀπασχολήσει εἰδικώτερα.

ΤΟ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ ΣΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σὲ ὅλες τὶς χώρες τοῦ κόσμου, μετὰ τὸν τελευταῖο πόλεμο, τὸ πρόβλημα τῆς στέγης ἐμφανίζεται ὀξύτερο, περισσότερο ὅμως ἄμεσα καὶ ἐντονα τίθεται σ' αὐτές, πού ἔγιναν θέατρο πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων. Αἰτίες τῆς μεγάλης ὀξυτήτος τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος, στὴν μεταπολεμικὴ περίοδο, εἶναι βέβαια κυρίως ἡ καταστροφὴ μεγάλου ἀριθμοῦ οἰκοδομημάτων, ἀπὸ τὰ πολεμικὰ γεγονότα, ἀλλὰ καὶ ἡ οὐσιαστικὴ διάλυση τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, πού δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ προσφέρει σχεδὸν τίποτα στὴν κάλυψη τῶν στεγαστικῶν ἀναγκῶν τῶν λαῶν κατὰ τὴν πολεμικὴ περίοδο. Ἄλλος ἐπίσης, σοβαρώτερος λόγος, ἦταν ἡ ἀδυναμία ἐφαρμογῆς κρατικοῦ προγράμματος ἀνοικοδομήσεως, σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς χώρες τοῦ κόσμου καὶ περισσότερον στὶς ἐμπόλεμες, καθ' ὅλη τὴν διάρκειαν τῶν πολεμικῶν γεγονότων, γιὰτὶ τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῶν κρατικῶν προϋπολογισμῶν τὸ ἀπορροφοῦσαν τὰ πολεμικὰ ὑπουργεῖα καὶ οἱ γενικῆς ἀνάγκης τοῦ πολέμου.

Μετὰ τὸν πόλεμο, ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος, πού εἶχε παραμερισθῆ μέχρι τότε καὶ εἶχε χαρακτηριστεῖ μὴ ἐπείγον, ἀπετέλεσε ἓνα ἀπὸ τὰ κύρια θέματα τῶν προγραμμάτων, μεταπολεμικῆς ἀνασυγκροτήσεως, πού κατῆρτισαν ὅλες οἱ χώρες. Ἐψηφίσθησαν εἰδικοὶ νόμοι ἀνοικοδομήσεως καὶ ἐχαρακτήρισθη ὡς «ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης» ἡ ἐφαρμογὴ τῶν. Πρέπει ἐπίσης νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἔγινε κοινὴ συνείδηση πῶς ἡ ἐπίλυση τοῦ προβλήματος τῆς στεγάσεως ἦταν ἓνα γενικὸ αἶτημα πού ἐπέβαλε τὴν ἐπιστροφάτευση ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ κάθε ἔθνους, γι' αὐτὸ συνεργάστησαν εἰς τὸ θέμα αὐτὸ, μετὰ εἰλικρίνεια καὶ πατριωτισμό, σὲ ὅλα τὰ κράτη, ὅπου ὁ λαὸς καὶ ἡ πολιτικὴ ἡγεσία εἶχαν ὠριμότητα καὶ συνείδηση ἐθνικῆς εὐθύνης, οἱ ἀντίπαλες πολιτικῆς δυνάμεις.

Στὴν Ἀμερικὴ λ.χ. οἱ κορυφαῖοι πολιτικοὶ ἡγέτες, Τάφτ (τῶν Ρεπουβλικάνων) καὶ Βάγκνερ (τῶν Δημοκρατικῶν) καὶ Ἐλεντερ, συνέταξαν τὸν περίφημο νόμο «περὶ οἰκισμοῦ», γνωστὸν ὡς νόμον Τάφτ - Βάγκνερ - Ἐλεντερ πού χαρακτηρίστηκε ὡς «ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης» καὶ μετὰ αὐτὸν ἀντιμετωπίστηκε καὶ ἀντιμετωπίζεται τὸ πρόβλημα τῆς στέγης στὶς Ἡν. Πολιτεῖες, ὅπου γίνεται ὁ πόλεμος κατὰ τῆς «τρώγλης» μετὰ ἀριστα ἀποτελέσματα.

Στὴν Ἀγγλία, ἡ πρώτη μεταπολεμικὴ Ἀγγλικὴ Κυβέρνηση, τοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος, τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν καταστραφέντων οἰκοδομημάτων κατὰ τὸν πόλεμον καὶ τὴν ἀντικατάσταση τῆς «τρώγλης» ἀπὸ εὐπρεπῆ καὶ πολιτισμένα σπίτια, ἔθεσε ὡς βασικὸν θέμα τοῦ προγράμματός της. Ἡ μελέτη τοῦ θέματος αὐτοῦ, ἀπὸ τὸν νομομαθῆ πολεοδόμο Ἀτβατ, πού ἔθεσε τὶς βάσεις τοῦ νομοθετήματος, γιὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς τρώγλης, καὶ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν καταστραμμένων ἀπὸ τὰ πολεμικὰ γεγονότα σπιτιῶν, ἐνεκρίθη τόσο ἀπὸ τὸ Ἐργατικόν, ὅσο καὶ ἀπὸ τὸ Συντηρητικὸν κόμμα. Καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία τῶν Ἐργατικῶν πού κατώρθωσαν νὰ χτίσουν 750.000 περίπου πολιτισμένες λαϊκῆς κατοικίας, συνεχίζεται μετὰ τὸν ἴδιον σχεδὸν ρυθμὸ ἀπὸ τὸ Συντηρητικὸν Κόμμα.

Τὸ πρόβλημα τῆς «στέγης» στὴν Ἑλλάδα, συνδέεται μετὰ τὸ πρόβλημα τῆς ἐργατικῆς κατοικίας. Ἡ ἐργατικὴ οἰκογένεια στὴν χώρα μας, ζῆ σὲ φοβερὴ ἀθλιότητα. Τῆς λείπουν ὄχι μόνον τὰ μέσα νὰ ἀποκτήσῃ μιὰν εὐπρεπῆ κατοικίαν — αὐτὸ θεωρεῖται ἀπὸ τὴν ἀνεργία, τὴν κακὴν ὑγείαν, καὶ ἀπὸ χίλια ἄλλα προβλήματα ἐπιβιώσεως πού τὰ ὄξυνεν ὁ πόλεμος. Ἐὐπρεπεῖς κατοικίαι δὲν ἔχει οὔτε ὁ μέσος Ἕλληνας, πολιτισμένη δὲ κατοικία μετὰ σύγχρονα κομφορ οὔτε ποσοστὸ 2% τῶν κατοικῶν ὁλοκλήρου τῆς χώρας. Χαρακτηριστικὴ εἶναι μιὰ σχετικὴ ἔρευνα πού ἔγινε τὸν περασμένον χρόνον (1952) ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ ἀποστολή, γιὰ τὴν κατάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ καὶ ἰδιαίτερα τῆς ἐργατικῆς κατοικίας, ἢ μᾶλλον τῆς ἐργατικῆς «τρώγλης». Ἡ ἔρευνα ἔγινε σὲ 500 οἰκογένειαι Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Βόλου, Πατρῶν καὶ Ἡρακλείου Κρήτης. Οἱ πόλεις αὐτῆς θεωρήθηκαν τὰ κυριώτερα ἐργατικὰ κέντρα τῆς χώρας.

Τὰ συμπεράσματα τῆς ἐρεύνης εἶναι ὅτι τὸ 40% ἀπὸ τὶς 500 οἰκογένειαι κατοικοῦν σὲ «τρώγλες», τὸ 35% σὲ πολὺ μέτρια σπίτια πού δὲν ἐξυπηρετοῦν τὶς βασικῆς στεγαστικῆς ἀνάγκης τῶν ἐνοίκων καὶ μόνον τὸ 25% ἔχουν σχετικὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ὄχι βέβαια γιὰ μιὰ πολιτισμένη εὐρωπαϊκὴν χώρα, στεγαστικὴ ἄνεση.

Ἀπὸ τὶς 500 αὐτῆς οἰκογένειαι, μόνον οἱ 136 ἔχουν ἰδιόκτητο σπίτι (τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ ἀνήκουν στὴν πρώτη κατηγορίαν πού ἀναφέραμε καὶ τὸ 30% στὴ δευτέραν). Οἱ ὑπόλοιποι 364 οἰκογένειαι μένουσιν σὲ ξένα σπίτια μετὰ ἐνοίκιο ἢ σὲ κρατικὰ (ἐλάχιστες) προσφυγικὰ σπίτια ἢ παραπήγματα. Οὔτε ἓνα ἀπὸ τὰ σπίτια αὐτὰ δὲν διαθέτει λουτρό, στὰ περισσότερα δὲν ὑπάρχει ἠλεκτρισμὸς καὶ σὲ πολλὰ οὔτε ἀποχωρητήριον. Μερικῆς μάλιστα οἰκογένειαι, ἀναφέρει ἡ ἐκθεση, κατοικοῦν σὲ σπηλιές, σὲ ἀρχαιολογικὰ εἶρηπια καὶ καταφύγια τῆς πολεμικῆς περιόδου.

Ἡ ἔρευνα καταλήγει ὡς ἐξῆς: Ἀντιθέτως πρὸς ἐλάχιστες οἰκογένειαι ἀπ' αὐτές, πού διαθέτουν ἓνα κρεβάτι γιὰ κάθε μέλος τῆς οἰκογενείας, οἱ ὑπόλοιποι κοιμοῦνται στὴ γῆ ἢ σὲ τσιμέντο ἢ σὲ παλιὰ σακκία πού τὰ χρησιμοποιοῦν γιὰ στρώματα. Ἀποχετεύσεις δὲν ἔχουν συνήθως κανονικῆς καὶ οἱ ἀκατάλληλοι βόθροι εἶναι ἐστίαι μολύνσεως.

Ἴσως τὸ πόρισμα τῆς ἐρεύνης νὰ εἶναι κατώτερον τῆς πραγματικότητος. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ ἐργατικὴ κατοικία στὴν Ἑλλάδα εἶναι κατὰ κανὸνα μιὰ θλιβερὴ τρώγλη, ὅπου οἱ ἀρρώστειαι, ἡ καχεξία, οἱ ρευματισμοί, ἡ φυματίωση καὶ ἡ ἀδενόπαθεια εἶναι οἱ μόνιμοι σύννοικοι τῆς ἐργατικῆς οἰκογενείας.

Τὸ ἀγροτικὸν σπίτι εἶναι ἀκόμη χειρότερον. Κατὰ κανὸνα τὰ ἀγροτικὰ σπίτια ἔχουν ἓνα δωμάτιον καὶ τὸ πολὺ δύο. Στὰ πῶς πολλὰ τὸ ἓνα χρησιμοποιεῖται γιὰ ἀχυρῶνας καὶ σταῦλος. Ἀποχωρητήριον κανονικὸ δὲν ἔχει σχεδὸν κανένα σπίτι.

Οἱ δρόμοι, τὸ νερὸ, ἡ συγκοινωνία, ἡ θέρμανση εἶναι μέγιστα προβλήματα ἅπαντα καὶ καταθλιπτικὰ γιὰ τοὺς ἐργατικοὺς καὶ ἀγροτικούς μας οἰκισμούς.

Αὐτὴ εἶναι μιὰ εἰκόνα τοῦ προβλήματος τῆς στέγης ὅπως παρουσιάζεται σήμερον στὴν χώρα μας. Τὴν κατάστασιν αὐτὴν πού ὑπάρχει καὶ πρὸ τοῦ πολέμου τὴν χειροτέρεψαν οἱ καταστροφῆς πού προήλθαν ἀπὸ τὰ πολεμικὰ γεγονότα πού ὄξυναν τὸ κατακόρυφον τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα.

Στὴν χώρα μας τὸ θέμα τῆς στεγάσεως καὶ τῆς λαϊκῆς κατοικίας, ἦταν καὶ εἶναι ἓνα μέγιστον ἅπαντα πρόβλημα, πού δὲν ἀντιμετωπίστηκε προγραμματισμένα καὶ μελετημένα, γι' αὐτὸ καὶ ἀποτελεῖ ἐνδημοῦσα κοινωνικὴ ἀσθένεια καὶ ἐκρηκτικὸν ζήτημα γιὰ τὸν λαόν μας. Συνήθως ἐκινεῖτο τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κράτους γιὰ τὴν κατοικίαν, ὅταν ἐπιέζετο ἀπὸ πολὺ ἐπιγούσας ἀνάγκαι καὶ ἦταν ὑποχρεωμένον νὰ δώσῃ ἄμεσας λύσεις, ἀπὸ τὸν κίνδυνον μεγάλων κοινωνικῶν ἀναταραχῶν. Μόλις ὅμως ξεπερνοῦσε τὴν κρίσιμον καμπή, ξαναγύριζε πάλι στὴν βάση τῆς ἀδρανεῖας ἢ συνήθως τῆς πρόχειρης καὶ ἀμελέτητης ἀντιμετώπισσεως τοῦ ζητήματος.

Ἐνα κλασσικὸν παράδειγμα εἶναι ἡ περίοδος μετὰ τὸ 1922 (Μικρασιατικὴ περιπέτεια). Τότε τὸ κράτος, γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὴν ἰδρυσὴν του, ἀναγκάστηκε νὰ ἀσκήσῃ στεγαστικὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν — κάπως προγραμματισμένην — καὶ ἀνέλαβε τὸ ἴδιον ὄχι νὰ ὑποβοηθήσῃ ἀπλῶς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ἀλλὰ νὰ ὁργανώσῃ καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀνοικοδόμησιν συνοικισμῶν ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν γιὰ τοὺς καταστραμμένους καὶ ἀστέγους πρόσφυγας δηλαδὴ 1.500.000 ἀστέγων. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι ὡστόσο νὰ σημειώσουμε ὅτι τὸ ἔργον

αυτό αποτελεί μίαν εκδήλωση τῶν μεγάλων δυνατοτήτων πού παρουσιάζουμε σάν ἔθνος όταν ἀντιμετωπίζουμε τὸν κίνδυνο καὶ πιεζόμεθα ἀπὸ τὶς ἀνάγκες.

Ἰδρύθηκε στὸ Ὑπουργεῖο Προνοίας, εἰδικὴ ὑπηρεσία Προσφυγικοῦ Ἐποικισμοῦ, καὶ πραγματοποιήσε μὲ βάση ἓνα πρόγραμμα, πού ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζεται ἀπὸ τὸ 1923 μέχρι τὸ 1930 τὴν ἀστικὴ καὶ ἀγροτικὴ οἰκιστικὴ ἀποκατάσταση τῶν προσφύγων μὲ τὴν συνεργασία τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, πού ἰδρύθηκε μὲ ἀπόφαση τοῦ Διεθνoῦς Ὁργανισμοῦ τῆς Κ.Τ.Ε. καὶ χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὶς Τράπεζες Hambros Banc Ltd, Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Spreys and Co (N. Ὑόρκης) διὰ δανείου £ 22.300.000. Τὸ ζήτημα τῆς ἐπιτυχίας καὶ τῶν ἀδυναμιῶν τῆς ἀσκηθείσης τότε στεγαστικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς πείρας, πού μᾶς ἄφησε καθὼς καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων πού συνετελέσθησαν, θὰ μᾶς ἀπασχολήσει ἄλλοτε σὲ μιὰ εὐρύτερη μελέτῃ τοῦ στεγαστικοῦ μας προβλήματος. Ἐκεῖνο ὅμως πού εἶναι χρήσιμο τώρα καὶ πρέπει νὰ τονίσουμε εἶναι ὅτι, ἐνῶ ὁργανώθηκε καὶ ἐλειτούργησε, καλὰ ἢ κακὰ δὲν ἔχει σημασία, μιὰ ἐποικιστικὴ ὑπηρεσία γιὰ πολλὰ χρόνια, ἂν καὶ ἡ πείρα τῶν ἀποτελεσμάτων πού ἐπραγματοποίησε πολλὰ ἐδίδαξε καὶ γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ διατηρηθῇ ὁ πυρῆνας τοῦ ἐποικιστικοῦ αὐτοῦ μηχανισμοῦ, χρήσιμος καὶ ἀναγκαῖος γιὰ τὴν συνέχιση ἑνὸς ἔργου στὸν στεγαστικὸ τομέα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ νὰ ἀποτελέσει τὸν μηχανισμό τῆς μελέτης καὶ ἐφαρμογῆς τῆς στεγαστικῆς πολιτικῆς τοῦ κράτους, ὥστόσο ὅταν οἱ ἀρμόδιοι νόμισαν ὅτι τελείωσε τὸ ἔργο τῆς προσφυγικῆς στεγασσεως, ἡ ὑπηρεσία αὐτὴ διαλύθηκε οὐσιαστικά καὶ ἀπὸ τότε χωρὶς πρόγραμμα, μὲ προχειρότητα ἀντιμετωπίζεται τὸ ὅλο στεγαστικὸ πρόβλημα τῆς χώρας βασικά μόνον μὲ τὸ ἐνοικιοστάσιο. Ἡ ἀναγκαστικὴ παράταση τῶν μισθώσεων, τὸ ἐνοικιοστάσιο δηλαδή, ἦταν ἓνας τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος τῆς στέγης, πού ἀποβλέπει κυρίως στὴν προστασία τῶν ἀπόρων μισθωτῶν ἀπέναντι τῶν ἰδιοκτητῶν, πού ὀπωδῆποτε βρίσκονται σὲ πλεονεκτικώτερη θέση καὶ καλλίτερη κατὰ κανόνα, πλὴν τῶν μικροῖδιοκτητῶν, οἰκονομικὴ κατάσταση, ἀπὸ τοὺς μισθωτῆς τοὺς στερούμενους στέγης. Τὸ ἐνοικιοστάσιο, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἔξωση τοῦ μισθωτοῦ, καθορίζει συνήθως καὶ θεμιτὸ μίσθωμα, δηλαδή ἀπαγορεύει νὰ εἰσπράττουν οἱ ἰδιοκτῆτες, ἐκμεταλλεούμενοι τὴν οἰκονομικὴ καὶ συναλλαγματικὴ ἀνωμαλία, ὑπερβολικὰ μισθώματα. Μὲ βάση αὐτὲς τὶς σκέψεις ψηφίστηκε τὸ 1915 τὸ Β.Δ. τῆς 12ης Δ)βρίου πού προστάτενε τοὺς ἐπιστάτους μισθωτάς. Ἐν συνεχείᾳ μὲ τὸν Ν. 732)1916 γιὰ πρώτη φορὰ θεσπίστηκε ἡ ἀναγκαστικὴ παράταση τῶν μισθώσεων καὶ μετὰ συνεχίστηκε ἡ ἐνοικιοστασιακὴ προστασία ἀδιάκοπα μέχρι τὸ 1936, ὅταν καταργήθηκε τὸ ἐνοικιοστάσιο μὲ τὸ Ν. 31)1936 καὶ ἔμεινε νὰ ἰσχύει μόνον γιὰ ὠρισμένα καταστήματα. Τελικὰ ξανάρχισε καὶ ἰσχύει ἀπὸ τὸ 1940 μέχρι σήμερα. Τὸ ἐνοικιοστάσιο ὅμως, πού πάντοτε εἶχε πολλὰς προσωπικὰς διατάξεις καὶ ἀτέλειες δὲν ὑποβοηθοῦσε τὴν ἀνοικοδόμησιν οὔτε ὅμως καὶ τὴν ἐπηρέαζε οὐσιαστικά.

Ἔτσι ἐπειδὴ ἡ στεγαστικὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους ἄρχισε καὶ ἐτελείωνε στὸ ἐνοικιοστάσιο, χωρὶς νὰ ἐπεκτείνεται στὴν ὁμαδικὴ ἀνοικοδόμησιν λαϊκῶν κατοικιῶν, τὸ πρόβλημα τῆς στέγης ἔμενε ἄλυτο, καὶ τὴ λύση του τὴν περιέμενε τὸ Κράτος ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Κάποια ἀπόπειρα ἔγινε νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἀνοικοδόμησιν κατοικιῶν γιὰ τοὺς Δημοσίους, Πολιτικούς, Στρατιωτικούς καὶ Δικαστικούς ὑπαλλήλους, ἀπὸ τὸ Κράτος μὲ τὸν Ν. 4202 τοῦ 1929, ἀλλὰ οἱ διευκολύνσεις καὶ οἱ ἐγγυήσεις ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων πού παραχωροῦσε ὁ νόμος αὐτός, δὲν δόθηκαν καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου γρήγορα ἀτόνησε, χωρὶς τίποτα τὸ σημαντικὸ νὰ ἔχει συντελεσθῇ, ἀφοῦ προηγουμένως κατήντησε ἡ ὅλη προσπάθεια, ὄχι στὴν ἐνίσχυση τῆς ὁμαδικῆς ἀνοικοδομήσεως, ἀλλὰ στὴν προσωπικὴ ἐξυπηρέτησιν καὶ τὸ ρουσφέτι. Εἶναι βέβαια περιττὸ ἴσως νὰ ἀναφέρουμε ὅτι τὸ ζήτημα τῆς πολεοδομικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς μορφῆς τῶν ἑλληνικῶν οἰκισμῶν δὲν ἀψηχόλησε ποτὲ κανένα ὑπεύθυνο, οὔτε ποτὲ ἔγινε προσπάθεια νὰ ἀναζητηθῇ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως καὶ νὰ προσαρμοσθῶν τὰ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια τῶν σπιτιῶν στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ στὸ φυσικὸ γενικὰ περιβάλλον τοῦ τόπου μας. Μιὰ ἀρχιτεκτονικὴ ἀναρχία, θλιβερὴ καὶ ἀποκαρδιωτικὴ γιὰ τὸ μέλλον τῆς Χώρας, καλλιεργήθηκε. Ἐἓνα πρότυπα καὶ κακέκτυπα, ἐξωελληνικὰς ἀρχιτεκτονικῆς θεωρίας, ἔξινες σπουδῆς σὲ ἄλλότρια εἰδή, κυριαρχήσανε στὸν δόλιο αὐτὸν τόπο τοῦ Παρθενῶνα, καὶ κανένας δὲν σῆκωσε τὸ κεφάλι νὰ ζητήσῃ αὐτὸ πού μᾶς ἐπιβάλλει τὸ πνεῦμα τῆς γνησίας ἑλληνικῆς παραδόσεως, ἀλλὰ παραδοθῆκαμε δέσμοι χωρὶς ἀντίσταση σὲ ὅ,τι ὁ ξένος δήθεν πολιτισμὸς, μὲ τὴν χωρὶς αἴσθημα καὶ περιεχόμενον μορφῇ, μᾶς ἐπέβαλε.

Ἡ προχειρότητα στὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὀλοένα δξυνομένου προβλήματος τῆς κατοικίας, ἦταν ἀποκαρδιωτικὴ, καὶ ἔδειχνε ὅτι δὲν ὑπάρχει κρατικὸ πρόγραμμα κοινωνικῆς πολιτικῆς. Ἄλλωστε αὐτὸ ἦταν φανερὸ ἀφοῦ καὶ ἄλλος κλάδος τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, βασικώτερος ἀπὸ τὴν στέγασιν, ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισιν, μόλις τὴν τελευταία πρὸ τοῦ πολέμου πενταετία ἄρχισε νὰ ὁργανώνεται. Τόσο εἶναι μάλιστα φανερὴ ἡ ἔλλειψιν φροντίδας γιὰ τὴν συστηματικὴ καὶ προγραμματισμένη ἀντιμετώπισιν τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος, ὥστε οἱ σχετικῆς μελέτες, τὰ στοιχεῖα, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς στεγαστικῆς πολιτικῆς τοῦ κράτους, πού ἐφαρμόστηκε στὸ παρελθὸν δὲν εἶναι οὔτε κἂν συγκεντρωμένα σὲ ἓνα Ὑπουργεῖο ἢ σὲ μιὰ ὑπηρεσία. Αὐτὰ σὲ πολὺ γενικῆς γραμμῆς γιὰ τὸν τρόπο ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος τῆς στέγης στὴν χώρα μας καὶ τὴν ἐφαρμοζόμενη ἀπὸ τὸ κράτος κοινωνικὴ πολιτικὴ στὸν τομέα αὐτόν, μέχρι τὸ 1940.

Ἡ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΜΑΣ ΠΛΟΥΤΟΥ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Ὁ τελευταῖος πόλεμος καὶ οἱ φοβερῆς συνέπειες, σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ὤξυνε περισσότερο τὸ πρόβλημα τῆς στέγης καὶ στὴν Ἑλλάδα, πού ἦταν θέατρο πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων μιὰ δλόκληρη δεκαετία. Ἡ δξυνοσιν τοῦ προβλήματος ὀφείλεται κυρίως στὶς μεγάλες καταστροφές, πού προκάλεσαν οἱ πολεμικῆς ἐπιχειρήσεις στοὺς ἑλληνικοὺς οἰκισμούς. Εἶναι χρήσιμα μερικὰ στατιστικὰ στοιχεῖα πού μᾶς δόθηκαν ἀπὸ τὴν ἀρμοδιὰ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας.

1940 — 1944 (Πολεμικῆς καταστροφῆς Κατοχῆς)	
Ὀλικὴ καταστροφὴ οἰκοδομημάτων	208.000
Καταστροφὴ κατὰ 50 ο)ο	72.000
» κατὰ 10 ο)ο	1.415.000
1945 — 1949 (Πολεμικῆς καταστροφῆς ἀνταρτοπολέμου)	
Ὀλικὴ καταστροφὴ	21.500
50 ο)ο	20.000
» Ἄλλες αἰτίες καταστροφῆς	29.900
Καταστροφὴ ὀλικὴ	21.900
» 50 ο)ο	

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς καταστροφές αὐτῆς 20.000 περίπου καταστηματαρχῆς καὶ βιοτέχνες ἔχασαν τὴν ἐπαγγελματικὴν τους στέγη.

Ἀπὸ τὶς πάρα πάνω οἰκοδομῆς ἡ ἀναλογία ἀγροτικῶν καὶ ἀστικῶν οἰκοδομῶν εἶναι 2 πρὸς 1. Ἀντιθέτως 1 πρὸς 2 εἶναι ἡ προπολεμικὴ ἀξία τους. Γιὰ νὰ βροῦμε τι ἀντιπροσωπεύουν σὲ χρήμα οἱ καταστροφῆς τῶν οἰκοδομημάτων πρέπει νὰ πάρομε ὡς μονάδα ἓναν μέσο τύπο ἑλληνικῆς κατοικίας πού στοιχίζε προπολεμικὰ 150.000. Κάθε ἀγροτικὴ κατοικία στοιχίζει τὸ ποσὸν αὐτό, ἐνῶ ἡ ἀστικὴ κοστίζει τὸ διπλάσιο. Μὲ αὐτὸν τὸν ὑπολογισμὸ κάθε καταστραμμένη ἀγροτικὴ κατοικία κατὰ 50 ο)ο στοιχίζει 75.000 προπολεμικῆς δραχμῆς, ἐνῶ ἡ ἀστικὴ 150.000.

Ἔτσι καταλήγουμε στὸν ἑξῆς πίνακα καταστροφῶν κατὰ μέσον ὄρον :

Ἀξία καταστροφῶν 1940 — 1949 (σὲ προπολεμικῆς δραχμῆς)

Ἔτη — Μονάδες (οἰκοδομήματα ἀξίας 150.000)

1940 — 1944 (κατοχῆ)	409.000
1944 — 1949 (ἀνταρτοπόλεμος)	5.000
1940 — 1949 (ἄλλες αἰτίες)	7.000

Σύνολον 421.000 × 150.000 = 63 δις

Ἄν ὑπολογίσουμε τὶς καταστροφῆς τῶν οἰκοδομημάτων σὲ σημερινῆς δραχμῆς εἶναι ἀξίας 1,3 τρις.

Γιὰ νὰ συγκρίνουμε τὸν πρὸ τοῦ πολέμου συνολικὸ, οἰκοδομικὸ πλοῦτο τῆς χώρας μας

πρός τις καταστροφές του πολέμου θά λάβουμε υπ' όψιν μας τον ακόλουθο πίνακα πρόπο-
 λεμικού οικοδομικού πλούτου, επού έγινε με βάση την απογραφή του 1940.

Συνολικός αριθμός οικοδομικού πλούτου μέχρι 1940 (προπολεμικές δραχμές) 1.725.000
 Άξια κατασκευής του 400. δις
 Άξια προπολεμική (1938) (με αφαίρεση παλαιότητας) 250. δις

Με αντιπαραβολή των δύο πινάκων, παρατηρούμε ότι το ποσοστό καταστροφής του
 οικοδομικού πλούτου της Χώρας κατά τα έτη 1940—1949 σε αξία αντιπροσωπεύει το 23 ο)·

Είναι χρήσιμο τώρα προκειμένου να προσδιορίσουμε τον ρυθμό αποκαταστάσεως των
 ζημιών και της ανοικοδομήσεως γενικότερα μετά τον πόλεμο, να ιδούμε πόσες μονάδες
 κατοικιών ανοικοδομήθηκαν, μετά το 1945, πόσου όγκου και ποιās αξίας.

Πόσα σπίτια ανοικοδομήθηκαν από το κράτος δλοκληρωτικά, πόσα από τους ιδιώτες
 με την βοήθεια του κράτους και πόσα με χρήματα των ιδιωτών από τους ίδιους.

Τα στοιχεία αυτά, αναλύονται στους δυο επομένους πίνακες.

ΙΔΙΩΤΩΝ

Έτη	Μονάδες	Άξια 1938		Όγκος σε κυβικά		Άξια 1950	
		Άθηνών Πειρ. Θ)κη	Υπολοίπου Χώρας	Άθηνών κλπ.	Υπολοίπου Χώρας	Άθηνών κλπ.	Υπολοίπου Χώρας
1945	993	206	727	287	271	154,1	115
1946	2754	993	1761	271	272	154,1	115
1947	4872	3114	1758	304	371	154,1	115
1948	5862	3926	1936	346	273	163,3	121
1949	7189	5131	2058	364	264	172,5	128
1950	10148	5568	3580	352	266	195	145
1951	11532	7414	4118	331	278	226	168
1952 α' έξ.	6084	3958	2126	328	264	240	180

ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Μετά την απελευθέρωση, το κρατικό πρόγραμμα αποκαταστάσεως των πολεμικών
 καταστροφών, προσδιώρισε έναν ελάχιστο πυρήνα στεγασεως δυο δωματίων 40 τ.μ. Με βάση
 αυτόν τον πυρήνα καθώρισε ότι θά έπρεπε να γίνουν 352.000 κατοικίες με την ακόλουθη
 αναλογία:

Σε αγροτικούς οικισμούς:	Πυρήνες 40 τ.μ.
Νέες κατασκευές, σοβαρές επισκευές	166.000
ελαφρότερες »	135.000
Σε αστικούς οικισμούς:	
Νέες κατασκευές, σοβαρές επισκευές	51.000

Αν το σύνολο αυτό το μετατρέψουμε σε μονάδες με βάση την αξία 150.000 προπο-
 λεμικών κατά κατασκευή πυρήνος 40 τ. μ. που αντιπροσωπεύει δυο δωμάτια, αν και υπολεί-
 πεται, θά έχουμε κατασκευές και επισκευές 352.000, κατά μέσον όρον μονάδες περίπου 200.000
 έναντι καταστροφών 421.000 διπλασίων.

Από το πρόγραμμα αυτό αποκαταστάσεως των ζημιών, που έθεσε το κράτος προς
 πραγματοποίηση και όπου δεν είχε συμπεριλάβει την αποκατάσταση του συνόλου των κατα-
 στροφών έπραγματοποίησε με την βοήθεια της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, τι αναφέρεται αντι-
 στοιχως στον παρακάτω πίνακα.

Πραγματοποιημένο Έργο:

Άγροτικοί οικισμοί 1946 - 1952 (Δεκέμβριος)	42.361
Νέες κατοικίες	105.942
Επισκευές	

Άστικοί οικισμοί:

Νέες κατοικίες	2071
Επισκευές	1523

Η αξία κατασκευής των μὲν αγροτικών οικοδομών είναι περίπου 15 εκατ. καθεμιάς,
 των δὲ αστικών 9 εκατ. Η αξία κάθε σοβαρᾶς επισκευῆς είναι κατά μέσον όρον 5.000.000.
 Πρέπει να τονίσουμε ιδιαίτερος ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των κατασκευών έγινε από την
 ιδιωτική πρωτοβουλία με χρήματα που χορήγησε το Δημόσιο αλλά με συμπλήρωμα κατά
 μεγαλύτερο ποσοστό των ιδιωτών.

Η ανοικοδόμηση από το κράτος ως εργολάβο που έγινε τα πρώτα χρόνια της απελευ-
 θερώσεως απέτυχε κι' απέδειξε ότι το Δημόσιο δὲν μπορεί να αναλάβει την εργολαβική ανοι-
 κοδόμηση, τουλάχιστον με την παρούσα οργάνωσή του, γιατί και ο ρυθμός ανοικοδομήσεως
 γίνεται πολύ βραδύς, αλλά και η επιβάρυνση είναι μεγαλύτερη.

Έτσι από το 1950 εφαρμόστηκε το σύστημα της αυτοστεγασεως. Το κράτος χορηγεί
 τα χρήματα και τα υλικά στους ιδιώτες που μόνοι τους ανοικοδομούν, προσθέτοντας κατά
 κανόνα, και αυτοί συνήθως περισσότερα. Από το 1946 μέχρι το Δ]βριο του 1952 έξ άλλου
 έχορηγήθησαν στους δικαιούχους (Πολεμοπαθείς) υλικά χωρίς χρηματική ένισχυση.

Σε αγροτικούς οικισμούς για	56.539	σπίτια
Σε αστικούς » »	30.632	»

Από τις 56.539 έπιχορηγήσεις που δόθηκαν στους δικαιούχους των αγροτικών οικι-
 σμών, μόνον οι 39.970 ένσωματώθηκαν σε υλικά και αποκαταστάθηκαν αντίστοιχα οικοδομή-
 ματα. Αντιθέτως οι 30.632 έπιχορηγήσεις που δόθηκαν στους αστικούς οικισμούς, ένσωμα-
 τώθηκαν όλες σε υλικά και χτίστηκαν ανάλογα σπίτια.

Το αρχικό λοιπόν στεγαστικό πρόγραμμα, που έθεσε σε εφαρμογή το κράτος μετά την
 απελευθέρωση, παρέμεινε ανεκτέλεστο, κατά ένα σημαντικό ποσοστό και πὸ συγκεκριμένα,
 υπάρχον σήμερα ήμιτελείς οικοδομές, καινούργιες που άρχισαν να γίνονται και δὲν έτελειώ-
 σαν και επισκευές σοβαρές που δὲν έγιναν. Ο πίνακας που παραθέτουμε αναφέρεται ακρι-
 βως στο ήμιτελές έργο του κρατικού προγράμματος στεγασεως.

Έργο ήμιτελές 1946 - 1952

Άγροτικές οικοδομές	9303
Άστικές »	207
Επισκευές σε αγροτικά σπίτια	19.177
Νέες κατοικίες ήμιτελείς	16.570
Σύνολο	45.257

Τέλος ο ακόλουθος πίνακας δείχνει τι δὲν έγινε από το αρχικό πρόγραμμα.

Έργο μὴ συντελεσθέν

Σε αγροτικούς οικισμούς {	Νέες οικοδομές και σοβαρές επισκευές	43.000
	ελαφρές επισκευές	24.000
	Άστικές κατοικίες προς επανόρθωση	16.500
	Σύνολο	84.200

Τα γενικά συμπεράσματα, από την έρευνα των αποτελεσμάτων της προσπάθειας του
 κράτους για την αποκατάσταση των καταστροφών του πολέμου στον οικοδομικό πλοῦτο της
 χώρας, από το 1946 μέχρι τον Δ]βριο του 1952, είναι ότι από το πρόγραμμα που καθώρισε
 να πραγματοποιήσει (νέες κατασκευές και επισκευές 352.000 σπιτιών), 45-257 κατοικίες έμει-
 ναν ήμιτελείς λόγω μὴ επαρκούς βοήθειας ή κακής χρησιμοποίησεως της ένισχύσεως που δό-
 θηκε και για 84.000 σπίτια δὲν έλήφθη καμμιά φροντίδα. Τα 352.000 σπίτια που ώριζε
 το πρόγραμμα ότι θά αποκατασταθούν με την βοήθεια του κράτους, ήταν δπως αναφέραμε
 πὸ πάνω κατά 200.000 περίπου λιγώτερα από το σύνολο σε μονάδες καταστροφών του οικο-
 δομικού μας πλούτου κατά την πολεμική περίοδο.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι το ποσοστό καταστροφών που αναφέραμε πὸ πάνω 23 ο]ο
 είναι στην πραγματικότητα 27 ο]ο, γιατί πρέπει να υπολογίσουμε και ένα 4 ο]ο τουλάχιστον
 καταστροφές του οικοδομικού πλούτου κατά την ίδια περίοδο, που δφείλεται στην παράλειψη
 συντηρήσεως των οικοδομών κατά την πολεμική περίοδο.

* Άλλο συμπέρασμα είναι ότι επέτυχε ή αυτοστέγαση με την ενίσχυση του κράτους και απέτυχε το κράτος ως εργολάβος. Καί ένα γενικό χρήσιμο συμπέρασμα: ότι στην Ελλάδα με τις παρούσες συνθήκες χρειάζεται για την αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος ή συνεργασία κράτους και ιδιωτικής πρωτοβουλίας, με την προϋπόθεση ότι η ιδιωτική δραστηριότητα, θα υποκινηθεί από την ενίσχυση του κράτους, που θα παρακολουθεί και θα ελέγχει την καλή χρησιμοποίηση της βοήθειας. Προπάντων πρέπει να οργανωθεί ο μηχανισμός ομαδικής αυτοστεγάσεως προγραμματισμένα, αφού μελετηθεί το όλο πρόβλημα και συγκεντρωθούν τα αποτελέσματα όλης της μέχρι σήμερα Κρατικής στεγαστικής πολιτικής σε όλους τους τομείς σε ένα υπουργείο, προς τον σκοπό της ενιαίας οργανώσεως παρακολούθησεως και αντιμετώπισεως του στεγαστικού προβλήματος.

ΑΥΘΕΡΕΤΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ

Έκτος όμως από τις οικοδομές αυτές, που χτίστηκαν με άδειες των αρμοδίων πολεοδομικών γραφείων ή άπενθείας από το κράτος, με βάση το μεταπολεμικό πρόγραμμα ανοικοδομήσεως των καταστραμμένων σπιτιών και προς τον σκοπό της υποβοήθησεως του επαναπατρισμού των προσφύγων της κατοχής και του ανταρτοπολέμου, υπάρχει ένας μέγιστος αριθμός των λεγομένων «αυθαιρέτων» οικοδομών, που χτίστηκαν από ιδιώτες σε περιοχές κυρίως εκτός του ξεχωρισμένου σχεδίου πόλεως.

Οι αυθαίρετες οικοδομές ξευπηρέτησαν τις άμεσες και καταθλιπτικές ανάγκες του λαού, κυρίως της πρωτεύουσας, και ανταποκρίνονται στις συνθήκες της οικονομικής κάμψεως των πρώτων ετών της μεταπολεμικής ζωής. Τα κεντρικά οικόπεδα μετά τον πόλεμο ήταν απρόσιτα στην τιμή τους για τον πολύ κόσμο. Τα ενοίκια μέγιστα. Οι στεγαστικές ανάγκες πολλαπλές. Έτσι ο καθένας που εξοικονομούσε την αξία ενός δωματίου, έσπευδε να αγοράσει ένα οικοπέδακι φτηνό εκτός σχεδίου και σε μια νύχτα, ανοικοδομούσε το «αυθαίρετο». Τα σπίτια της «μιας νυκτός» όπως τα ονόμασαν, ικανοποιούσαν τις άμεσες ανάγκες.

Δείχνουν την ζοφικότητα του λαού και την αξία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, αλλά συγχρόνως φανερώνουν τα ελαττώματα του λαού μας που είναι απειθαρχητός και άνοργάνωτος άτομικά και κοινωνικά, αλλά κυρίως την κακή αντιμετώπιση από το κράτος του όλου στεγαστικού προβλήματος καθώς και την έλλειψη κρατικού προγράμματος για την καταπολέμηση της τρώγλης και την ανοικοδόμηση των ανιγκαιών κατοικιών στις περιοχές—ιδιαιτέρως στην πρωτεύουσα—που δεν υπέστησαν πολεμικές καταστροφές, αλλά αντιμετωπίζουν εξ ίσου άμεσα και επιτακτικά το πρόβλημα της στεγάσεως των λαϊκών και μέσω των τάξεων όπως οι καταστραφείσες περιοχές. Το σπουδαιότερο επομένως συμπέρασμα είναι ότι έχουμε ανάγκη ενός μελετημένου και καθολικού στεγαστικού κρατικού προγράμματος. Είναι ο μόνος τρόπος να σταματήσει η πολεοδομική και οικοδομική αναρχία που οδηγεί στην καταστροφή των πόλεων και προπάντων στην ανοικοδόμηση νέων «τρογλών» σε περιοχές μακρινές χωρίς δρόμους, φως, νερό, συγκοινωνία, νοσοκομεία κλπ. Η αντίληψη εξ άλλου ότι με την μη επέκταση του σχεδίου πόλεως, σταματά ή προέκταση της πρωτεύουσας στα άκρα ριζοβούνια και την εμπορία των οικοπέδων, είναι το ολιγότερον άφελής άποψις. Αντιθέτως, μια προγραμματισμένη επέκταση του σχεδίου, με όρους που εξασφαλίζουν και προπάντων υποβοηθούν την ομαδική ανοικοδόμηση θα σταματήσει την εμπορία των οικοπέδων. Ακριβώς ο λόγος ότι το οικόπεδο είναι εκτός σχεδίου και γι' αυτό πουλιέται φτηνότερο, υποβοηθεί το άπατηλό εμπόριο των αγροτικών εκτός σχεδίου εκτάσεων, που πολλές φορές πωλούνται ακριβότερα από τα εντός σχεδίου οικόπεδα.

Το θέμα αυτό θα το ερευνήσουμε περισσότερο σε μια ειδική μελέτη.

Οι αυθαίρετες οικοδομές που χτίστηκαν από το 1940 μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 1952 είναι κατά τα επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Προνοίας 11.566, ο πραγματικός όμως αριθμός ξεπερνάει σύμφωνα με όσα λένε πάλιν οι αρμόδιοι τον αριθμό 35.000 για την ίδια περίοδο. Με τον αριθμό αυτόν των αυθαιρέτων συμπληρώνοντας τους πίνακες των μεταπολεμικών οικοδομημάτων που χτίστηκαν από το κράτος και τους ιδιώτες, φθάνουμε στις 280.000 μονάδες.

Δηλαδή, από το σύνολο των καταστραφέντων σπιτιών (σε μονάδες) επραγματοποιήθη ανοικοδόμηση μετά την απελευθέρωση μέχρι σήμερα μονάδων 280.000 έναντι καταστραφέντων μονάδων περίπου 450 (ποσοστό 27%).

Η ΑΣΤΥΦΙΛΙΑ

Έκτος από την καταστροφή των οικοδομημάτων της χώρας από τα πολεμικά γεγονότα, και ένας άλλος σοβαρότατος λόγος, συνέτελεσε στην δξυνση του στεγαστικού προβλήματος κατά την μεταπολεμική περίοδο, ιδιαιτέρως στην πρωτεύουσα. Η ένταση του φαινομένου της αστυφιλίας (Ουρμπανισμού). Η αστυφιλία είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο, που χαρακτηρίζει την κάθε εποχή και ειδικότερα την περίοδο της κάμψεως της αγροτικής οικονομίας, και της οργανώσεως της Βιομηχανίας σε ευρεία κλίμακα. Ο Ουρμπανισμός είναι φαινόμενο που γεννιέται μέσα στην πορεία της κοινωνικής και οικονομικής εξέλιξεως και πάντοτε συντελεί στην δξυνση του στεγαστικού προβλήματος, αφού σημαίνει μετατόπιση πληθυσμού από την ύπαιθρο στα αστικά και βιομηχανικά κέντρα. Το φαινόμενο απασχόλησε και απασχολεί όλα τα Ευρωπαϊκά, κυρίως τα βιομηχανικά κράτη, που το αντιμετωπίζουν, υποχρεώνοντας τις βιομηχανίες να ανοικοδομούν τα εργοστάσιά τους έξω από τις πόλεις, και απαγορεύοντας την ίδρυσή τους, αν οι βιομήχανοι δεν λύσουν ταυτόχρονα το ζήτημα της στεγάσεως των εργαζομένων που θα απασχολούνται στις δουλειές τους. Στην Αγγλία πρώτα και στην Γερμανία ύστερα, από τον περασμένο αιώνα αλφών, οι μεγάλες ιδιωτικές και περισσότερο οι βιομηχανικές επιχειρήσεις υποχρεώθηκαν να ιδρύσουν δλόκληρες πόλεις ή συνοικισμούς για το προσωπικό τους. Η αστυφιλία όμως έντεινεται και ενισχύεται, το ίδιο και η έλλειψη στέγης, καθώς και όλα τα προβλήματα που προσπαθούν να λύσουν τα κράτη, εφαρμόζοντας κοινωνική πολιτική από ασυνήθεις καταστάσεις και γεγονότα, όπως λ.χ. ο πόλεμος. Στην Ελλάδα ή Κατοχή έξεργάσθησε πολύ κόσμο από τον τόπο του. Η βουλγαρική, γερμανική και ιταλική Κατοχή και οι διώξεις των στρατευμάτων Κατοχής γενικά, έξηνάγκασαν ένα μεγάλο τμήμα λαού να μετατοπισθεί στην πρωτεύουσα για λόγους ασφαλείας. Έν συνεχεία ο ανταρτοπόλεμος μετετόπισε επίσης ένα άλλο τμήμα πληθυσμού προς την πρωτεύουσα πάλιν. Ο κόσμος αυτός αναζήτησε και έδημιούργησε εργασία και εγκατεστάθη μόνιμα στην πρωτεύουσα. Το χωριό του δεν τον έδελγε βέβαια ποτέ λόγω της τεραστίας διαφορής πολιτισμού που έχει το ελληνικό χωριό από το αστυ. Αν είχε καταστροφή το σπίτι του μάλιστα και ή περιουσία του εκεί, ήταν δύσκολο ή αδύνατο να ξαναγυρίσει. Έτσι ή Αθήνα τριπλασίασε τον πληθυσμό της και αντιμετώπιζει μετά τον τερατισμό του πολέμου, ένα δξν και εκτεταμένο, πρόβλημα στεγάσεως, όχι μόνον των προσφύγων και των έπαρχιωτών, που ήλθαν στην πρωτεύουσα εξ αίτίας των πολεμικών γεγονότων, αλλά και των παλαιότερων μόνιμων κατοίκων της.

Την δξυνση αυτή του στεγαστικού προβλήματος, προκάλεσαν βασικά, τα πολεμικά γεγονότα, που όμως γέννησαν πληθος άλλα κοινωνικά προβλήματα όπως την αστυφιλία, σύμπτωμα αλλά και αίτια πολλών κοινωνικών ασθενειών (αύξηση ανεργίας, παρασιτικών επαγγελμάτων, εγκληματικότητας, δξυνση του προβλήματος της Υγείας, προστασίας του παιδιού, διατροφής, ενδύσεως κλπ.). Έστι δημιουργείται ή ανάγκη, μετά τον τερατισμό του πολέμου, να χτυπηθούν πρώτα τα συμπτώματα που αυξάνουν τις ανάγκες στεγάσεως, όπως ή αστυφιλία.

Το ζήτημα όμως του επαναπατρισμού των προσφύγων και της επανόδου των έπαρχιωτών στις εστίες τους, είναι πάλι ένα πολύπλοκο πρόβλημα. Βασικά συνδέεται με την δημιουργία κυρίως έπαρχιακών κέντρων εργασίας, που να εξασφαλίσουν δουλειά στους επαναπατριζομένους. Τότε και πολλοί παλθοί κάτοικοι της πρωτεύουσας θα πάνε στην έπαρχιακή Ελλάδα. Αν λ. χ. το κράτος δεν χορηγούσε καμιά άδεια ίδρυσσεως νέας Βιομηχανίας στην πρωτεύουσα, ενώ θα διευκόλυνε την ίδρυσση Βιομηχανιών ή Βιοτεχνιών στα έπαρχιακά κέντρα, ένα σημαντικό τμήμα ανέργων της πρωτεύουσας, θα το απορροφούσε ή έπαρχιακή βιομηχανία και βιοτεχνία, πράγμα που θα μετετόπιζε μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού της πρωτεύουσας προς τις έπαρχίες και θα αναζωογονούσε την οικονομική ζωή της ύπαιθρου.

Ένας τρόπος ακόμη πιο ένδιαφέρων, με βαθύτερη σημασία για την χώρα μας και τους αγρότες, είναι να ενισχύσει το κράτος την ιδέα της καλλιεργείας της λαϊκής τέχνης της οικο-

τεχνίας και γενικά της βιοτεχνίας στην Έπαρχιακή Ελλάδα, όπου υπάρχει ή υπήρχε παληότερα και κινδυνεύει να εξαφανισθῆ (Υφαντουργία, ασημουργία, αγγειοπλαστική, μεταξοβιοτεχνία, ξυλογλυπτική κλπ.).

Έτσι, όταν κατορθώσουμε να δημιουργήσουμε βιοτεχνίες που δὲν θὰ ἰκανοποιούν μονάχα τις ἀνάγκες της ἀγροτικής οἰκογενείας, ἀλλὰ θὰ ἀπασχολούν τους ἀγρότες μας στις νεκρὲς ὥρες τῶν ἀγροτικῶν τους ἀπασχολήσεων, και θὰ τους δημιουργούν καινούργια πηγή μικρῶν ἢ μεγάλων κερδῶν, με κατάλληλη γιὰ τὸ ἐμπόριο παραγωγή, τότε και τὴν ἀγροτική οἰκογένεια θὰ ἐνισχύσουμε οἰκονομικά, με μιὰ καινούργια πρόσδο και τὴν ἀστυφιλία θὰ χτυπήσουμε ἀποτελεσματικά δημιουργώντας ἐπαρχιακὰ κέντρα ἀπορροφήσεως τῶν ἀνέργων, οἰκονομικῆς ἀκμῆς, και τὸ ἐμπόριο τῶν ἐγχωρίων προϊόντων θὰ βοηθήσουμε. Προπαντὸς ὅμως βοηθώντας τὸ λαὸ της ἐπαρχίας θὰ δημιουργήσουμε κέντρα ἐπαρχιακοῦ πολιτισμοῦ, ἀφοῦ δ,τι θὰ γίνεται στην Ἡπειρο, τὴν Μακεδονία, στην Μύκονο, στην Κρήτη, στὸ Σουφλί, δὲν θὰ εἶναι ἴσως εὐκόλο νὰ παράγεται στην πρωτεύουσα.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν ὀργανώνοντας τὴν ἐπαρχιακή Ελλάδα συντηροῦμε τὴν παράδοση και τὴν καλλιεργοῦμε. Σώζουμε τὴν εὐαισθησία τοῦ Ἑλληνοσ και κερδίζουμε τὰ ἔργα της ἀπαράμιλλης δεξιοτεχνίας του. Συντηροῦμε τὴν ψυχὴ τοῦ Ἑθνους.

Τὸ γενικὸ συμπέρασμα ὅπου καταλήγουμε εἶναι ὅτι με βάση τὰ παραπάνω δεδομένα πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὸ πρόβλημα της στεγασσεως και νὰ ἐπιδιώξουμε προγραμματισμένα τὴ λύση του, κατὰ στάδια, δεδομένου ὅτι ἡ ἀμεσοσ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος στὸ σύνολό του εἶναι ἀδύνατη ὄχι μόνον στη χώρα μας ἀλλὰ και στις πὶο προοδευμένες και πλούσιες χῶρες τοῦ κόσμου ἀκόμη.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΛΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Τὸ πρῶτο μεγάλο ἐρώτημα, πὸν τίθεται, εἶναι πὸν θὰ στηριχθῆ ἡ λύση τοῦ προβλήματος της στεγῆς: στὸ Κράτος ἢ στην ἰδιωτική πρωτοβουλία;

Αὐτὸ τὸ θέμα εἶναι παγκόσμιο και ἀπασχολεῖ ὄλους τους μελετητὲς τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος. Στὰ πὶο προοδευμένα και κοινωνικῶς ὀργανωμένα κράτη, οἱ Δῆμοι και οἱ Κοινότητες παίζουν σπουδαῖο ρόλο, στη λύση τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος και ἀναλαμβάνουν τὴν φροντίδα νὰ πραγματοποιήσουν ὀμαδικὴ ἢ μερικὴ ἀνοικοδόμηση.

Τέτοιο παράδειγμα παληότερο εἶναι ἡ ἀνοικοδόμηση τῶν ἐργατικῶν συνοικιῶν ἀπὸ τὴν Δημαρχία της Βιέννης, σήμερα οἱ ἐργατικὲς πολυκατοικίες της Μασσαλίας, τὸ πείραμα Corbusier, οἱ μεγάλες πραγματοποιήσεις στις Πολιτείες Ἰλλινόι και στὸ Σικάγο της Ἀμερικῆς κλπ. Ὁ ἄλλοτε Ἐπίτροπος της Διοικήσεως τοῦ Δημοσίου οἰκισμοῦ στην Οὐάσιγκτον Κλούτσνικ ὑποστηρίζει ὅτι «τὰ προβλήματα της στεγασσεως εἶναι χρέη τοῦ Δήμου, πὸν ὀφείλει νὰ τὰ ἐξοφλήσει». Τὸ ἴδιο ὑποστηρίζουν και οἱ συντάκτες τοῦ νομοσχεδίου στεγασσεως Βάγκνερ, Ἐλεντερ, Τάφτ, πὸν τονίζουν ὅτι «πρέπει νὰ δημιουργηθῆ μιὰ ἐθνικὴ πολιτικὴ στεγασσεως και ἕνα ἐνιαῖο πρόγραμμα. Ἡ ἔρευνα τῶν μεθόδων παραγωγῆς και της παροχῆς βελτιωμένης οἰκονομικῆς βοηθείας, θὰ ἐνεθάρρυνε τόσο τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία νὰ ἀναλάβει τὸ κυριώτερο μέρος της ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος ὅσο και τις κοινότητες πὸν θὰ μπορούσαν βοηθούμενες οἰκονομικά νὰ ἀναλάβουν τὴν πραγματοποίηση προγράμματος παροχῆς ἀξιοπρεπῶν οἰκημάτων στις οἰκογένειες χαμηλοῦ εἰσοδήματος και νὰ φροντίσουν γιὰ τὴν ἐξαφάνιση της τρώγλης». Στην Ελλάδα ζήτημα ἀντιμετώπισεως τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος ἀπὸ τους Δῆμους και τις Κοινότητες δὲν ἔχει τεθῆ μέχρι σήμερα οὔτε μπορεί νὰ τεθῆ, τουλάχιστον ὑπὸ τις παρούσες συνθήκες ἀμεσα.

Οἱ Δῆμοι και οἱ Κοινότητες στην χώρα μας, εἶναι τοπικὲς αὐτοδιοικήσεις, μόνον κατ' ὄνομα. Δὲν ἔχουν οἰκονομικὴ αὐτοτέλεια, οὔτε τους πόρους και τὰ ἔσοδα Δήμων ξένων κρατῶν, ὅπου ὑπάρχει ὄχι μονάχα διοικητικὴ ἀλλὰ και οἰκονομικὴ ἀποκέντρωση. Οἱ δικοὶ μας Δῆμοι και περισσότερο οἱ Κοινότητες, ἔχουν μηδαμινοὺς πόρους. Στενάζουν κυριολεκτικά ἀπὸ μιὰ μόνιμη δυσχέρεια ἀντιμετώπισεως και αὐτῶν τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τους. Ἐχουν πλῆθος προβλήματα νὰ λύσουν και περιμένουν τὴν κρατικὴ οἰκονομικὴ βοήθεια.

Τὰ μόνια ἔργα στεγασσεως και ἀνοικοδομήσεως, πὸν κατορθώνουν νὰ πραγματοποιήσουν οἱ πλουσιώτεροι Δῆμοι εἶναι ἡ ἀνοικοδόμηση τῶν Δημαρχιακῶν μεγάρων. Ἡ ἀποψη,

ὄστόσο, νὰ ἀνατεθῆ στους Δῆμους και στις Κοινότητες ἡ λύση τοῦ προβλήματος της στεγῆς, εἶναι ὄχι μόνον ἀξία πολλῆς προσοχῆς, ἀλλὰ μπορεί και πρέπει νὰ ἀποτελέσει ἕνα θέμα μελέτης και ἐφαρμογῆς γιὰ τους εὐρωστοτέρους οἰκονομικὰ Δῆμους της χώρας. Ἀλλὰ και οἱ ἄλλοι Δῆμοι, ὅπως και οἱ Κοινότητες, μπορούν νὰ ἀπασχοληθοῦν με τὴν μελέτη τοῦ προβλήματος. Νὰ συγκεντρώσουν ὄλα τὰ στοιχεῖα, πὸν εἶναι ἀναγκαῖα γιὰ τὴν κατάρτιση ἐνὸς προγράμματος ἀνοικοδομήσεως στην περιοχὴ της κάθε τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Νὰ θέσουν τὸ ζήτημα και νὰ ἀναζητήσουν τους πόρους γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ ἐνὸς συγκεκριμένου προγράμματος πὸν μπορεί νὰ ἀρχίση ἀπὸ ἐκτέλεση μικρῶς ἐκτάσεως οἰκοδομικῶν ἔργων και νὰ συνεχισθῆ σὲ ἔργα σοβαρότερα. Τὸ ζήτημα εἶναι οἱ Δῆμοι και οἱ Κοινότητες νὰ ἀναπτύξουν πρωτοβουλία και νὰ σχηματίσουν σιγά σιγά ἐναν δικὸ τους μηχανισμό ἐξυπηρετήσεως οἰκοδομικῶν ἔργων, καθὼς και τὸν ἀναγκαῖο τεχνικὸ ἐξοπλισμό. Τότε τὸ κράτος ἀσφαλῶς θὰ θελήσει νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὴν εὐθύνη της ἐφαρμογῆς τοῦ κρατικοῦ προγράμματος ἀνοικοδομήσεως. Χωρὶς ἄλλο θὰ χρηματοδοτήση τους Δῆμους και τις Κοινότητες. Ἀρκεῖ νὰ πιστέψει ὅτι ἔχουν κατάλληλο μηχανισμό πὸν ἐγγυάται τὴν ἐπιτυχία. Δυστυχῶς ἡ δυσπιστία γιὰ θετικές, οἰγυρες και προγραμματισμένες πραγματοποιήσεις, εἶναι ἕνα καθολικὸ φαινόμενο της κοινωνικῆς μας ζωῆς, και ἀποτελεῖ μόνιμη και ἀθεράπευτη ἐλληνικὴ ἀρρώστεια. Ἴσως κάποιος δικαιολογημένη ἀπὸ τὴν γερότητα τοῦ Κράτους μας και τὴν πενιχρότητα τῶν οἰκονομικῶν μας πόρων. Ὁστόσο ἂν ἀξιοποιήσουμε τὸν φυσικὸ μας πλοῦτο μπορούμε ὄς ἕνα βαθμὸ ν' ἀνατρέψουμε τὰ ἀποτελέσματα της κακῆς κοινωνικῆς μας ἀγωγῆς. Νὰ μετατρέψουμε τὴν ἀτομικὴ προσπάθεια πὸν τείνει συνήθως στην προσωπικὴ μας ἀνάδειξη, σὲ παράγωμα συλλογικοῦ, ἐθνικοῦ ἔργου. Τὸ σπουδαιότερο πὸν λείπει ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ οἰκονομικὴ και ἀτομικὴ μας ἀκόμη ζωὴ εἶναι ἡ ὀργάνωση. Αὐτὴ ἡ ἄλλειψη δυναμώνει τὴν δυσπιστία και τῶν ξένων πρὸς τις δυνατότητες τοῦ ἔθνους και ἡμῶν τῶν ἰδίων πρὸς τους ἑαυτούς μας.

Εἴμαστε ἀτομικὰ και κοινωνικὰ ἀνοργάνωτοι, γι' αὐτὸ ἡ δραστηριότης μας, ἐξαντλεῖται σὲ ζητήματα δευτερεύοντα, χωρὶς νὰ ἀποδίδει, και δλόκληρη ἡ κοινωνικὴ, ἀτομικὴ και οἰκονομικὴ ζωὴ, πορεύεται στὰ τυφλά, με ἐλάχιστη ἀπόδοση. Εἴμαστε ἰκανοὶ νὰ κάνουμε μεγάλες πραγματοποιήσεις, ἀλλὰ μέχρι σήμερα, κινούμεθα ἀτομικὰ, ἀνοργάνωτα, συνήθως ἀντιφατικὰ και πάντοτε ἀμελέτητα.

Ἄν οἱ Δῆμοι και οἱ Κοινότητες, μελετήσουν τὸ στεγαστικὸ πρόβλημα και τις ἀνάγκες τῶν περιοχῶν της δικαιοδοσίας τους, ἂν πραγματοποιήσουν οἱ πλουσιώτεροι, μικρῶς ἔστω σημασίας ἐπιτυχίες, ὅταν κατορθώσουν νὰ κατάρτισουν ἕναν μηχανισμό ἀνοικοδομήσεως γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ ἐνὸς προγράμματος, ἔστω και περιορισμένου, ἂν τέλος, ὑποδείξουν τους αὐτοτελεῖς πόρους, ἐνὸς δικοῦ τους ταμείου ἀνοικοδομήσεως ἀσφαλῶς θὰ μπορούσαν σὲ λίγα χρόνια νὰ ἀναλάβουν με τὴν βοήθεια τοῦ κράτους βέβαια, τὴν λύση τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος της χώρας.

Γιὰ τους λόγους ὅμως πὸν ἐξηγήσαμε πάρα πάνω, τὸ πρόβλημα της στεγασσεως και της λαϊκῆς κατοικίας σήμερα παραμένει ἀναγκαστικὰ πρὸς μελέτη και λύση, στὰ χέρια τοῦ κράτους και της ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

Ἐνα κοινὸ πρόγραμμα ἐπομένως, πὸν θὰ ἐναρμονίσει και θὰ συντονίσει τις προσπάθειες τοῦ κράτους και της ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἀποτελεῖ ἀναγκαστικὰ τὴν ἀφετηρία της σύγχρονης ἐλληνικῆς στεγαστικῆς πολιτικῆς. Αὐτὸ μπορεί νὰ τὸ ἐπιτύχει τὸ κράτος, μόνον ὅταν συνεργασθῆ μαζί του μιὰ ὀργανωμένη ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, πὸν βασικά θὰ στηρίζεται στὰ δικὰ της οἰκονομικὰ μέσα, θὰ ἀποτελῆ δηλαδή διοικητικὴ και οἰκονομικὴ κενότητα, θὰ διαθέτει δικὸ της μηχανισμό και ἐξοπλισμό και προπάντων ἕνα ἐπιτελεῖο ἐδικῶν ἐπιστημόνων και πρακτικῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ, με ὑψηλὸ ὅμως φρόνημα και καθαρὴ ἐλληνικὴ συνείδηση. Ἐτσι μόνον τὸ κράτος ἀσφαλῶς θὰ πεισθεῖ ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ὑποβοήθηση ἐκ μέρους του της ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

Και ὅταν ἡ ἰδιωτικὴ αὐτὴ προσπάθεια θὰ ἀποβλέπει νὰ ἰδρύσει μιὰ ὑποδειγματικὴ ὀμαδικὴ οἰκηση με μορφή ἐλληνικὴ, μακριὰ ἀπὸ ξένες ἐπιρροὲς ὅπως τὴν θέλει τὸ φυσικὸ μας περιβάλλον, σύμφωνα πρὸς τὸ γνήσιον πνεῦμα της ἐλληνικῆς παραδόσεως, πὸν θὰ ἀποτελέσει τὸν πυρῆνα και τὸ παράδειγμα, ἐνὸς ἐλληνικοῦ πειραματισμοῦ στὸν τομέα της ἀνοικοδομήσεως με ὑλικὰ μέσα ἀποκλειστικῶς ἐλληνικά, τότε ἀσφαλῶς ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ Κράτους θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀμέριστη και ἡ ἐνίσχυση, χρέος, τῶν Δημοσίων ἀνδρῶν, σὲ ὀποιαδήποτε πολιτικὴ παράταξη και ἂν ἀνήκουν.

Αὐτὸν τὸν ρόλο προσφέρεται νὰ ἀναλάβει ἡ «ΑΙΩΝΗ» καὶ ὅσοι τὴν ἀκολουθοῦν, πιστεύουν ὅτι ἡ ΑΙΩΝΙΚΗ προσπάθεια συνεχίζει τὴν πορεία τῆς γνησίας ἑλληνικῆς παραδόσεως καὶ ἐκφράζει μὲ καθαρὴ ἑλληνικὴ συνείδηση τὴν ἀγωνία τοῦ λαοῦ μας, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμὴ του στὴν ἀντιμετώπιση τῶν συγχρόνων προβλημάτων του ὄλικων, πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν. Ὁ ρόλος εἶναι δύσκολος, καὶ ἀπαιτεῖ θυσίες. Θὰ κάνουμε ὅ,τι μπορούμε. Ἐλπίζουμε τὰ ἀποτελέσματα νὰ μᾶς δικαιώσουν. Καλοῦμε τοὺς ΑΙΩΝΕΙΣ καὶ ὄλους, ὅσοι πιστεύουν στοὺς ἑλληνικοὺς δραματισμοὺς καὶ στὶς ὡραῖες πραγματοποιήσεις, νὰ ἔλθουν συμπαραστάτες μας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΥΤΟΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΙΚΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ἡ κατάρτιση τοῦ προγράμματος ὁμαδικῆς ἀνοικοδομήσεως ἐνὸς ὁλοκλήρου οἰκισμού, ὅπου γίνεται προσπάθεια νὰ λυθοῦν τὰ αἰσθητικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ προβλήματα τῆς μορφῆς, ἐνὸς ἔργου δηλαδὴ σοβαροῦ, τόσο ἀπὸ τὴν ἄποψη τὴν οἰκονομικὴ ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν ἄποψη τὴν καλλιτεχνικὴ, πρέπει νὰ ξεκινήσει ἀναγκαστικὰ ἀπὸ τὴν ἐξακρίβωση τῶν γενικῶν ἀντικειμενικῶν συνθηκῶν, ἐθνικῶν καὶ διεθνῶν, καὶ ἀπὸ μιὰ προοπτικὴ τῶν γενικῶν ἐπίσης ἐξελίξεων. Ἀπὸ τὴν ὀρθὴ ἐκτίμηση τῆς συγχρόνου πραγματικότητος καὶ τὴν ἀνάλογο προσαρμογὴ τοῦ προγράμματος στὶς πιθανὰς ἐξελίξεις, ἀπὸ μιὰ σωστὴ δηλαδὴ, προοπτικὴ, ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ἐπιτυχὴ διατύπωση τοῦ προγράμματος, ἀλλὰ περισσότερο ἡ ἐπιτυχὴς ἐφαρμογὴ του.

Ἄλλη προϋπόθεση γιὰ τὴν σύνταξη ἐνὸς προγράμματος, πού καταρτίζεται γιὰ νὰ πραγματοποιηθῆ καὶ ὄχι γιὰ νὰ παραμείνει ἀνεφάρμοστο, εἶναι ὁ καλὸς ὑπολογισμὸς τῶν δυνατοτήτων τοῦ ὑποκειμενικοῦ παράγοντος, δηλαδὴ ἡ προσαρμογὴ τοῦ προγράμματος στὶς ὑπάρχουσες δυνατότητες τῶν ἀνθρώπων πού θὰ ἀναλάβουν νὰ τὸ πραγματοποιήσουν.

Καὶ τρίτη προϋπόθεση εἶναι τὸ πρόγραμμα νὰ ὁδηγεῖ στὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ, γιὰ τὸν ὁποῖο συντάσσεται καὶ νὰ περιλαμβάνει ὄλους τοὺς ὁρους πού κατοχυρώνουν τὸν σκοπὸ αὐτόν.

I.—Οἱ γενικὲς διεθνεῖς καὶ ἐθνικὲς οἰκονομικὲς συναλλακτικὲς καὶ συναλλαγματικὲς συνθήκες, πού εἶναι πολὺ ἀβέβαιες καὶ ἀσταθεῖς, ἔχουν κάνει δύσπιστο τὸν μεγάλο ἐπιχειρηματία, διστακτικὸ καὶ ἀναποφάσιστο, ὄχι νὰ δημιουργήσῃ καινούργιες ἐπιχειρήσεις μεγάλης ἐκτάσεως, ἀλλὰ καὶ τὶς ὑπάρχουσες νὰ ἐπεκτείνει.

Εἰδικώτερα γιὰ τὴν χώρα μας, τὸ ξένο κεφάλαιο εἶναι ἀκόμη πῶς διστακτικόν. Ἄν δέ, συμβῆ νὰ πειθοῦν ξένοι κεφαλαιοῦχοι νὰ διαθέσουν ἐδῶ τὰ κεφάλαιά τους, θὰ μᾶς ἐπιβάλλουν δυσβάστακτους ὁρους. Θὰ ζητήσουν πολλὰς κατοχυρώσεις καὶ θὰ μᾶς ἐπιβαρύνουν μὲ μεγάλες διαφορὰς κερδῶν, πολὺ ἀνώτερες ἀπὸ τὶς συνήθειες καὶ αὐτὲς πού ἐπιδιώκουν γιὰ ἐπιτύχουν στὰ ἄλλα ξένα κράτη.

Ἡ διάθεση ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου Ἑλληνικοῦ, γιὰ ὁμαδικὴ ἀνοικοδόμησις εἶναι σχεδὸν ἀδύνατη—πρῶτα γιὰ τὸν ὅτι δὲν ὑπάρχουν διαθέσιμα ἑλληνικὰ ἰδιωτικά κεφάλαια, δεύτερον γιὰ τὸν ὅτι ἂν ὑπάρχουν σήμερον εἶναι δυσχερέστατο νὰ διατεθοῦν ἐξ αἰτίας τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς καὶ συναλλακτικῆς ἀσταθείας καὶ τρίτον ἂν διατεθοῦν θὰ διατεθοῦν σὲ ἐπιχειρήσεις ὄχι μακρᾶς πνοῆς, ὅπως ἡ ἀνοικοδόμησις, πού ἀπομακρύνει τὴν συγκέντρωση, τόσο τῶν κερδῶν, ὅσο καὶ αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου, γεγονός πού ἀξάνει τὴν δυσπιστία καὶ τὴν ἀβεβαιότητα τῶν κεφαλαιούχων, τὴν προερχόμενὴ ἀπὸ τὴν γενικὴ οἰκονομικὴ ἀστάθεια, ἀλλὰ σὲ ἐπιχειρήσεις σταθερῶς ὑπολογισμένων καὶ ἀμέσως εἰσπραττομένων κερδῶν.

Τὸ τραπεζικὸν κεφάλαιο ἐξ ἄλλου, εἶναι γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους καὶ αὐτὸ διστακτικόν, προτιμᾷ δὲ τὶς βραχυπρόθεσμες πιστώσεις, ὅταν ἀποφασίσει—καὶ ἀποφασίζει δύσκολα—νὰ δώσει, καὶ οἱ παροχές ἐξ ἄλλου τῶν τραπεζῶν γίνονται πάντοτε σὲ ὀφειλέτες μεγάλης πιστωτικῆς ἐπιφανείας. Τὸ κράτος, πάλι, αὐτὴν τὴν στιγμὴ ἐπιδιώκει νὰ κινήσει τὰ μεγάλα παραγωγικὰ ἔργα καὶ ἀγωνίζεται νὰ ἐπιτύχῃ πιστώσεις ἀπὸ τὸ ξένο ἰδιωτικὸν κεφάλαιο καὶ νὰ τοῦ ἐμπνεύσει τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ καλοῦ ὀφειλέτου, μὲ λίγες ἴσως ἐλπίδες ἐπιτυχίας.

Γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησις, ἀσφαλῶς ὑπολογίζει κάποιον κονδύλιο νὰ διαθέσει, ἂν ἐπιτύχῃ τὴν σύναψη σοβαρῶν δανείων, πάντως μὲ τὸ κονδύλιο πού θὰ διατεθῆ ὑπολογίζουμε ὅτι δὲν

μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῆ πρόγραμμα ὁμαδικῆς ἀνοικοδομήσεως οἰκισμῶν, μὲ κεφάλαια ἀποκλειστικῶς κρατικά. Περισσότερο ἀκόμη ἀποκλείεται νὰ διαθέσει τὸ κράτος μεγάλα κονδύλια γιὰ σπίτια καὶ οἰκισμοὺς πού δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸ ἀρχικὸ πρόγραμμα ἀποκαταστάσεως τῶν καταστροφῶν τοῦ πολέμου. Ἐκτὸς δηλαδὴ ἀπὸ τὰ καταστραμμένα χωριά καὶ τὶς πόλεις, πού δὲν κατῴρθωσαν νὰ βοηθήσει μέχρι σήμερον, ἀφοῦ ἀπὸ τὶς 450.000 οἰκοδομικὰς μονάδας πού ὑπολογίσαμε στὸ πρῶτο μέρος τοῦ ἄρθρου μας ὅτι καταστράφησαν κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδο, δὲν κατῴρθωσαν οὔτε τὸ 50 ο)ο τῶν ζημιῶν νὰ ἀποκαταστήσει. Μόνον ἴσως ἂν ὑπῆρχαν οἰκονομικὲς προϋποθέσεις στὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία γιὰ μιὰ ὁμαδικὴ αὐτοαοικοδόμησις καὶ ἐδημιουργεῖτο σοβαρὰ πιστωτικὴ ἐπιφάνεια μὲ τὴν συγκέντρωση ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου προοριζομένου γιὰ τὴν κατασκευὴν μεγάλης ἐκτάσεως οἰκοδομικῶν ἔργων, μὲ βεβαιότητα ἢ καὶ πιθανότητες πραγματοποιήσεως κερδῶν καὶ ἀκόμη μόνον μὲ τὴν κατοχύρωση τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ δανείου, τότε θὰ εἶναι δυνατόν καὶ τὸ κράτος νὰ βοηθήσει καὶ οἱ τραπεζικοὶ μας ὁργανισμοὶ καὶ τὸ ἑλληνικὸ ἰδιωτικὸν κρυμμένο κεφάλαιο, νὰ διατεθῆ ἀκόμη καὶ τὸ ξένο ἰδιωτικὸν κεφάλαιο νὰ πεισθῆ ὅτι μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῆ ἐν τῇ χώρᾳ μας ἐπιφελεῖς τοποθετήσεις χρήματος.

Αὐτὸ τὸ γενικὸν διάγραμμα τῶν ἀντικειμενικῶν συνθηκῶν μᾶς ὁδηγεῖ ἀναγκαστικὰ στὸ συμπέρασμα ὅτι ἂν θέλουμε νὰ καταρτίσουμε καὶ πραγματοποιήσουμε ἓνα πρόγραμμα ὁμαδικῆς ἀνοικοδομήσεως στὴν χώρα μας, πρέπει νὰ στηριχθοῦμε στὸ μικρὸ ἰδιωτικὸν κεφάλαιο, πού θὰ συγκέντρωθῆ καὶ θὰ διατεθῆ ὄχι γιὰ τὴν ἐπιδιώκει τὸ κέρδος, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀνθρώπων πού θὰ τὸ βροῦν—μὲ πολὺ κόπο καὶ ἀγωνία—θὰ τὸ διαθέσουν πιεζόμενοι ἀπὸ τὴν ἀμεσώτερη ἀνάγκη νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν στέγη τους, νὰ χτίσουν τὸ δικὸν τους σπίτι.

Τὸ πρόγραμμα ἀνοικοδομήσεως ἐπομένως τοῦ ΑΙΩΝΙΚΟΥ οἰκισμού, πρέπει νὰ στηριχθῆ βασικὰ στὴν συγκέντρωση τοῦ μικροῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου τῶν μελῶν τῆς ΑΙΩΝΗΣ, πού ἔχουν ἀνάγκη νὰ ἀποκτήσουν στέγη, χωρὶς νὰ ἀποκλείει τὴν χρηματοδότηση ἀπὸ τὸ κράτος, τὶς τράπεζες, τὸ μεγάλο ἰδιωτικὸν ἑλληνικὸν καὶ ξένο κεφάλαιο. Ἡ συγκέντρωση ἄλλωστε τοῦ βασικοῦ κεφαλαίου καὶ ἡ ἐναρξη τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ προγράμματός μας, θὰ προσελκύσει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παραγόντων πού μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσουν.

II.—Πῶς τώρα θὰ συγκεντρωθῆ τὸ χρηματικὸν ποσὸν πού ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν ἐναρξη τῆς ἀνοικοδομήσεως;

Τὸ θέμα αὐτὸ ἀφορᾷ, τὶς ὑποκειμενικὰς δυνατότητες. Αὐτὲς χωρίζονται σὲ δυνατότητες τῶν προσώπων—μελῶν τῆς ΑΙΩΝΗΣ, ἀτομικὰς, καὶ τοῦ συλλογικοῦ ὁργάνου, τοῦ συνεταιρισμοῦ.

Οἱ δυνατότητες τῶν μελῶν μας εἶναι εὐτυχῶς ποικίλες καὶ διαφορετικὲς, γιὰ τὴν σύνθεση τῆς ΑΙΩΝΗΣ εἶναι ἀνομοιογενὲς ἀπὸ ἀπόψεως ἐπαγγελματικῶν ἀπασχολήσεων καὶ οἰκονομικῶν δυνατοτήτων.

Ἔτσι ὑπάρχουν ἐργάτες ἡμερομίσθιοι πού μποροῦν νὰ διαθέσουν ἐλάχιστο ποσὸν μηνιαίως, ἀλλὰ εὐχαρίστως θὰ ἐργασθοῦν προσωπικῶς στὴν κατασκευὴν τοῦ σπιτιοῦ τους. Πολλοὶ μάλιστα ἀπ' αὐτούς, ἐνῶ προσφέρουν προσωπικὴν ἐργασία, γιὰ τὴν συμβαίνει νὰ εἶναι ἀνεργοί, δὲν μποροῦν νὰ δώσουν οὔτε τὸ ἐλάχιστον ποσόν, γιὰ νὰ ξεπληρώσουν ἓνα οἰκοδομικὸν δάνειο. Ἄλλη κατηγορία μελῶν εἶναι αὐτοὶ πού, ἀντιθέτως, ἔχουν ἓνα ποσὸν διαθέσιμο γιὰ νὰ φιάξουν τὸ σπίτι τοῖς ἢ μποροῦν νὰ τὸ ἐξοικονομήσουν ἀπὸ τὴν δουλειά τους, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν τοὺς φθάνει γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησις καὶ θέλουν κάποια ἐνίσχυση γιὰ νὰ τὸ συμπληρώσουν.

Ἄλλοι πάλιν, οἱ περισσότεροι, μποροῦν νὰ δώσουν μιὰ μικρὴ προκαταβολὴ 5—10 ἑκατομμυρίων καὶ νὰ πληρώνουν δόσεις ὕστερα, ἀποπληρωμῆς ἐνὸς δανείου. Καὶ ἄλλοι τέλος, οἱ λιγώτεροι, μποροῦν νὰ φιάξουν τὸ σπίτι τους μὲ δικά τους χρήματα, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ θέλουν μιὰ πίστωση χρόνου, ἐξ ἑως δώδεκα μῆνες, γιὰ τὸν ὅτι δὲν μποροῦν νὰ διαθέσουν ὅλα τὰ χρήματα συγκεντρωμένα καὶ νὰ τὸ φιάξουν ἐντὸς τριῶν μηνῶν.

Σ' αὐτὲς τὶς δυνατότητες τῶν μελῶν μας, πρέπει νὰ στηρίξουμε τὸ πρόγραμμα ἀνοικοδομήσεως τοῦ ΑΙΩΝΙΚΟΥ οἰκισμού. Ἄν θελήσουμε νὰ ἀγνοήσουμε τί μπορεῖ νὰ πληρώσει ἢ νὰ προσφέρει ὁ καθένας καὶ ζητήσουμε περισσότερα ἐπιβαρύνοντας τοὺς ἐταίρους μὲ ὑποχρεώσεις πού εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκπληρωθοῦν, τὸ πρόγραμμα θὰ ἀποτύχει. Καθένας ἐπομένως πρέπει νὰ ἐκανοποιηθῆ κατὰ τὶς ἀνάγκες του καὶ νὰ προσφέρει κατὰ τὶς δυνάμεις του. Περὶ αὐτοῦ μᾶς ἔπεισε ἢ μέχρι σήμερον πείρα μας, ἀπὸ τὴν παρακολούθησιν τοῦ ἔργου τοῦ συνεταιρισμοῦ. Ἄν ἐξαιρέσει κανεὶς, τοὺς κακοπίστους καὶ κακῆς ποιότητος συνεταιρίους, πού

σὲ μᾶς εἶναι ἐλάχιστοι, εὐτυχῶς, καὶ οἱ περισσότεροι ἀπεμακρύνθησαν οἰκειοφελῶς, γιατί δὲν τοὺς σηκώνει τὸ κλίμα τῆς αἰξωνικῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ πολλὰ ἄλλα μέλη καθυστέρησαν στὶς ὑποχρεώσεις τους, ἀπὸ ἀδυναμία νὰ τίς ἐκτελέσουν. Δὲν μπορούμε ἐπομένως, νὰ ὑποχρεώσουμε τὰ μέλη μας νὰ ἀναλάβουν ἴδιες ὁ καθένας ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τοῦ συνεταιρισμοῦ, προκειμένου νὰ συγκεντρώσουμε τὸ κεφάλαιο ποὺ ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν ἐναρξη τῆς ἀνοικοδομήσεως, γιατί αὐτὸ ὅσο καὶ νὰ τὸ ἐπιδιώξουμε δὲν θὰ τὸ ἐπιτύχουμε καὶ τὸ πρόγραμμα ποὺ θὰ στηριχθῆ στὴν ψευδῆ αὐτὴν προϋπόθεση εἶναι καταδικασμένο νὰ μὴν πραγματοποιηθῆ.

Ἐξ ἄλλου τὸ σχῆμα τῆς ὀργανώσεως ποὺ ἔχουμε—Συνεταιρισμός—δὲν μᾶς ἐπιτρέπει τὴν διαφορετικὴ ἐπιβάρυνση τῶν μελῶν, γιατί ὁ ἀπαρχαιωμένος νόμος 602, ἐπιβάλλει ἰσοτιμία στὰ μέλη τόσο ἀπὸ τὴν ἀποψη τῶν δικαιωμάτων ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν ἀποψη τῶν ὑποχρεώσεων. Καὶ ἕνας ἄλλος σπαιδαίωτος λόγος, μᾶς ὑποχρεώνει νὰ θέσουμε ἀμέσως μὲ τὴν συνείδηση τῆς εὐθύνης τὸ ζήτημα τῆς περαιτέρω πορείας τοῦ συνεταιρισμοῦ. Ἡ πρόβλεψη ὅτι ἡ συνέχιση τῆς λειτουργίας του, μὲ τὴν μορφή ποὺ ἔχει καὶ τίς ἀδυναμίες ποὺ παρουσιάζει νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀνοικοδόμησιν, γίνεται μὲ τὴν συνεχῆ ἀνάλωση τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου, τὸ ὁποῖο τελικὰ θὰ τὸ ἀπορροφήσουν οἱ τακτικὲς δαπάνες διοικήσεως, ἐνοικίων, προσωπικοῦ, ὅσο καὶ ἂν περιορισθῶν. Καὶ ἔτσι σὲ ἕνα χρονικὸ διάστημα, τὸ πολὺ δύο ἐτῶν, τὸ συνεταιριστικὸ κεφάλαιο θὰ ἔχει ἐξαφανισθῆ, χωρὶς νὰ ἔχουμε πραγματοποιήσῃ ἀσφαλῶς οὔτε τὴν ἐναρξη τῆς ἀνοικοδομήσεως. Πρέπει ἐπομένως νὰ ἀναζητήσουμε τὸν νομικὸν τύπον καὶ τὸ κατάλληλο σχῆμα, ποὺ θὰ μᾶς ἐπιτρέπει καὶ τὰ βασικὰ κεφάλαια τῆς ἀνοικοδομήσεως νὰ συγκεντρώσουμε καὶ τὴν ἀλληλοβοήθεια νὰ ἐξασφαλίσουμε, ἔτσι ὥστε νὰ χτίσουν καὶ οἱ εὐπορότεροι καὶ οἱ ἀπορώτεροι, χωρὶς κανένας νὰ ζημιωθῆ οὔτε νὰ συνθλιβῆ ἀπὸ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀποκτήσεως στέγης, ἀλλὰ συγχρόνως ὅλοι νὰ προσφέρουν, ὠφελοῦμενοι ἀναλόγως τῆς εἰσφορᾶς των.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν θέλουμε καὶ πρέπει νὰ διατηρήσουμε τὴν ἀρχικὴ μας ἀφετηρία τῆς συνεργασίας καὶ τῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ θέτουμε ὡς σκοπὸ μας τὴν ἀνοικοδόμησιν, ἐγκαίρως, γιὰ νὰ μὴ βρεθοῦμε ἀργότερα χωρὶς καμμιὰ δυνατότητα συνεχίσεως τοῦ ἔργου, ἀφοῦ θὰ ἔχουμε ἐξαντλήσῃ τὰ συνεταιρικὰ κεφάλαια καὶ θὰ εἴμαστε ἀσυγχώρητοι ποὺ δὲν τὸ προβλέψαμε, εἶναι ἀνάγκη νὰ καθορίσουμε τὴν νέαν μορφή ποὺ πρέπει νὰ πάρει ἡ ΑΙΕΩΝΗ διατηρώντας τίς ἀρχές της καὶ τοὺς σκοποὺς της, μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ τοὺς πραγματοποιήσῃ καὶ νὰ μὴν μείνουν ἀπλὲς ἐπαγγελίες καὶ ἰδέες καταδικασμένες νὰ χρεωκοπήσουν.

Προκειμένου ὅμως νὰ μεταβάλλουμε τὸν χαρακτήρα καὶ τὴ νομικὴ μορφή τοῦ συνεταιρισμοῦ, πρέπει νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ γενικοῦ σκοποῦ τῆς ἀνοικοδομήσεως, πρέπει νὰ διατηρήσουμε τὴν περιορισμένη εὐθύνη τῶν μελῶν τῆς «ΑΙΕΩΝΗΣ» γιὰ τίς ὑποχρεώσεις ποὺ ἀναλαμβάνουν ἕναντι τρίτων, γιατί ἄλλιῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνει ὁποιαδήποτε μετατροπὴ, ἀφοῦ ὠρισμένα μέλη ἔχουν πολὺ περιορισμένες δυνατότητες, καὶ ἀκόμη νὰ ὑποκινήσουμε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μελῶν, ποὺ ἔχουν περισσότερες δυνατότητες νὰ προσφέρουν κεφάλαια γιὰ τὸν κοινὸ σκοπὸ, μὲ τὴν ἐλπίδα τοῦ κέρδους, χωρὶς ὅμως νὰ ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ τὴν ἠθικὴ γραμμὴ τῆς ἀρχικῆς μας ἀφετηρίας, ποὺ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἀλληλοβοηθείας τῶν ἀπορωτέρων ἀπὸ τοὺς εὐπορωτέρους.

Ὁ ὀργανισμὸς, ποὺ μπορεῖ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν συνεταιρισμὸ καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ ποὺ θέσαμε, ποὺ διατηρεῖ τὴν περιορισμένη εὐθύνη τοῦ συνεταιροῦ μέχρι τῆς εἰσφορᾶς του καὶ καταργεῖ τὴν καθιερωμένη ἀπὸ τὸ καταστατικὸ εὐθύνη ἄλλων τῶν συνεταιρῶν στὸ δεκαπλάσιον τῆς συνεταιρικῆς μερίδος, καὶ πρὸ πάντων προσελκύει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐταίρων ποὺ ἔχουν οἰκονομικὲς δυνατότητες νὰ εἰσφέρουν σοβαρὰ χρηματικὰ ποσά, γιὰ τὸν σχηματισμὸ τῆς πρώτης οἰκονομικῆς βάσεως, ἀναγκαίας γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν, εἶναι ἡ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΥΠΟ ΜΟΡΦΗΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ. Ἡ ἀνώνυμος δηλαδὴ ἐταιρία θὰ ἰδρυθῆ ἀπὸ τοὺς συνεταιροὺς καὶ θὰ καλύψει τὸ σύνολο τῶν μετοχῶν της διὰ τῶν συνεταιρῶν. Ἡ ἐταιρία αὐτὴ συγκεντρώνοντας τὰ κεφάλαια ποὺ ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν σπιτιῶν, θὰ ἀναλάβει ἡ ἴδια τὴν ἀνοικοδόμησιν, θὰ καταρτίσει δικὸ της τεχνικὸ μηχανισμὸ καὶ ἐξοπλισμὸ καὶ ἔτσι θὰ ἀποφύγουν οἱ ἐταῖροι-συνεταιροὶ τὴν ἀνάθεση τῆς ἐργασίας ἀνοικοδομήσεως σὲ ὀργανισμὸ ποὺ θὰ κερδοσκοπήσῃ εἰσπράττοντας ἐργολαβικὸ κέρδος, μεγάλο, συνήθως 30 ο/ο ποὺ ἀυξάνει τὸ κόστος τοῦ σπιτιοῦ. Θὰ ἐλέγχουν οἱ ἴδιοι οἱ μέτοχοι συνεταιροὶ τὴν καλὴ καὶ φτηνὴ κατασκευὴ καὶ θὰ ἐπιτύχουν ἀσφα-

λῶς, ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τόσο τῆς ὁμαδικῆς ἀνοικοδομήσεως, ὅσο καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐλέγχου τοῦ κόστους τῶν κατασκευῶν.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεση τοῦ Ν. 602, ποὺ τὴν συνέταξε ὁ Α. Μιχαλακόπουλος, ἐκλεκτὸς συνεργάτης τοῦ Ἐλ. Βενιζέλου, ἀναφέρει: «ἐφ' ὅσον οἱ πλείστοι συνεταιρισμοὶ ἐπιδιώκουν κερδοσκοπίαν, ὁμοίαν ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως πρὸς τὴν κερδοσκοπίαν τῶν ἀνώνυμων Ἐταιρειῶν, ὁ ἀρμόζων εἰς αὐτοὺς τύπος εἶναι διὰ τοὺς συνεταιρισμοὺς περιορισμένης εὐθύνης, ὁ τῶν ἀνώνυμων ἐταιρειῶν».

Ἡ ἀποψη αὐτὴ βεβαίως ἴσχυε γιὰ τὴν πρὸ τοῦ Ν. 602 περίοδο, ὥστόσο μπορούμε νὰ ποῦμε, ὅτι σήμερα ποὺ ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν πραγματοποίησιν ἔργων μεγάλης ἐκτάσεως, συγκεντρωσὴ μεγάλων κεφαλαίων, ἡ ἀνώνυμος ἐταιρία ὑπὸ μορφήν συνεταιρισμοῦ, ἀντιστρόφως δηλαδὴ, μπορεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸ καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τίς ἐπιδιώξεις τῆς συνεταιριστικῆς ἰδέας. Ἄλλωστε ὁ συνεταιρισμὸς Σούλτσε ποὺ λειτούργησε στὴν Γερμανία καὶ ἦταν διεθνὲς πρότυπο συνεργατισμοῦ, ὅπως καὶ ὁ μεταγενέστερος τύπος συνεταιρισμοῦ, ὅπως μορφώθη στὴν Ἀγγλία, Γαλλία καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ ξένα κράτη, δὲν ἐπιδιώκει μόνον νὰ ἀποβοηθήσῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἀλληλοβοηθείας τῶν μελῶν τῆς, οὔτε στήριζται στὴν προσωπικὴ συμμετοχὴ ὠρισμένου κύκλου ἀπασχολήσεων συνεταιρῶν, ἀλλὰ δέχεται καὶ συναλλάσσεται μὲ τὸν καθέναν, ἐπιδιώκει δὲ καὶ διανέμει κέρδη καὶ μερίσματα σὲ ὅλους ὅσοι ἐλευθέρως συναλλάσσονται μαζί του.

Εἰδικώτερα στὴν Ἑλλάδα, ποὺ ἡ πιστωτικὴ ἐπιφάνεια τῶν συνεταιρισμῶν στὴν ἐλευθέρᾳ ἀγορᾷ εἶναι μηδαμινὴ, ἐκτὸς ἐξαιρέσεων, καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κοινοῦ πρὸς αὐτοὺς, πολὺ περιορισμένη, νομίζουμε ὅτι μιὰ Ἀνώνυμος ἐταιρία ὑπὸ μορφήν συνεταιρισμοῦ, ποὺ θὰ διατηρήσῃ τοὺς ἠθικοὺς σκοποὺς τῆς συνεταιριστικῆς ἰδέας, τὴν ἀνάγκη τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἀλληλοβοηθείας τῶν μελῶν τοῦ συνεταιρισμοῦ, τῆς οἰκονομικῆς προαγωγῆς των, καὶ θὰ πραγματοποιήσῃ τὴν συγκεντρωσὴ τοῦ μικροῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ ἐνὸς προγράμματος κοινῆς τῶν μελῶν τῆς ἐταιρίας ἐξυπηρέτησεως, ἀσφαλῶς θὰ ἀποτελέσει τὴν ἀπαρχὴν μιᾶς εὐρείας μεταρρυθμίσεως τῆς συνεταιριστικῆς νομοθεσίας, ποὺ εἶναι ἀπαρχαιωμένη καὶ δὲν ἔχει προσαρμοσθῆ στὶς ἀνάγκες τῆς παρουσίας στιγμῆς.

Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους προτείνω ἡ ΑΙΕΩΝΗ νὰ μετατραπῆ σὲ Ἀνώνυμο Ἐταιρία ὑπὸ μορφήν συνεταιρισμοῦ.

Ἡ μετατροπὴ θὰ γίνῃ πρὸς τὸ σκοπὸ 1) νὰ ἀποφύγουμε τὴν διάλυσιν τοῦ συνεταιρισμοῦ μετὰ διετίαν, ὅταν μοιραῖα καὶ ἀναγκαστικὰ θὰ ἔχει ἐξανημιθῆ τὸ συνεταιρικὸ κεφάλαιο ἀπὸ τίς ἀναγκαῖες δαπάνες συντηρήσεως καὶ μικρᾶς περιορισμένης δράσεως τοῦ συνεταιρισμοῦ, ὅπως συμβαίνει μὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς ἄλλους οἰκοδομικοὺς συνεταιρισμοὺς τῆς χώρας. 2) Γιὰ νὰ πραγματοποιήσουμε ἀμέσως τὴν ἐναρξη τῆς ἀνοικοδομήσεως συγκεντρώνοντας τὰ βασικὰ κεφάλαια μὲ τὴν ἐκδοσὴ μετοχῶν καὶ 3) Γιὰ νὰ μὴν πέσουμε θύματα τῶν στυγνῶν κερδοσκοπῶν, ποὺ ἐμφανίζομενοι σήμερα ὡς δῆθεν ἐξυπηρετοῦντες τοὺς οἰκοδομικοὺς συνεταιρισμοὺς διὰ χρηματοδοτήσεως ἢ διὰ κατασκευῆς δῆθεν φτηνῶν σπιτιῶν ἢ εἰσπράττον ὑπὸ μορφήν ἐπιτοκίου καὶ ἀσφαλιστρῶν κολοσσιαῖα ποσὰ ἢ κατασκευάζουν σπίτια κακίστης ποιότητος καὶ τὰ χρεώνουν εἰς τὸ διπλάσιον τῆς κανονικῆς τους τιμῆς, εἰσπράττοντας προκαταβολικῶς οὐσιαστικὰ τὸ κόστος ἀπὸ τοὺς ἀφελεῖς δῆθεν ἐξυπηρετουμένους.

Ὅταν μόνοι μας πραγματοποιήσουμε τὴν ἀνοικοδόμησιν, μὲ δικὰ μας κεφάλαια, τὸ κόστος, ποὺ θὰ τὸ ἐλέγχουμε ὅπως καὶ τὸ κέρδος ποὺ θὰ πραγματοποιεῖ ἡ δικὴ μας ἐταιρία, μπορεῖ νὰ εἶναι σὲ χαμηλὰ ἐπίπεδα, οἱ κατασκευεὺς τῶν σπιτιῶν γερῆς καὶ ἡ μορφή τους ὠρισμένη. Αὐτὰ θὰ τὰ πραγματοποιήσουμε ὅταν φύγουν ἀπὸ τὴ μέση, οἱ χρηματοδότες, ποὺ θέλουν μερίδιο καὶ οἱ ἐπιχειρηματίες ποὺ ἐπιδιώκουν ὑψηλὰ κέρδη.

Ἡ μετατροπὴ τῆς ΑΙΕΩΝΗΣ σὲ Ἀνώνυμο Ἐταιρία, πρέπει νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερο, σὲ μιὰ εἰδικὴ ἔκτακτο γενικὴ συνέλευσιν ἀφοῦ ἐκλεγῆ στὴν προσεχῆ τακτικὴ ἔτησι γενικὴ συνέλευσιν, ἐπιτροπὴ μελέτης τοῦ θέματος ἀνοικοδομήσεως ποὺ θὰ γνωστοποιήσῃ στὰ μέλη τάχιιστα τὰ πορίσματά της καὶ θὰ συντάξῃ τὸ καταστατικὸ τῆς Ἀν. Ἐταιρίας.

Δυὸ ζητήματα πρέπει νὰ διευκρινισθῶν α) πῶς θὰ συγκεντρωθῶν τὰ κεφάλαια τῆς Ἐταιρίας καὶ β) πῶς θὰ γίνῃ ἡ ἀνοικοδόμησιν.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Κατ' ἀρχὴν οἱ συνεταιρικές μερίδες καὶ ἡ περιουσία τοῦ συνεταιρισμοῦ, θὰ μεταβι-
βασθοῦν στὴν Ἀν. Ἐταιρία πού θὰ τὸν ὑποκαταστήσει καὶ κάθε συνεταιῖρος θὰ πάρει 4
μετοχές τῶν 250.000 καθεμιάς, δεδομένου ὅτι ἡ ὀνομαστικὴ ἀξία κάθε μετοχῆς θὰ εἶναι
250.000 καὶ ἡ συνεταιρική μερίδα πού ἔχει κάθε συνεταιῖρος καταθέσει καὶ μέχρι σήμερα
διατηρεῖται ἀνέπαφη εἶναι 1.000.000.

Τὸ πρῶτο μετοχικὸ κεφάλαιο τῆς Ἐταιρίας θὰ εἶναι τὰ 500.000.000 τῶν συνεταιρικῶν
μερίδων. Μέτοχοι ὅλοι οἱ συνεταιῖροι εὐποροὶ καὶ ἄποροι καὶ ὅλοι ἰσότιμοι μὲ 4 μετοχές ὁ
καθένας.

Ἡ Ἀνώνυμος Ἐταιρία θὰ ἐκδώσει ἐν συνεχείᾳ σὲ δύο περιόδους ἐντὸς μιᾶς ἐξαετίας
δύο σειρὲς μετοχῶν. Ἐνα μῆνα μετὰ τὴν ἰδρυσὴ τῆς 25.000 μετοχῆς τῶν 250.000 καθεμιάς
καὶ μετὰ τριετίαν ἄλλες 25.000. Αὐτὲς θὰ δοθοῦν πρὸς κάλυψη μόνον εἰς τοὺς συνεταιῖρους
ἀποκλειστικῶς. Αὐτὴ ἄλλωστε εἶναι ἡ διαφορὰ μας ἀπὸ τὶς ἀνώνυμες ἐταιρίες πού δίδουν
πρὸς κάλυψη τὶς μετοχές στὸ κοινόν. Στὴν περίπτωσή μας, ὅλοι οἱ συνεταιῖροι τῆς ΑΙΕΩ-
ΝΗΣ εἶναι ἰδρυτὲς τῆς Ἀνώνυμης Ἐταιρίας καὶ καλύπτουν αὐτοὶ προνομιακὰ ὅλες τὶς με-
τοχές. Κάθε συνεταιῖρος θὰ ἔχει δικαίωμα νὰ καλύψει ἀξία μετοχῶν ἀπὸ 1 μέχρι 100, ἢ
ἀξία τῶν 100 μετοχῶν οὐσιαστικῶς ἀποτελεῖ 100 συνεταιρικές μερίδες. Δηλαδή τὸ δικαίωμα
πού ἄλλοτε εἶχε ὁ συνεταιῖρος νὰ ἔχει δύο συνεταιρικές μερίδες γίνεται 100 καὶ τὰ διανεμη-
τέα κέρδη θὰ εἶναι ἀνάλογα μὲ τὶς εἰσφορὰς τοῦ καθενός. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἡ εὐθύνη
κάθε συνεταιῖρου-μετόχου, πού φθάνει σήμερα στὸ δεκαπλάσιο τῆς συνεταιρικής μερίδος
βάσει τοῦ καταστατικοῦ (10.000.000), μειώνεται οὐσιαστικὰ γιατί ἀρχίζει ἀπὸ 1.000.000
γιὰ ὅσους θὰ ἔχουν 4 μετοχές — τὴν ἀξία μιᾶς συνεταιρικής μερίδος — καὶ φθάνει μέχρι
25.000.000, μὲ ἀνάλογες ἐνδιάμεσες διαβαθμίσεις, μόνον ἥμως γιὰ ἐκείνους πού θέλουν νὰ
πάρουν περισσότερες μετοχές ἀπὸ τὶς 4, στὶς ὁποῖες ἀντιστοιχεῖ ἡ καταβληθεῖσα πρὸς τὸν
συνεταιρισμὸ ἀξία τῆς συνεταιρικής μερίδος. Οἱ μετοχές γιὰ τὶς ὁποῖες θὰ ἐγγραφῆι κάθε
συνεταιῖρος θὰ ἐξοφληθοῦν ὡς ἑξῆς: Τὸ 1)4 τῆς ἀξίας τῶν μὸλις ἐγγραφῆι καὶ τὰ ὑπό-
λοιπα 3)4 σὲ μιὰ τριετία σὲ δόσεις μηνιαῖες ἢ ἑξαμηνιαῖες. Ἄν δηλαδή ἕνας συνεταιῖρος
ἐγγραφῆι γιὰ δέκα μετοχές πού ἔχουν ἀξία 2.500.000 θὰ πληρώσει προκαταβολικῶς μὸλις
ἐγγραφῆι 625.000 καὶ τὶς ὑπόλοιπες 1.875.000 σὲ 36 μηνιαῖες δόσεις δηλαδή 51.000 τὸ
μῆνα, σὲ ἀνάλογες μηνιαῖες ἢ ἑξαμηνιαῖες δόσεις. Ἐτσι ὁ συνεταιρισμὸς ἐκδίδοντας τὴν
πρῶτη σειρά τῶν μετοχῶν θὰ συγκεντρώσει μετοχικὸ κεφάλαιο 1.560.000.000 τὸ ἐν τέταρ-
τον (1)4 δηλαδή τῆς ἀξίας τῶν 25.000 μετοχῶν. Ἐκτὸς αὐτοῦ θὰ ἔχει καὶ τὰ 500.000
τῶν συνεταιρικῶν μερίδων, κεφάλαιο δηλαδή ἐν ὅλῳ 2 δις. Μὲ τὸ ποσὸν αὐτὸ καὶ μὲ μιὰ
ἀξιοποίηση τῶν λοιπῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῆς Ἐταιρίας (νερό, περιοδικὸ κλπ.) θὰ
σηματίσει 2,5 δις τὸ πρῶτο βασικὸ κεφάλαιο τῆς ἀνοικοδομήσεως. Τὸ ζήτημα εἶναι ἂν οἱ
συνεταιῖροι τῆς ΑΙΕΩΝΗΣ μποροῦν ἢ θὰ θελήσουν νὰ καλύψουν τὶς μετοχές. Οἱ προβλέ-
ψεις μας εἶναι ὅτι μπορεῖ νὰ γίνει αὐτό, γιατί καὶ οικονομικῆς δυναμότητος συνεταιῖρους
ἔχουμε, ἀλλὰ προπάντων, ἔχουμε πιστοὺς στὴν ἰδέα τῆς παραδόσεως καὶ τῆς ΑΙΕΩΝΙΚΗΣ
προσπαθείας, πού θὰ σπεύσουν ἀπὸ τὸ ὑστέρημά τους, νὰ ἐνισχύσουν τὸν γενικὸ σκοπὸ.
Οἱ προβλέψεις μας πάντως, ἔχουν μιὰ σταθερὰ βίαση: Ἐνας ἀρκετὰ μεγάλος ἀριθμὸς συνε-
ταῖρων, ἔχει ἀποδεχθῆ τὸ ἐκτιθέμενο σχέδιο ἀνοικοδομήσεως καὶ πολλοὶ ἔχουν δηλώσει
συμμετοχὴ στὴν ἐταιρία γιὰ σοβαρὸν ἀριθμὸ μετοχῶν. Ἄν ἄλλωστε ὑπολογίσουμε ὅτι κάθε
συνεταιῖρος ἀπὸ τοὺς πετακοσίους ἐγγεγραμμένους κατὰ μέσον ὄρον θὰ καλύψει εἰκοσι με-
τοχές ἀξίας 5.000.000, ἐξοφλητέες σὲ μιὰ τριετία—πρᾶγμα ὄχι πολὺ δύσκολο— τὰ 2)5 τῶν
μετοχῶν καλύπτονται καὶ τὸ ὑπόλοιπον θὰ καλυφθῆ ἀπὸ τοὺς ἔχοντας δυναμότητες. Καὶ
ἂν ὅμως οἱ προβλέψεις μας δὲν πραγματοποιηθοῦν ἀπολύτως ἀλλὰ ἐν μέρει, καὶ πάλιν τὸ
ἔργο θὰ γίνει μὲ μικρότερα κεφάλαια καὶ μὲ βραδύτερο ρυθμὸ, ἀλλὰ ἀσφαλῶς θὰ ἀρχίσει
μὲ πίστη καὶ ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν ἐπιτυχία. Γι' αὐτὸ εἴμαστε βέβαιοι ἔχοντας τὴν πείρα
τοῦ παρελθόντος καὶ ἰδιαίτερος τὸν τρόπο τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐκτάσεως ὅπου ἰδρύεται ὁ αἰζω-
νικὸς οἰκισμὸς. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονᾶμε ὅτι τὸ πρῶτο κεφάλαιο τῆς ΑΙΕΩΝΗΣ,
ὅπου στηρίχθησαν οἱ ἰδρυταὶ γιὰ νὰ συμφωνήσουν τὴν ἀγορὰ 400 στρεμμάτων ἀξίας 5.000

χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας, ἦταν μόνον ΕΞΑΚΟΣΙΕΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ (600.000) δραχμές. Ἡ
ἐκίαση ἀγοράστηκε καὶ τώρα θεμελιώνεται ἐκεῖ τὸ οἰκοδομικὸ ἔργο, γιατί πολλὲς φορὲς
ὅτι δὲν κατορθώνουν νὰ μεγάλα οικονομικὰ μέσα τὸ πραγματοποιοῦν οἱ ἰδέες. Ἐλπίζουμε
νὰ νικήσει καὶ ἐδῶ ἡ πίστη τῶν ἰδεῶν.

ΠΩΣ ΘΑ ΓΙΝΕΙ Η ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ

Μὲ αὐτὸ τὸ κεφάλαιο μπορεῖ νὰ ἀρχίσει ἡ ἀνοικοδόμησις μὲ τὸ ἀκόλουθο σχέδιο: Κά-
θε συνεταιῖρος ἂν θέλει ν' ἀρχίσει ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ σπιτιοῦ του θὰ ὑποχρεοῦται νὰ προ-
καταβάλει τὸ 1)2 τῆς ἀξίας του εἴτε μὲ ἐφ' ἄπαξ προκαταβολὴ εἴτε σὲ δόσεις, πληρωτέες
κατὰ μῆνα. Ἀπὸ τὸν τρόπο τῆς προκαταβολῆς θὰ δημιουργηθοῦν τέσσαρες (4) κατηγορίες
α' κατηγορία πληρωμῆς προκαταβολῆς σὲ ἕνα ἐξάμηνο, β' κατηγορία σὲ 12 μῆνες, γ' σὲ
18 μῆνες, δ' σὲ 24 μῆνες. Παράδειγμα: Ἄν θέλεις νὰ ἀνοικοδομήσεις ἕνα σπῆτι 30 ἐκ. ὑπο-
χρεοῦσαι νὰ πληρώσεις 15 ἑκατ. προκαταβολικῶς γιὰ νὰ ἀρχίσει ἡ ἀνοικοδόμησις του. Ἄν
δὲν μπορεῖς νὰ τὰ καταβάλεις ἀμέσως, τὰ πληρώνεις σὲ ἕνα ἐξάμηνο δηλαδή κατὰ μῆνα
θὰ καταβάλεις δρ. 2.500.000. Ἄν τὴν προκαταβολὴ τὴν πληρώσεις σὲ 12, 18, 23 μηνιαῖες
δόσεις, μειώνονται ἀναλόγως οἱ μηνιαῖες καταβολές σου. Μετὰ τὴν ἐναρξὴ ἀνοικοδομήσεως
τὸ σπῆτι θὰ σοῦ παραδοθῆ ἔτοιμο μὲ ὅλα τὰ κομφορ σὲ 6—8 μῆνες. Τὸ ὑπόλοιπο τῆς
ἀξίας του θὰ τὸ ἐξοφλήσεις σὲ μικρὲς δόσεις 400—750 χιλιάδες μηνιαῖως, ἀναλόγως τῆς
ἀξίας τοῦ σπιτιοῦ σου, ἐντὸς μιᾶς ἐξαετίας. Ἡ καταβολὴ τῶν δόσεων θὰ ἀρχίσει ἀπὸ τὸν
μῆνα πού θὰ γίνει ἡ ἐναρξὴ τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ σπιτιοῦ. Ἐτσι ἡ Ἐταιρία μὲ ἕνα
μικρὸ ἐπιτόκιο 5% περίπου ἐναντι 6 1/2, — 7 1/2, πού εἰσπραττεται ἀπὸ τὴν ἀγορὰ σήμερα
γιὰ τὶς φθηνότερες κατασκευές, θὰ κτίσει ἐντὸς ἐξαετίας περίπου ὅλον τὸν οἰκισμὸ κατὰ
στάδια. Τὸ κεφάλαιο πού θὰ μείνει θὰ ἀποτελεσθῆ α) ἀπὸ τὸ 1)4 τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου
περίπου 2.000.000.000. Αὐτὸ τὸ ποσὸν θὰ συγκεντρωθῆ ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τὴν ἡμέρα
τῆς μετατροπῆς τοῦ Συνδέσμου σὲ Ἀνώνυμο Ἐταιρία. β) Ἀπὸ τὶς προκαταβολές αὐτῶν
πού θὰ δηλώσουν ὅτι ἐπιθυμοῦν ἀμέσως νὰ οἰκοδομήσουν. γ) Ἀπὸ τὶς δόσεις τῶν προη-
γουμένων πού θὰ ἀρχίσει ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ σπιτιοῦ τους. δ) Ἀπὸ τὶς δόσεις αὐτῶν πού
θὰ πληρώσουν τὴν προκαταβολὴ τοῦ 1)2 τῆς ἀξίας τοῦ σπιτιοῦ τους σὲ 6, 12, 18 ἢ 24
δόσεις. Δηλαδή κατὰ μέσον ὄρον κινούμενο κεφάλαιο τῆς ἐταιρίας θὰ εἶναι 4—5 δις. Τὸ
μεγαλύτερο ποσοστὸ αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου θὰ ἐπενδυθῆ πρὸς ἀποφυγὴ τῶν διακυμάνσεων
τῶν τιμῶν σὲ πρῶτες βασικὲς ὑλές. Μὲ τὸ κεφάλαιο αὐτὸ καὶ μὲ ἕναν ἄργὸ ἢ γοργὸ ρυθμὸ,
ἀναλόγως τῆς συγκεντρώσεως τῶν καταβολῶν ἀπὸ τοὺς ἐταῖρους θὰ πραγματοποιεῖται ἡ
ἀνοικοδόμησις. Παράλληλως κάθε ἐξάμηνο θὰ συγκεντρώνεται ἀπὸ τὸ ταμεῖον τῆς Ἐται-
ρίας ἡ ἀξία τοῦ 1)6 τῶν μετοχῶν, γιὰ τὶς ὁποῖες θὰ ἔχει ἐγγραφῆι κάθε συνεταιῖρος, δηλαδή
ἀξία 6250 μετοχῶν δρ. 1.562.0 0. Στὸ τέλος τῆς τριετίας θὰ ἔχει καλυφθῆ ἡ ἀξία 25.000
μετοχῶν δηλαδή θὰ ἔχουν εἰσπραχθῆ 6.250.000.000, ἢ δὲ περιουσία τῆς ἐταιρίας θὰ εἶναι
τουλάχιστον 7.000.000.000, ὑπολογιζομένου τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαίου τῶν 500.000.000 καὶ
τοῦ κέρδους πού θὰ προκύψει ἀπὸ τὰ σπῆτια πού θ' ἄχουν ἐν τῷ μεταξύ ἀνοικοδομηθῆ. Τότε
θὰ ἐκδοθῆ ἡ δευτέρα σειρά μετοχῶν καὶ ἂν κατορθώσουμε νὰ κρατήσουμε τὸν κανονικὸ
ρυθμὸ καλύψεως τῶν μετοχῶν καὶ ἀνοικοδομήσεως, ἐντὸς βετίας θὰ ἔχουμε πλήρως ἀνοι-
κοδομήσει τὸν οἰκισμὸ ἀφοῦ θὰ ἔχουμε κεφάλαιο, ὑπολογιζομένων καὶ τῶν κερδῶν, περίπου
5 δις.

Ἄν ἐπομένως πρόκειται νὰ ἀνοικοδομήσουμε καὶ τὰ 500 σπῆτια ἐντὸς τῆς ἐξαετίας
καὶ ὑπολογίσουμε ὅτι κατὰ μέσον ὄρον θὰ κοστίζει καθένα 30.000.000, δηλαδή 15 δις τὸ
σύνολο, μὲ τὸ πρόγραμμα πού καταρτίζουμε μποροῦμε νὰ ἀνοικοδομήσουμε πλήρως τὸν οἰ-
κισμὸ μας, ἐντὸς βετίας.

Πρέπει νὰ τονίσουμε ὅτι μεγάλο πλεονέκτημα, γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματός
μας εἶναι ὅτι πρὶν ξεκινήσουμε, μποροῦμε νὰ ἔχουμε τρία βασικὰ σταθερὰ δεδομένα.
Π ρ ῶ τ ο ν πόσα χρήματα περίπου θὰ συγκεντρωθοῦν ὡς βασικὸ κεφάλαιο. Αὐτὸ θὰ τὸ
ἐξακριβώσουμε ἐγγράφοντας τοὺς ἐταῖρους γιὰ κάλυψη τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μετοχῶν πού θέ-
λουν καὶ διὰ προκαταβολῆς τοῦ 1)4 τῆς ἀξίας των, πρὶν προχωρήσουμε στὴν πλήρη καταρ-

τιση ειδικού προγράμματος. Δεύτερον πόσα σπίτια θα χτίσουμε. Αυτό είναι ένα μεγάλο πλεονέκτημα, γιατί γνωρίζοντας εκ των προτέρων το έργο που θα αναλάβουμε να πραγματοποιήσουμε, μπορούμε, να ρυθμίσουμε την όλη προοπτική μας, για την δργάνωση του μηχανισμού της ομαδικής ανοικοδομήσεως, του κόστους του όλου έργου και των κερδών που θα προκύψουν και τρίτον ποιες είναι οι οικοδομικές δυνατότητες των οικιστών βάσει των οποίων θα κανονίσουμε τον ρυθμό ανοικοδομήσεως, τον τρόπο της αποπληρωμής των σπιτιών. Επίσης υπάρχει μια σταθερά πρόβλεψις κερδών, αφού είναι σίγουρο πως θα ανοικοδομήσουμε 500 σπίτια, ή εταιρία γίνεται μόνον και μόνον για να πραγματοποιήσει αυτό το έργο και να κρατήσει τα κέρδη που θα προκύψουν για μας τους ίδιους.

Αυτή η πρόβλεψις, θα υποβοηθήσει πολύ την συγκέντρωση του κεφαλαίου και την κάλυψη των μετοχών από τους συνεταίρους που εκ των προτέρων θα είναι βέβαιοι ότι κέρδη θα προκύψουν οπωσδήποτε. Οι Ικανοί να αντιληφθούν την οικονομική σημασία του έργου και των πιθανών οικονομικών του επιτευξών ασφαλώς θα σπεύσουν να καλύψουν όσες μετοχές μπορούν, με την βεβαιότητα ότι το σπίτι τους θα το φτιάξουν οπωσδήποτε και την βέβαιη έλπίδα ότι θα εισπράξουν κέρδη αναλόγως των μετοχών που θα καλύψουν.

Παράλληλα προς το πρόγραμμα διαθέσεως των μετοχών και της συγκέντρωσεως κεφαλαίου, γίνεται μελέτη των μεθόδων κατασκευής. Προσπαθούμε να επιτύχουμε την κατασκευή του φτηνότερου σπιτιού, σχετικά με την τρέχουσα τιμή της αγοράς. Δυο συνεργεία ειδικών μηχανικών, το ένα για την αρχιτεκτονική μορφή του οικισμού με τον καθηγητή κ. Δ. Πικιώνη επικεφαλής, και το άλλο για τις κατασκευές με επικεφαλής τον καθηγητή κ. Παρασκευόπουλο, εργάζονται για το φτηνό ΑΙΕΩΝΙΚΟ σπίτι, που θα αποτελεί μια γνήσια ελληνική αρχιτεκτονική μορφή. Πιστεύουμε ότι το ελκρινές ενδιαφέρον των ανθρώπων της ΑΙΕΩΝΗΣ για μια ελληνική οικηση που θα εκφράζει το πνεύμα της ελληνικής παραδόσεως και θα εξυπηρετεί τις σύγχρονες ανάγκες του λαού μας, μπορεί να αποτελέσει την απαρχή μιας γενικότερης προσπάθειας τόσο στον στεγαστικό όσο και στον τομέα της μελέτης, έρευνας και καλλιέργειας της ελληνικής παραδόσεως. Η μελέτη για το φτηνό κόστος του αξιωματικού σπιτιού, δεν στηρίζεται μόνον στην ομαδική ανοικοδόμησις και στην εφαρμογή μεθόδων κατασκευής, που μειώνουν το κόστος, (πλήρης προγραμματισμός ομαδικής ανοικοδομήσεως, προμήθεια υλικών σε ποσότητες, εφαρμογή φτηνού ξυλοτύπου, προσπάθεια παραγωγής επί τόπου δομικών στοιχείων, χρήση των ακριβοτέρων υλικών όπου είναι απολύτως αναγκαία κλπ.).

Είναι δυνατόν με μια κατάλληλη δργάνωση του μηχανισμού εργασίας και με την εφαρμογή ειδικών μεθόδων αποδόσεως να προκύψουν μέγιστες οικονομίες, και βρεθή τρόπος εξυπηρετήσεως των απορωτέρων μελών στην κατασκευή και αποπληρωμή του σπιτιού τους.

1) Θα επιδιωχθεί από την εταιρία-συνεταιρισμόν ή εισπραξη μικρού εργολαβικού κέρδους.

Το γεγονός ότι η ανώνυμος εταιρία ιδρύεται για να διευκολυνθούν τα μέλη της να κατασκευάσουν τα σπίτια τους, ταχύτερα και φτηνότερα, σημαίνει έλεγχο του κόστους και καθορισμό χαμηλού εργολαβικού κέρδους, αφού τα κέρδη της εταιρίας θα εισπραχθούν από τους ίδιους τους μετόχους-εταίρους.

2) Θα χρησιμοποιηθούν οι εταίροι, και πρώτα οι απορωτέροι στις εργασίες της ανοικοδομήσεως και σε όλον τον εργατοτεχνικό και υπαλληλικό μηχανισμό της Εταιρίας, αναλόγως των ειδικότητων που έχει ο καθένας. Έτσι οι άνεργοι εταίροι ή τα μέλη της οικογενείας τους που δεν θα μπορούσαν να πληρώσουν την αξία του σπιτιού τους, βρίσκουν εργασία και αποκτούν δυνατότητες αποπληρωμής του σπιτιού τους.

3) Το εργατοτεχνικό, όπως φυσικά και το υπαλληλικό προσωπικό, θα προσλαμβάνεται με συλλογικές συμβάσεις εργασίας ωρισμένου χρόνου και θα μισθοδοτείται όχι με ημερομισθίο αλλά με μηνιαίο μισθό μέσου και όχι του ανώτερου ημερομισθίου. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας ωρισμένου χρόνου, κατοχυρώνουν την αποδοτική εργασία, αφού θα υπάρχει ο κίνδυνος να μην ανανεωθεί ή σύμβαση, όταν ο εργατοτεχνίτης δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του, ο μηνιαίος μισθός εξ άλλου εξασφαλίζει στον εργαζόμενο μια μόνιμη εργασία, την Κυριακή ανάπαυση και την πληρωμή του ημερομισθίου της ημέρας ανάπαυσεως. Και άλλα όμως προνόμια πρέπει παραλλήλως να δοθούν στους εργαζομένους, για να γίνουν αποδοτικοί και οι συνθήκες εργασίας ανθρώπινες.

Εκτός του μισθού θα χορηγηται στους εργαζομένους φαγητό και χρηματικά δώρα αποδόσεως εργασίας στους πιο ευσυνείδητους. Έτσι η εξασφάλιση της μόνιμου εργασίας θα κεντρίσει το ενδιαφέρον των εργαζομένων να γίνουν αποδοτικότεροι. Παράλληλα οι επιχορηγήσεις τροφής και ειδικών δώρων θα είναι το κίνητρο για μια καλή επίσης απόδοση. Εκτός αυτών θα φροντίσουμε να κινήσουμε το ενδιαφέρον και αυτού του εργαίου για την Ελληνική οικηση. Η ιδέα να υπηρετήσουμε την υπόθεση της ελληνικής παραδόσεως δεν θα αφήσει ασφαλώς κανέναν ασυγκίνητο. Και αυτό είναι ένα στοιχείο, όπου υπολογίζουμε για την καλή απόδοση αυτών που θα εργαστούν στον ΑΙΕΩΝΙΚΟ οικισμό.

Άλλο επίσης σπουδαίο στοιχείο, που θα βοηθήσει την φτηνή κατοικία, θα είναι η αρχιτεκτονική μορφή. Αυτή θα πραγματοποιηθεί, όπως χαρακτηριστικά λέει ο κ. Πικιώνης, με τα πιο ευτελή μέσα και τους πιο απλούς τρόπους και θα ενισχύσει την προσπάθεια για το φτηνό σπίτι. «Η αξία της αισθητικής μορφής των αρχαίων ελληνικών μνημείων, δεν οφείλεται ασφαλώς στο μεγάλο τους κόστος».

Έτσι ελπίζουμε ότι η μέθοδος ανοικοδομήσεως του ΑΙΕΩΝΙΚΟΥ οικισμού, θα ανταποκρίνεται προς το πνεύμα της γνησίας ελληνικής παραδόσεως, θα χαρακτηρίζεται από την αλληλεγγύη και την αλληλοβοήθεια, της αρχής της συναδελφότητος, την κοινότητα των αισθημάτων προς την πόλιν και θα εκφράζει όχι μόνον τα υλικά αλλά και τα ηθικά αιτήματα του λαού μας στην παρούσα στιγμή.

Η τρίτη βασική προϋπόθεση για την κατάρτιση και την εφαρμογή ενός προγράμματος, είναι να οδηγεί στην εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο συντάσσεται. Το πρόγραμμα ανοικοδομήσεως της ΑΙΕΩΝΗΣ, αποβλέπει στην δημιουργία, όπως εκθέσαμε, ενός προτύπου ελληνικού οικισμού, που να ανταποκρίνεται σαν μορφή πολεοδομική και αρχιτεκτονική στο πνεύμα της γνησίας ελληνικής παραδόσεως, να καταστεί πνευματικό και τουριστικό κέντρο, συντηρήσεως, καλλιέργειας και αναπτύξεως της Αυτικής μας Βιοτεχνίας και τέχνης.

Η πραγματοποίηση του σκοπού αυτού και η πιστή τήρηση των γενικών κανόνων της ιδρύσεως πόλεων και οικισμών, που έχουν τεθεί από την πείρα και τους νόμους, χαρακτηρίζει όλην την μέχρι σήμερα προσπάθεια της ΑΙΕΩΝΗΣ.

Το ζήτημα της πολεοδομικής και αρχιτεκτονικής αισθητικής μορφής, απέτέλεσε βασική επίσης αφετηρία των ιδρυτών της.

Ένα πολεοδομικό και αρχιτεκτονικό πρότυπο, ελληνικής οικήσεως, δεν ήταν δυνατόν, να πραγματοποιηθεί, σε περιοχή εντός του συγκεκριμένου σχεδίου, ακριβώς γιατί η ένότης της μορφής του οικισμού, απαιτούσε έναρμόνιση της αρχιτεκτονικής προς την πολεοδομική μορφή. Ακόμη γιατί όχι μόνον η πολεοδομική ένότης δεν μπορούσε να εκλεγεί μεταξύ των πολεοδομικών σχεδίων που κατά καιρούς είχαν εκπονηθεί και που δεν είχαν σχέση με την παράδοσή μας, αλλά και γιατί εντός συγκεκριμένου σχεδίου ήταν αδύνατον να βρεθεί χώρος για ομαδική ανοικοδόμησις και πραγμάτωση αρχιτεκτονικής μορφής με ένότητα. Γι' αυτό εκλέξαμε μιαν περιοχή εκτός σχεδίου, για την ίδρυση της ελληνικής οικήσεως. Βέβαια η χαμηλή τιμή των οικοπέδων διευκόλυνε το έργο και αναμφισβήτητα αυτή συνετέλεσε να συγκεντρωθούν, όσοι ήθελαν και μπορούσαν να βοηθήσουν το έργο.

Λόγοι ιστορικοί εξ άλλου, κλίματος, υγείας, τοποθεσίας και γενικά η ύπαρξη των προϋποθέσεων, που απαιτεί το Ν. Δ. της 17-7-1923 «περί σχεδίων πόλεων και συνοικισμών του κράτους», όπως έχει τροποποιηθή και ισχύει σήμερα, επέβαλαν η εκλογή του τόπου της ιδρύσεως του νέου οικισμού, να γίνει εκεί όπου υπήρχεν στην αρχαιότητα ένας από τους πλουσιωτέρους αστικούς Δήμους. Στην περιοχή της αρχαίας ΑΙΕΩΝΗΣ, σε μια βουνοπλαγιά του Ύμηττου, κοντά στη θάλασσα, όπου το βουνίσιο αέρι σμίγει με την θαλασσία αύρα σε μια φυσική ερωτική αντίστοιχία. Η σύγχρονη ΑΙΕΩΝΗ επιδιώκει να γίνει και αυτή από την ίδρυσή της μια σύγχρονη, ανεξάρτητη διοικητικά και οικονομικά, κοινότης, αφού ήδη κατακτά την οικονομική της αυτοτέλεια και προχωρεί με τα ίδια της τα μέσα στην ανοικοδόμησις και την πραγμάτωση όλων των σχετικών έργων (ύδρευση, συγκοινωνία, φωτισμός, δρόμοι, αποχετεύσεις). Βασικός δρος για την ίδρυση ενός οικισμού είναι η εξασφάλιση ακόμη μέσα στον οικισμό ενός τόπου εργασίας για τους εργαζομένους οικιστάς. Την προϋπόθεση αυτήν η ΑΙΕΩΝΗ δεν την παρέλειψε, ούτε παρέλειψε να συνδέσει και αυτήν με την παράδοση.

Ἡ ἕδρευση βιοτεχνικῆς σχολῆς λαϊκῆς τέχνης, γιὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς λαϊκῆς χειρο-
τεχνίας καὶ βιοτεχνίας (ὑφαντουργία, ἀγγειοπλαστική, δαντέλλες καὶ κέντημα, ξυλογλυπτι-
κὴ, ἀσημοουργία κλπ.), ἀπετέλεσε ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα θέματα ποὺ ἔθεσε καὶ μελετᾷ ἡ
Αἰεὼν. Ἡ βιοτεχνικὴ σχολή, δὲν θὰ ἀποτελέσει μόνον τόπον διδασκαλίας τῆς λαϊκῆς
μας τέχνης ἀλλὰ συγχρόνως ἐργαστήρι παραγωγῆς τόπον ἐργασίας καὶ ἐμπορίας, τῶν ἔργων
ποὺ θὰ φανερώσῃ τὴν δεξιότητά καὶ τὴν εὐαισθησίαν τοῦ λαοῦ μας. Φιλοδοξοῦμε ἐπίσης
νὰ ἀξιοποιήσουμε τουριστικὰ τὸν Αἰεὼν οἰκισμό, μὲ τὴν λειτουργίαν, θερινοῦ θιάσου
ἀρχαίας τραγωδίας καὶ τὴν ὁργάνωσιν διεθνῶν ἐορτῶν τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως.

Θὰ ἐπιδιώξουμε νὰ δημιουργήσουμε ἐκεῖ ἕνα ἑλληνικὸ πνευματικὸ κέντρο, ὅπου οἱ
διανοούμενοι Ἕλληνες κοντὰ στοὺς λαϊκοὺς τεχνίτες, θὰ ἐργάζονται νὰ συντηρήσῃ καὶ νὰ
καλλιεργήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς γνησίας ἑλληνικῆς παραδόσεως, νὰ δημιουργήσῃ μιὰ σύγ-
χρονη ζωντανὴ παράδοσιν, ἀντάξια τῆς γενναίας καὶ εὐαίσθητης φύσεως μας. Ἡ προσπάθεια,
τὸ γνωρίζουμε, εἶναι ἔργο μεγάλο καὶ δύσκολο. Ἴσως ἔχουμε πολὺ ἐνθουσιασμό καὶ ὄνει-
ροπόλησιν. Γνωρίζουμε ὅμως ἐπίσης πῶς ὅταν ἔλειπαν τὰ παρορμητικὰ αὐτὰ στοιχεῖα ἀπὸ
τὴ ζωὴ καὶ κίνησίν μας, βοεθήκαμε πάντα μακριὰ ἀπὸ τὴν παράδοσιν.

Γι' αὐτὸ καλοῦμε πρῶτα τοὺς Αἰεὼνεις καὶ ὕστερα ὅλους ὅσοι πιστεύουν στίς με-
γάλας ἑλληνικὰς πραγματοποιήσεις νὰ ἔλθουν μαζί μας. Ἐλπίζουμε ὅτι θὰ κερδίσουμε μιὰ
ῥαία εἰσηλικὴ νίκη, γιὰ τὴν μᾶς ὁδηγεῖ τὸ πνεῦμα τῆς παραδόσεως καὶ μᾶς δυναμώνει ἡ
πίστις, ὁ ἐνθουσιασμός καὶ ἡ ἐλπίδα τῶν γνησίων ἑλληνικῶν δραματισμῶν.

ΝΙΚΟΣ ΔΗΜ. ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ ὙΔΡΕΥΣΙΣ ΤΗΣ Αἰεὼν ΑΠΟ ΤΟΝ ὙΜΗΤΤΟΝ

Τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως τῶν εἰς τὰς ὑπωρείας τῆς δυτικῆς περιοχῆς τοῦ Ὑμηττοῦ
κειμένων προαστείων ἦτο προβληματικόν, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὑπῆρχε μία, κατὰ τὴν γνώμην
μου ἔσφαλμένη, θεωρία ὅτι ὁ Ὑμηττός εἶναι ἄνυδρος καὶ μοναδικὸν φαινόμενον ἀντιστρό-
φου πεποιθήσεως ἀποτελοῦσε μιὰ ἐξῶχος ἐνδιαφέρουσα μελέτη, γραφείσα πρὸ τριακονταε-
τίας ἀπὸ ἕναν εἰδικὸν μηχανικὸν ὀρυκτολόγον, τὸν Μιλτιάδην Σαπνάν, ὁ ὁποῖος ὑπεστήριξε
ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ ὑδρευσις ἀπὸ τὸν Ὑμηττόν.

Κατὰ τὸ παρελθόν, οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν ὑδρευσιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς,
προσεκολλήθησαν εἰς τὴν Πεντέλην καὶ τὴν Πάρνηθα, καθ' ὅσον ἐξ αὐτῶν ἀναβλύζουσιν
ὑδατα δυνάμενα νὰ διοχετευθῶσιν εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ τῆς φυσικῆς ροῆς. Τὸν Ὑμηττόν
πάντοτε παρημέλησαν καὶ κατεδίκαν, διότι δὲν παρουσίαζε πηγαῖα ὑδατα καὶ ρέοντα ἄξια
λόγου.

Ἐν τούτοις πάντα τὰ ὑπόγεια καὶ πηγαῖα ὑδατα προέρχονται ἐκ τῆς διηθήσεως τῶν
ὀμβρίων ὑδάτων καὶ ἀφοῦ ἦτο παραδεκτὸν τοῦτο διὰ τὴν Πεντέλην καὶ τὴν Πάρνηθα, δὲν
ἦτο παραδεκτὸν καὶ διὰ τὸν ὅμοιον γεωλογικῶς Ὑμηττόν, καθ' ὅσον τὰ διηθούμενα ὑπογείως
ὀμβρία ὑδατα οὐδαμοῦ ἀνῆρχοντο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἀλλ' ἐξηφανίζοντο πρὸς ἄγνωστον διεύ-
θυνσιν.

Διὰ τῆς ἐν λόγῳ μελέτης ἀπεδεικνύετο θεωρητικῶς ὅτι καὶ ὁ Ὑμηττός εἶναι ὑδροφό-
ρος, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τὰ ὑδατὰ του ἐξηφανίζοντο ὑπογείως, διότι ὁ Ὑμηττός ἀποτε-
λεῖται ἀπὸ πετρώματα «ὑδροπερατὰ» (δολομιτικὸς σχιστόλιθος), περιστοιχούμενα ἐκατέρωθεν
ὑπὸ τῶν ὑδατοστεγῶν Ἀθηναϊκῶν σχιστολίθων Καισαριανῆς καὶ τῶν ἀσβεστομιγῶν σχιστο-
λίθων Βάρης, ἐντὸς δὲ τοῦ σχηματιζομένου ὑδατοστεγοῦς ἀντικλίνου τὰ ὑδατα ἐξηναγκάζοντο
μετὰ τὴν κυκλοφορίαν αὐτῶν διὰ τῶν πολλαπλῶν ρηγμάτων νὰ διευθύνωνται ὑπογείως, ὡς
ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν στρωμάτων καὶ τῶν ρηγμάτων καὶ διὰ τῆς εὐχε-
ρεστερας ὁδοῦ νὰ ἐκρέουν πρὸς τὴν παραλίαν Γλυφάδας-Βούλας εἰς τὴν θάλασσαν.

Ὁ βόρειος Ὑμηττός κατέχων ἕκτασιν ἄνω τῶν 75 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, ἐκ τῶν
160 τετραγ. χιλιομέτρων τοῦ ὅλου ὄγκου του, πιστεύεται ὅτι ἔγκλειει μεγάλα ἀποθέματα
ὑδατος. Ἐπομένως ὁ τοσοῦτον ἐπιπολαίως παραμεληθεὶς, μέχρι τοῦδε, Ὑμηττός ἀξίζει με-
γαλειτέρας προσοχῆς, καθ' ὅσον, δι' ἐλαχίστων δαπανῶν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ μεγάλας
ποσότητες ὑδατος. Φόβοι διαφυγῆς τῶν ὑδάτων δι' ἀσυλλήπτων καταβοθρῶν, σιφῶνων καὶ
ἄλλων καροτικῶν φαινομένων δὲν πιστεύεται νὰ ὑπάρχουν. Τὸ ὕδωρ συγκεντρούμενον εἰς τὸ
βάθος σχηματίζει ὡς γνωστὸν τὰς ὑδροστιβάδας, λίμνας, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος εἶναι τὸ ὑδρο-
στατικόν, ἡ δὲ ἀνακάλυψις των ἡ ὁποία ἕως τώρα ἐγένετο διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ ἔμπει-
ρικοῦ ραβδοσκοποῦ, τῆς τύχης ἢ ἄλλων μέσων, θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐξεύρεσιν καὶ
ἀντλήσιν ἀφθόνου ὑδατος.

Ἐπὶ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν στηριζόμενος, ὁ προαναφερθεὶς μηχανικός, ὑπεστήριξε ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν τὸ μέγιστον μέρος τῶν ὑπογείων αὐτῶν ὑδάτων τοῦ Ὑμηττοῦ νὰ περισυλλεγῆ καὶ νὰ διοχετευθῆ εἰς φρέατα καὶ στοῖς εἰς κατάλληλον θέσιν καὶ ὑψόμετρον ἀπὸ τῆς θαλάσσης, διὰ νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατόν μακρὰν τῆς ἐπιρροῆς τῆς, ἢ δὲ μόνη σημαντικὴ δαπάνη θὰ ἦτο ἡ τῶν ἀντλιῶν καὶ τοῦ ὑδραγωγείου ἢ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἀνορυχθησομένων φρεάτων πρὸς αὔξησιν τῶν ὑδρομαστεύσεων.

Ἐκ τῶν ὑστέρων βεβαίως διεπιστώθη ὅτι εἰς τὰ ἀνορυχθέντα ἀρτεσιανὰ φρέατα τῆς περιοχῆς Εὐρυάλης—Πυργαῖ (Γλυφάδας), ὅπου καὶ τὸ κτῆμα τοῦ συνεταιρισμοῦ «Αἰξωνή», ἀνευρέθη ἀφθονον ὕδωρ.

Σήμερον εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ νεώτεροι τρόποι ἀνακαλύψεως ὑδροφόρων στρωμάτων μετὰ τὴν συνεργασίαν τῆς Γεωφυσικῆς, τοῦ νέου αὐτοῦ κλάδου τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Ἀπὸ προσφάτως δημοσιευθὲν περισπούδαστον ἄρθρον τοῦ κ. Πραξιτέλους Ἀργυροπούλου, πολιτικοῦ μηχανικοῦ, προϊσταμένου τοῦ Γραφείου Ὑδρολογικῶν Ἐρευνῶν τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων, πληροφοροῦμεθα ὅτι : ἡ γεωφυσικὴ μέθοδος ἐρεῦνης τοῦ ὑπεδάφους εἰσῆχθη ἐπισήμως ὑπὸ τῶν κρατικῶν μας ὑπηρεσιῶν καὶ αἱ ἀρμόδια ὑπηρεσίαι τῶν Ὑπουργείων Δημοσίων Ἔργων καὶ Γεωργίας, διαθέτουν συγχρονισμένας γεωφυσικὰς συσκευάς, διὰ τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ ὑπεδάφους, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ὕδατος ὅσον καὶ πετρελαίου ἢ ὀρυκτῶν.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Αἰξωνῆς ὑπάρχουν πολλὰ εὐοίωνα σημεῖα καὶ ἐνδείξεις ὅτι ἀφθονοῦν τὰ ὑδροφόρα στρώματα. Διὰ τῆς ὑδρομαστεύσεως, λοιπόν, τοῦ νοτίου Ὑμηττοῦ καὶ μάλιστα ἄνευ δυσαναλόγων καὶ υπερδόγων οἰκονομικῶν θυσιῶν, ὅπως ἀπαιτοῦν αἱ δαπανηραὶ ἀνορύξεις ἢ γεωτρήσεις, ἀλλὰ διὰ τῆς συνδυασμένης ἐφαρμογῆς τῆς ἠλεκτρικῆς γεωφυσικῆς μεθόδου, ὡς καὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους γενομένων μετρήσεων, διὰ τῆς βαρομετρικῆς, μαγνητικῆς ἢ σεισμικῆς μεθόδου ἐπιτυγχανομένης ἐξερευνήσεως τοῦ ὑπεδάφους ἢ τέλος διὰ τῆς ἀκόπου ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἀγορᾶς τῶν ὑπαρχόντων εἰς τὴν γύρω περιοχὴν φρεάτων, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἰδρυθησομένου νέου οἰκισμοῦ, διὰ νὰ δημιουργηθῆ, ὡς προεβλέπετο, εἷς δροσόλουστος καὶ υγιέστατος, λόγῳ τοῦ εὐκράτου κλίματος, οἰκισμὸς, ἀνάλογος ἐκείνου τὸν ὁποῖον ὄραματίσθησαν οἱ πρῶτοι ἰδρυταὶ τῆς Αἰξωνῆς : «πὺ θ' ἀποτελέσει ἓνα ὑποδειγματικὸν ἐκπολιτιστικὸν κέντρον τουριστικῆς ἀκτινοβολίας καὶ τόπον καλλιέργειας καὶ ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος τῆς ἑλληνικῆς παραδόσεως».

ΙΩΣΗΦ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΥΔΡΟΒΙΩΝ ΚΑΙ Η ΤΡΙΓΛΗ Η ΑΙΞΩΝΙΚΗ

Σὲ προηγούμενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Αἰξωνή» σελ. 71 κ. ἑ. ἐδημοσιεύθη ἓνα περισπούδαστον ἄρθρον τοῦ ἰχθυολόγου κ. Φραγ. Βερνουδάκη μετὰ τὸν τίτλον «Τρίγλη ἢ Αἰξωνική». Τὸ ἄρθρον αὐτὸ μοῦ δίδει τὴν ἀφορμὴ νὰ γράψω ὀλίγα σχετικά μετὰ τῆς φωνῆς καὶ τὰ τραγούδια τῶν ψαριῶν, γιὰ νὰ ὑποστηρίξω καὶ ἐγὼ μετὰ τὴν σειρά μου, ὅτι τὰ ψάρια δὲν στεροῦνται φωνῆς καὶ ὅτι ἡ ἐπὶ ἀφώνου καλλιτέχνου τοῦ ἄσματος παροιμία : «ἄφωνος σὰν ψάρι», δὲν εὔσταθεῖ.

Τὸν περασμένο αἰῶνα ὁ γερμανὸς καθηγητῆς Carus Sterne δημοσιεύοντας στὸ περιοδικὸ «Vom Fels zum Meer» σχετικὰ παρατηρήσεις του, ὑπεστήριξε τὸ γεγονός ὅτι πολλὰ σπονδυλωτὰ ὑδρόβια πλάσματα, ὅπως εἶναι τὰ ψάρια, σφυρίζουν, τραγουδοῦν καὶ μουγγρίζουν. Μεταξὺ τῶν πρώτων ἀνέφερε τὸ ἀκανθοπετερύγιο ἐρυθρόχρωμο «Χελιδονόψαρο» πού, ὅταν τὸ πιάσει στὰ δίχτυα τοῦ ὁ ψαράς, ἀφίνει ἓναν ὑπόκωφο τριγλισμό.

Τὸ ψάρι αὐτὸ μᾶς εἶναι γνωστὸ ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν ὀνομασίαν : Trigla - hirundo = Τρίγλα - Χελιδὼν ἢ ἐρυθρίνος στικτὸς πωγωνοφόρος. Σ' αὐτὴ τὴν οἰκογένειαν πού ἀνήκει καὶ τὸ λεγόμενον : Καπόνι, συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ Τρίγλη ἢ Αἰξωνικὴ τῶν ἀρχαίων, πού διαβάσατε τὸ ἱστορικὸν τῆς στὸ ἄρθρον τοῦ κ. Βερνουδάκη.

Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας τὴν ὠνόμασαν : Τρίγλη καὶ οἱ σύγχρονοι ψαράδες : Τριγλί καὶ «θαλάσσιο χελιδόνι», διότι συχνὰ ὅταν ἐπικρατεῖ εὐδία καὶ ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἀνοιξέως, πετᾷ κυριολεκτικὰ, χάρις στὰ ἰσχυρὰ δακτυλόπτερα πού φέρει, ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θάλασσης καὶ τριγλίζει. Καὶ ἂν μὲν εἶναι ἀνήσυχη ἢ ἐμφάνισή του, θὰ ὀφείλεται στὸ κυνηγητὸ πού τοῦ κάνουν ἄλλα μεγαλύτερα ψάρια, ἐὰν δὲ εἶναι πρόσχαρη καὶ παιχιδιάρικη, αὐτὸ θὰ εἶναι ἴσως ὁ προάγγελος τῆς ἐπερχομένης ἀνοιξιάτικης καλοκαιρίας.

Ἀπὸ μουσικῆς μορφολογικῆς πλευρᾶς ἐξεταζόμενον τὸ τρίγλισμα τῆς Τρίγλης, προκύπτει ὅτι : Τὸ θέμα τοῦ τρίγλισματος εἶναι δίχρονον καὶ συναπαρτίζεται ἀπὸ δύο καὶ μόνους, διαρκῶς ἐπαναλαμβανομένους φευγαλέους μουσικοὺς φθόγγους, ἢ δὲ μεταξὺ τους ἀπόστασις εὐρίσκειται κατὰ προσέγγισιν, σὲ ἓνα «διὰ σ τ η μ α τ ε τ ἄ ρ τ η ς» κατὰ τὴν μουσικὴν ὀρολογία. Ἀπὸ τὴν κίνησιν τῶν δύο φθόγγων δημιουργεῖται ἓνα, φαινομενικὰ, μονότονον θέμα, τοποθετημένον ὅμως στὰ πλαίσιά του καὶ μετὰ τὴν ἐνίσχυσίν του ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς ἁρμονικοὺς ἤχους (*), γίνεται κάτι πού εἶναι παρεμφερὲς μετὰ τὸ τραγοῦδι τοῦ κούκκου (κόκκυγος) τὴν ἀνοιξίαν ἢ μετὰ τὸ τρίγλὸν κελήδισμα τοῦ χελιδονιοῦ. Σ' αὐτὸ συμφωνεῖ καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ ἀρχαίου φιλοσόφου Σπενσίππου, μαθητοῦ, γαμβροῦ καὶ διαδόχου τοῦ Πλάτωνος, πού λέγει : «ἐμφερόν ἐστιν εἶναι κόκκυγα, χελιδόνα, τρίγλαν».

Σχετικὰ, μετὰ τὴν τρίγλη τὴν Αἰξωνικήν, ὁ Ἀθήναιος ἀναφέρει καὶ τὸ ἐξῆς περιεργον : «ἐὰν δὲ ἐναποπνιγῆ τρίγλη ζῶσα ἐν οἴνῳ καὶ τοῦτον ἀνήρ πίνῃ, ἀφροδιάζειν οὐ δύνησεται, ὡς Τερψικλῆς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Ἀφροδισίων' κἂν γυνὴ πίνῃ τοῦ αὐτοῦ οἴνου οὐ κύσκειται, ὁμοίως δὲ οὐδὲ ὄρνις!» Ἡ παράδοσις ὅμως διέσωσε κάτι παρεμφερές : Ὡς ἀντίδοτον ἐναντίον τῆς οἰνοποσίας, πνίγουν ἓνα ζωντανὸν μπαρμποῦνι, μέσα σ' ἓνα κανάτι κρασί καὶ ὅποιος μεπερῆς δοκιμάσει ἀπ' αὐτό, δὲν ξαναπίνει κρασί στὴ ζωὴ του!

Πολλὲς μαρτυρίαι γιὰ τῆς φωνῆς τῶν ψαριῶν μᾶς προσφέρουν οἱ ἀρχαῖοι μας συγγρα-

(*) Ἦχος εἶναι τὸ ἄθροισμα πολλῶν ἡχητικῶν μορίων καὶ τὸ φάσμα τῶν συνηχούντων στοιχείων ἀποτελεῖ τὸ φυσικὸν φαινόμενον τῆς σειρᾶς τῶν ἁρμονικῶν ἤχων. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1700 πού ὁ σοφὸς γάλλος ἀκαδημαϊκὸς Σωβὲρ ἔθεσε τοὺς φυσικοὺς ἁρμονικοὺς στὴν ἐπιστημονικὴν τοὺς βάσιν, ἀπὸ τότε ἀρχίσαν νὰ λύωνται πολλὰ προβλήματα τῆς ἀκουστικῆς, μετὰ τὴν θεωρίαν τῶν ἀλληλοεξαρτωμένων φθόγγων.

φείς, και σ' αὐτὲς πολλὲς ἄλλες συγχρόνων θὰ ἠμποροῦσα νὰ προσθέσω, γιὰ τοὺς «κραγέτα-κολιούς» πού φωνάζουν «κρά - κρά», ἢ γιὰ τοὺς Σκόμβρους πού σκομβρίζουν, γιὰ τὰ Δελφίνα πού μουγγρίζουν, γιὰ τὸν Σκάρο πού τὸν λέγουν και «παπαγάλλο τῆς θάλασσας», γιὰ τὴ Μουρμούρα, γιὰ τὸν Σκαμπιέρρο, τὸ κοινῶς Χριστόψαρο, πού τραγουδεῖ κι' αὐτὸ μὰ . . . λίγο βραχνά.

Ἄλλο εἶδος ἐρυθρίνου, κοινῶς ἰδίως στὶς Σικελικὲς ἀκτὲς, εἶναι ἡ «Trigla volitans», ψιθυρίζει κι' αὐτὴ κάτι ἰδιότροπα. Μὲ τὸ περιεργό ἀκουσμά της διασκεδάζουν τὰ παιδιὰ στὴ Μεσσήνα και ὅταν πιάσουν τέτοιο ψάρι ζωντανὸ τὸ βάζουν μέσα σ' ἓνα εἶδος κλουβιοῦ γιὰ ν' ἀκούσουν τὸν κελαηδισμό τους.

Ἐπίσης ἡ «Sciaena aquila» πού εὐρίσκεται κι' αὐτὴ στὶς νότιες ἀκτὲς τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ γόνου της, ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ κανεῖς, τραγουδεῖ. Αὐτὸ φαίνεται ἔδωσε τὴν ἀφορμὴ τῆς συγγραφῆς τοῦ μύθου γιὰ τὸ τραγοῦδι τῶν σειρήνων.

Ὁ Ἀλέξανδρος Χοῦμβολδ διηγεῖται ὅτι, σ' ἓνα ἀπὸ τὰ ταξίδια του, μὲ μεγάλη δυσκολία κατῶρθωσε νὰ καθησυχάσῃ τοὺς ναύτες τοῦ πλοίου του, πού εἶχαν φοβηθῆ μὲ τὸ ἀκουσμά μιᾶς ἀπόκοσμης μελωδίας, πού δὲν ἦταν ἄλλο παρά . . . γόοι ἑνὸς στίφους ψαριῶν τῆς οἰκογενείας Sciaena.

Συμπερασματικά, λοιπόν, τὰ ὅσα προανέφερα, εἶναι συγκεντρωμένα ἀπὸ ἀξιόπιστες μαρτυρίες και διαπιστώσεις πού ἔγιναν μὲ τὰ λεγόμενα «ψάρια τοῦ ἀφροῦ» και ἄλλα ἀπὸ τυχαῖες συμπτώσεις, δὲν εἶναι ὅμως διόλου ἀπίθανον μέσα στὰ ἀβυσσαλέα βάθη τῶν ὠκεανῶν νὰ δίδονται, γιὰ τοὺς κατοίκους των, μουσικαὶ ἐπιδείξεις ἐξαιρετικῆς ὠραιότητος ἢ ἄλλου εἶδους φωνητικὰ ἀκροάματα ὅπως π.χ. ἀγωνιώδεις και σπαραξικάρδιες ἐπικλήσεις μὲ τριγλίσματα και μουγγρητά, κοπετούς και γόους πού θὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ μεγαλόσωμα ὑδρόβια θηλαστικὰ κῆτη τῆς θάλασσας, σὲ στιγμὲς ἀλληλοεξοντωτικῶν συγκρούσεων.

Εὐτυχῶς ἢ δυστυχῶς τὸ αὐτὸ μας δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ συλλάβῃ ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς τῆς κλίμακος τῶν ἠχητικῶν δονήσεων και εἰδικώτερα ὅλους αὐτοὺς πού εἶναι σὲ μεγάλο ὕψος ἢ ἀντίστροφα βάρους, τοὺς προξενουμένους ἀπὸ παλμικῶς κινούμενα ἔλαστικά σώματα, πού ἐκπέμπουν ἠχητικὰ κύματα, πού θὰ ἠμποροῦσαν νὰ μεταδοθοῦν διὰ τοῦ ἀέρος ἢ και ἀκόμη εὐχερέστερα, διὰ τῆς ὑγρῆς ὕλης, γιὰ νὰ φθάσουν και νὰ ἐπιδράσουν ἐπὶ τοῦ ἀκουστικοῦ μας τυμπάνου.

Στὴ μουσικὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἠχητικῶν δονήσεων εὐρίσκεται μεταξὺ 30 και 4.000 παλμῶν κατὰ δευτερόλεπτον, ἐνῶ ἔξω ἀπ' αὐτὴν φθάνει τοὺς 40.000 παλμούς.

Γιὰ τὴν σύλληψι και καταγραφή αὐτῶν τῶν «ὑπερήχων» ἢ «ὑποήχων» χρειάζεται, βέβαια, μιὰ εἰδικὴ ἠλεκτρικὴ ἠχοσυλλεκτικὴ συσκευή, δηλαδὴ κάτι παρόμοιο μὲ τὸν ἠχοβολιστὴ βυθογράφου και τὴ χρησιμοποίησι τῶν ὑπερηχητικῶν κυμάτων. Τελευταῖες ὅμως εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ ἀνέφεραν ὅτι μιὰ ἰχθυολόγος ἢ κ. Μαρία Πόλαντ - Φίς, κατῶρθωσε ν' ἀποτυπώσῃ σὲ δίσκους πολλοὺς ὑποβρυχίους ἤχους, πού παράγονται ἀπὸ τὰ ψάρια και οἱ ἔρευνές της κατέληξαν στὸ συμπέρασμα ὅτι 42 κατηγορίες ψαριῶν παράγουν ἤχους.

Τὸ γεγονός ὅτι τὰ ψάρια εἶναι ἐφοδιασμένα μ' αὐτιά και μὲ στόμα, ὄχι μόνο γιὰ φωνοῦρα, ἀλλὰ γιὰ νὰ τρώγουν και ν' ἀλληλοτρώγονται, θὰ πρέπει, κατὰ φυσικὴ συνέπεια, νὰ ὁμιλοῦν και ν' ἀκοῦνε.

Τὸ ἔαν ἔχουν ἀτελῆ ὄργανα και τίς φωνητικὲς τους χορδὲς τίς ἀναπληρώνουν μὲ τὴ νηκτικὴ τους κύστι, αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία. Οἱ διαπιστώσεις πού ἔγιναν μᾶς πείθουν ὅτι τὰ ψάρια ἔχουν γιὰ ἐκφραστικὸ μέσον ἓνα εἶδος φωνῆς, ἀδιάφορο ἔαν αὐτὸ εἶναι βρυχηθμός, τριγλισμός ἢ συριστικὸς ἤχος.

Δὲν ἀπομένει, λοιπόν, ἄλλο ἀπὸ τὴν ἴδρυσι ἑνὸς εἰδικοῦ «Ἰνστιτούτου τῆς Ἰχθυολογικῆς γλωσσολογίας», γιὰ νὰ ἀποθησαυρισθοῦν, στὸ πρωτότυπο αὐτὸ φωνητικὸ ἀρχεῖο, φωνῆς και τραγοῦδια τῶν ὑδροβίων, πού θὰ μελετηθοῦν ἀπὸ εἰδικοὺς γλωσσολόγους γιὰ νὰ προσδιορισθῇ τὸ εἶδος τῆς φωνῆς τους, ἢ ἔκτασις, ὁ ἐκφραστικὸς τους τρόπος και τέλος ἢ γλῶσσα τους και τὰ ἰδιώματά της.

ΙΩΣΗΦ ΓΚΡΕΚΑΣ

Ἐκτακτος Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Κτηματικοῦ και Οἰκοδομικοῦ Συνεταιρισμοῦ «ΑΙΞΩΝΗ» 7ης Δεκεμβρίου 1952—Κυριακὴ ὥρα 9.30' ἐν τῷ Θεάτρῳ Κώστα Μουσοῦρη (Πλατεία Ἀγίου Γεωργ. Καρύτση).

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ καταλόγου τῶν μελῶν τοῦ Συνεταιρισμοῦ διαπιστωθείσης ἐκ τῶν παρόντων 329 ἐπὶ 512, πλήρους ἀπαρτίας, κηρύσσεται ἡ ἐναρξὶς τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐκτάκτου Γεν. Συνελεύσεως, συγκληθείσης κατόπιν κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ και Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συνεταιρισμοῦ και τοῦ Προεδρείου τῆς Ἐπιτροπῆς Διανομῆς, πρὸς ἐξέτασιν τοῦ μόνοῦ θέματος ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει: τῆς διανομῆς τῶν οἰκοπέδων.

Μεθ' ὃ ἐκλέγεται τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως ὡς ἐξῆς: Πρόεδρος τῆς Γ.Σ. ὁ κ. Σταῦρος Κανελλόπουλος, Πρόεδρος διὰ τὴν ἐποπτεῖαν και τὸν ἔλεγχον τῆς διανομῆς ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Διανομῆς κ. Κριθαρᾶς, γραμματεῖς δὲ οἱ κ.κ. Μ. Καλλοναῖος (Καρέκος) και Ὁμ. Θερμός.

Λαμβάνων τὸν λόγον κατόπιν ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. κ. Ἰωσήφ Παπαδόπουλος τονίζει τὰ ἀποτελέσματα τῆς μέχρι τοῦδε συντελεσθείσης ἐργασίας, παρ' ὅλας τὰς ἀντιξοότητας και ἀντιδράσεις και ἰδιαιτέρως τὴν πολῦτιμον πρὸς τοῦτο συμβολὴν τῶν κ.κ. Ν. Πουλιόπουλου και Ἀνδρ. Παπαγιαννοπούλου και συνιστᾷ ὅπως μετὰ τὴν διανομὴν τῶν οἰκοπέδων ἐπιδειχθῇ τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον και εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν και θεραπείαν και τῶν ἄλλων ἀναγκῶν, ἀνατιθεμένου τοῦ ἔργου τούτου εἰς ἄλλον ὀργανισμόν ἢ και εἰς νέον Δ. Συμβούλιον (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Πουλιόπουλος ἐκφράζει τὴν ἰδιαιτέραν του χαράν, διότι ἐστέθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ Συνεταιρισμοῦ, κατόπιν μάλιστα ἑνὸς ἀγῶνος πού ὑπῆρξε διαρκῆς, ἀγῶνος μόχθου και ποικίλων ἀντιδράσεων και καλεῖ τὴν ὀλομέλειαν τῆς Σ. νὰ εὐχαριστήσῃ τὰ διοικητικὰ ὄργανα τοῦ Συνεταιρισμοῦ, Διοικητικὸν και Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, καθὼς και τὸν μοχθησαντα καθηγητὴν κ. Πικιώνην και τοὺς συνεργάτας του, διὰ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν των εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην (χειροκροτήματα). Ἐν συνεχείᾳ, μετὰ μίαν περιεκτικὴν ἀνασκόπησιν τοῦ συντελεσθέντος ἔργου, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συνεταιρισμοῦ μέχρι σήμερον, ἀνακοινῶ τὰς ἀκολούθους ἀποφάσεις τῶν διοικητικῶν ὀργάνων τοῦ Συνεταιρισμοῦ, αἵτινες και διευτυπώθησαν εἰς τὰς ἐξῆς προτάσεις, ὅπως ψηφισθῶσι παρὰ τῆς ὀλομελείας τῆς Σ. ἦτοι:

1. **Ἀξιοποίησις τῆς περιοχῆς:** Ἐπιβάλλεται πρωτίστως αὕτη, διὰ τὴν δυνατότητα τῆς ἀνοικοδομήσεως, τὴν ἐξεύρεσιν δανείου, τὴν κάλυψιν ἐπιειχοῦσης φύσεως ἀναγκῶν, ὡς τοῦ φωτισμοῦ, τῆς ὑδρεύσεως κλπ., ἀλλὰ και διὰ τὴν χορήγησιν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου τῆς ἀπαιτουμένης ἐγκρίσεως, ὅπως ἢ ἐν λόγῳ περιοχὴ περιληφθῇ εἰς τὸ πολεοδομικὸν σχέδιον. Πρὸς τοῦτο ἐσχηματίσθη εἰς πυρὴν τῶν δυναμένων νὰ οἰκοδομήσουν, κατατιθεμένης ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς Συνελεύσεως τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐγγυήσεως τῶν 10 ἑκατ. δρχ. εἰς μετρητὰ ἢ ἐγγυητικὴν ἐπιστολὴν Τραπεζῆς και ὑπὸ τὸν ὄρον ἀκόμη τῆς ὑπ' αὐτῶν, ἰδίας δαπάναις, ἀνοικοδομήσεως ἐντὸς ἑνὸς ἔτους. Ἐν ἢ δὲ περιπτώσει δὲν τηρηθοῦν οἱ ὡς ἄνω ὅροι, οἱ τοὶ θὰ χάσουν τὰ οἰκόπεδα ἅτινα θὰ λάβουν κατὰ τὴν κλήρωσιν ὡς δυνάμενοι νὰ ἀνοικοδομήσουν και θὰ λάβωσι τὰ πλέον ἀκατάλληλα ἐκ τῶν ὑπολειφθησομένων. Ὁ κ. Πουλιόπουλος, συνεχίζων, λέγει, ὅτι οἱ μέχρι σήμερον δηλώσαντες ἀνέρχονται εἰς 26, ἀλλὰ θέλουσι γίνῃ δεκτοὶ και ὅσοι ἐκ τῶν δυναμένων νὰ οἰκοδομήσωσι ὑπογράψωσι τὴν σχετικὴν δήλωσιν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς κληρώσεως τῶν οἰκοπέδων.

2. **Παροχὴ διευκολύνσεως εἰς τοὺς μὴ δυναθέντας σήμερον νὰ ἐξοφλήσωσι τὰς ὑποχρεώσεις των συνεταίρους:** Ἐκρίθη σκόπιμος ἡ συμμετοχὴ και τούτων εἰς τὴν κλήρωσιν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἐντὸς διμήνου προθεσμίας ἐξοφλήσωσι τὰς ὑποχρεώσεις των ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει προτείνεται ὅπως ἀπολέσωσι τὰ οἰκόπεδά των και διαγραφοῦν, ἐκπιπτωμένου τοῦ ὑπ' αὐτῶν κατατεθέντος ποσοῦ ὑπὲρ τοῦ συνεταιρισμοῦ, λόγῳ ποινικῆς ρήτρας και ἀποζημιώσεως.

3. **Συμμετοχὴ εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἀπόρων.** Ἀπεφασίσθη ὅπως οἱ ἀποροι συμπεριληφθοῦν εἰς τὴν γενησομένην κλήρωσιν, ἀνεξαρτήτως τοῦ μέχρι σήμερον κατατεθέντος ὑπ' αὐτῶν ποσοῦ, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως μετὰ τὴν κλήρωσιν και ἐντὸς διμήνου ἀπ' αὐτῆς προθεσμίας πληρώσωσι τὴν συνεταιριστικὴν μερίδα των, δρχ. 250.000 διὰ τὰ ἔργα και τὰς συνδρομὰς των. Ἡ ἐν λόγῳ διανομὴ ἀνταποκρίνεται ἄλλως τε και πρὸς αὐτὸ τοῦτο τὸ πνεῦμα τῆς παραχωρήσεως ἐκ μέρους τῶν ἰδιοκτητῶν ἐκτάσεως 50 στρεμμάτων τῶν μειονεκτικῶν οἰκοπέδων, ἅτινα ἐπληρώθησαν εἰς τὸ ἡμισυ τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς.

Οι χαρακτηρισθέντες ως άποροι είναι άφ' ενός μόν κάτοικοι Γλυφάδας, έκ των πρώτων Ιδρυτών, άφ' έτέρου άποροι επίσης, έξυπηρετήσαντες και έργασθέντες από της Ιδρύσεως του Συνεταιρισμού, ύπέρ των συμφερόντων του.

4. Έπειδή τό ύπουργείον Κοινωνικής Προνοίας διά των από 26 'Απριλίου και 22 'Οκτωβρ. άπαντήσεών του πρός τόν Συνεταιρισμόν έξαιρεί έκ του όλου ρυμοτομικού σχεδίου 80 περίπου οικόπεδα «λόγω μεγάλης κλίσεως του έδάφους» ένιοι συνεταίροι, οΐτινες προσήλθον εις την Αίξωνήν, ούχι διά την άπόκτησιν ενός οϊουδήποτε οικόπεδου, αλλά διά την έξυπνρήτησιν της αίξωνικής Ιδέας—της καλλιιεργείας της Έλλην. παραδόσεως—άναγνωρίζοντες, ότι ή έξαιρείσις αύτη των 80 οικόπεδων δύναται να προξενήση παράπονα και δυσκολίας κατά την διανομήν, έδήλωσαν ότι έπιθυμοϋν να λάβουν έν των τοιούτων οικόπεδων.

Ο κ. Πουλιόπουλος τελευτών όμιλεί σχετικώς με την ποιότητα των οικόπεδων και τονίζει ότι με μικράς παραλλαγάς όλα τά οικόπεδα είναι κατά την γνώμη των τεχνικών του Συνεταιρισμού οϊκοδομήσιμα. Υπάρχουν, βέβαια, διαβαθμίσεις και τινα έξ αυτών έχουσι ανάγκην σχετικής αξιοποιήσεως. Πάντως τά τυχόν παράπονα θά φροντίση τό Δ.Σ., πρός τό όποϊον δέον ν' άπευθύνωνται τά μέλη, να έπιλύση, ει δυνατόν, κατά τόν δικαιότερον τρόπον. Άλλως τε και εις τό παρελθόν έλύθησαν σοβαρώτατα διαφωνία ένίων συνεταίρων, διαγραφέντων λόγω άναρμόστου έναντι του συνεταρισμού συμπεριφορας των, οΐτινες όμως άναγνωρίσαν τελικώς ότι έσφαλον, επανελθόντες εις τούς κόλπους του Συνεταιρισμού δι' άποφάσεως του Δ.Σ. Οδτω δε άποκατασταθείσης της ένότητος, ή Αίξωνή βαδίζει ήδη άπερίσπαστος εις την πραγματοποίησιν των σκοπών της. Πιστεύω ότι τούτο έπιβεβαιόι και ό παριστάμενος κ. Κ. Βαρβάτης, ως και τινες άλλοι, τούς όποϊους παρακαλώ, άν έχουν αντίρρησιν να όμιλήσουν (ό κ. Βαρβάτης μειδίων συγκρατανεί).

Ο κ. Άνδρέας Παπαγιαννόπουλος άναγινώσκει από χειρογράφου τά έξής:

«Εί μη κύριος οϊκοδομήση οϊκον, εις μάτην έκοπίασαν οι οϊκοδομοϋντες αυτόν».

Τό Δ.Σ. έν τη προσπάθειά του, όπως πλην της άποκτήσεως των οικόπεδων και της μελλοντικής άνοικοδομήσεως των οϊκίων, θεμελιώση και τό πνευματικόν έργον, τό όποϊον ύπεσχέθη και άνέλαβε, προσεπάθησε να άναζητήση και τά άνεύρη και τά κατάλληλα πρόσωπα, τά όποια θά δυναθούν να βοηθήσουν και εις την προαγωγήν του ύπερτέρου τούτου, του θεμελιώδους σκοπού της Αίξωνής. Άποτέλεσμα της κατευθύνσεως ταύτης των διοικητικών όργάνων και των φίλων της «Αίξωνής», είναι ή έκλεκτή σημερινή μας συνάθροισις, ή όποια άποτελεί και την έσοδον εις την έναρξιν της πραγματοποιήσεως των σκοπών μας.

Άλλ' από θεοϋ, άρχεσθαι!

Μεταξύ των συνεταίρων καταλέγοντε ως γνωστόν, ό μακαριώτατος Πατριάρχης Άλεξανδρείας, κύρ Χριστόφορος ό Β'. Είς τούτον προτείνει τό Δ.Σ. εις την συνέλευσιν ύμών, όπως κατ' έξαιρείσιν δοθή οικόπεδον έκτός κληρώσεως και μάλιστα δωρεάν, τιμής ένεκεν, προοριζόμενον διά τόν έκάστοτε Πατριάρχην Άλεξανδρείας.

Έτερος διακεκριμένος κληρικός, ό αιδεσιμώτατος Μάριος Δαπέργολας, έδήλωσεν εις τό συμβούλιον, ότι έπιθυμεί, εις τό οικόπεδόν του, να κτίση μικρόν εύκτήριον οϊκον έπ' όνόματι της Άκαθίστου, εις τόν όποϊον θά τοποθετήση και θά έκθέση και την γνωστήν έν Άθήναις πολύτιμον συλλογήν του Βυζαντινών εϊκόνων και παλαιών άρχετύπων Έλληνικών βιβλίων.

Τό Δ.Σ., κατ' άπόλυτον πλειοψηφίαν, άντιλαμβανόμενον τό μέγεθος της προσφορας ταύτης εις την πραγματώσιν—κατά την έναρξιν—των πνευματικών σκοπών μας, προτείνει εις την Γ. Συνέλευσίν σας, όπως έγκρίνετε την άπόφασίν του, όπως τό οικόπεδον, εις τό όποϊον θά Ιδρυθ ή μικρά αύτη πρῶτη έκκλησία εις την Αίξωνήν, τοποθετηθ ή παρά την έσοδον του οϊκισμοϋ, εις τό μέλλον να φυτευθ ή μικρόν άλσος.

Ο αιδεσιμώτατος συνεταίρος, άναλαμβάνει έντός βραχυτάτου χρόνου—έντός των προσεχών έβδομάδων—να καταθέση τόν θεμέλιον λίθον της έκκλησίας ταύτης.

Τοιουτοτρόπως—πιστεύομεν— με την βοήθειαν του Θεοϋ, με τάς εύλογίας της έκκλησίας, με την αγάπην, την σύμπνοιαν και την εργατικότητα των συνεταίρων—οϊκιστών, πιστεύομεν λέγω, ή Αίξωνή, ή μικρά αύτη πόλις των μεγάλων μας όνείρων, όχι μόνον να προχωρήση εις την άνεγερσίν της με τόν ταχύτερον δυνατόν ρυθμόν και υπό τούς καλύτερους οϊωνούς, αλλά και να καταστή ύπόδειγμα συλλογικής προσπάθειας μοναδικόν, να άνυψώση την τόσον διαβληθείσαν έν Έλλάδι συνεταριστικήν Ιδέαν, να προσφέρη σημαντικήν παρόρμησιν εις επιτέλεσιν γενναίων πνευματικώς θεμελιωμένων έργων και να καταστή κεφάλαιον ήθικόν και πνευματικόν, πανελληνίου άναγνωρίσεως και διεθνούς άκτινοβολίας».

Ο κ. Άλεξόπουλος συνιστά ένθέρμως, όπως γίνη δεκτή αίτησις άντιπροσώπων του Σωματείου Προστασίας Άνηλικών Παίδων διά την παραχώρησιν έκ μέρους του Συνεταιρισμού δύο οικόπεδων, πρός εγκατάστασιν του Ιδρύματός των.

Ο κ. Πικιώνης έπεξηγεί τό Σχέδιον της Αίξωνής και δικαιολογεί πλήρως την κατάτμησιν της περιοχής εις πυρήνας άνοικοδομήσεως και διά τούς προαναφερθέντας υπό του κ. Πουλιόπουλου λόγους, αλλά και έκ της ανάγκης της διαμορφώσεως του οϊκισμοϋ, βάσει του καθορισθέντος άρχιτεκτονικού σχεδίου,

Ο κ. Κανελλόπουλος, Πρόεδρος της Συνελεύσεως παρακαλεί την Συνέλευσιν όπως κατά τάς συζητήσεις επικρατήση ήρεμία ίνα οϋτω φθάσωμεν εις την κλήρωσιν που θ' απαιτήση άρκετόν χρόνον.

Κα ΒΟΥΛΓΑΡΗ: Έάν άθριον έχη κανείς τά 10 εκατομ. της έγγυήσεως και έπιθυμή να κτίση, θά περιμένη την συγκρότησιν νέας ομάδος;

ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Διά τούτο ακριβώς κάμνομεν έναρξιν, διά να επεκτείνωμεν κατόπιν την άνοικοδόμησιν δι' άλλου πυρήνος.

Κα ΒΟΥΛΓΑΡΗ: Διατί τότε δέν περιμένομεν μετά δύο μήνας να έξοφλήσουν όλοι τάς ύποχρεώσεσι των και να γίνη γενική ή άνοικοδόμησις;

ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Θα όλιγοστεύσουν τότε αι πιθανότητες να έπιτύχωμεν την έγκρισιν όλοκληρου του σχεδίου, διότι τό Ύπουργείον έγκρίνει εύκολώτερον κατά τομέα. Συμπληρώνων ό κ. Παπαγιαννόπουλος, λέγει, ότι ή άνευ όρων έγκρισις όλοκληρου του σχεδίου άπέβη, παρά τάς έκάστοτε έπιμόνους προσπάθειας και τάς ύποσχέσεις του άρμοδίου ύπουργοϋ, άκαρπος.

Ο κ. Παπαδημος έπεξηγεί σχετικώς με τούς τιθεμένους όρους του ύπουργείου, τό όποϊον έκτός των άλλων, σκοπόν έχει να περιορίση δι' αυτών τάς κερδοσκοπικάς διαθέσεις των αγοραπωλούντων οικόπεδα, καθώς και την τάσιν της έξαπλώσεως του πολεοδομικού δικτύου, τό όποϊον όντως έλαβε τεραστίας διαστάσεις και ως έκ τούτου καθίσταται προβληματική ή άντιμετώπισις των πάσης φύσεως άναγκών. Έν τέλει ό κ. Παπαδημος συνιστά την έγκρισιν ειδικώς της προτάσεως του σχηματισμοϋ πυρήνος.

ΜΕΣΣΟΛΩΡΑΣ: Άναφορικώς με τούς 31 άπόρους είναι οϋτοι κάτοικοι Γλυφάδας και πώς θ' άποδειχθ ή άπορία των;

ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Ηλέγχθη ή άπορία από τό Δ. και Έπ. Συμβούλιον και την Έπιτροπήν Διανομής. Είς αυτούς περιλαμβάνονται και έλάχιστοι, μη κάτοικοι Γλυφάδας, έργασθέντες ύπέρ των συμφερόντων του Συνεταιρισμοϋ από της Ιδρύσεώς του. Πάντως άποροι.

ΜΕΣΣΟΛΩΡΑΣ: Περί δωρεάς οϊκοπέδων;

ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Τούτο φαίνεται εις τά συμβόλαια ως μείωσις της τιμής των οικόπεδων.

ΜΕΣΣΟΛΩΡΑΣ: Υπάρχει διακρίσις εις 3 κατηγορίας εις τό Καταστατικόν του Συνομοϋ;

ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Είς τό Καταστατικόν όχι. Άναφέρονται 3 κατηγορίαί εις τόν κανονισμόν του Συνεταιρισμοϋ, τά οικόπεδα δε τά προοριζόμενα διά τούς άπόρους είναι μειονεκτικά, ενώ τά υπόλοιπα είναι της αύτης ποιότητος.

ΜΙΑ ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Είναι δυνατόν να συμπεριληφθοϋν άλλοι εις τόν κατάλογον των έκτός του Σχεδίου οικόπεδων «λόγω μεγάλης κλίσεως», βάσει της άποφάσεως του Ύπουργείου;

ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Τό μόνον εύκολόν. Παρακαλοϋνται να δηλώσουν τούτο όσοι έπιθυμοϋν μέχρι της κληρώσεως.

ΑΛΛΗ ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Τι θά γίνη ή έγγυήσις των 10 εκατομμ. εις περίπτωσιν έναρξεως της άνοικοδομήσεως;

ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Θα έπιστραφή εις τόν δικαιούχον άμα τη έναρξει και συμπληρώσει ίσαξίον έργον άνοικοδομήσεως.

Γενομένης προτάσεως περί διακοπής της Συνελεύσεως και επαναλήψεως ταύτης την προσεχή Κυριακήν, ήν πρότασιν ύπεστήριξεν ό κ. Κριθαράς και πλείστα μέλη του Δ. Σ. ως και ό πρόεδρος της Συνελεύσεως κ. Στ. Κανελλόπουλος, λόγω του ότι δέν έπήρκει ό χρόνος δι' όν έμισθώθη τό Θέατρον, ή Συνέλευσις άπεφάσισε να συνεχισθ ή ταχέως αύτη και να τερματισθ ή.

Έπίσης, προταθέντος παρά του Δ. Συμβουλίου όπως οι σύζυγοι, συγγενείς και έχοντες διπλήν μερίδα, κληρωθοϋν εις οικόπεδα έν συνεχείας, ή Γενική Συνέλευσις άπεφάσισεν όπως λάβωσι έν συνεχείας οικόπεδα οι έχοντες διπλήν μερίδα συνεταϊρικήν, ως προβλέπει και ό κανονισμός.

Μεθ' ό πρόεδρος της Συνελεύσεως θέτει εις ψηφοφορίαν τάς κάτωθι προτάσεις:

1) Όπως ή δι' έρυθροϋ χρώματος σημειουμένη επί του Σχεδίου διανομής περιοχή περιλαμβάνουσα έν συνόλω οικόπεδα 41, και δι' επί του τετραγώνου 2, τά ύπ' αριθ. 1, 2, 3, 10, 11 και 12, επί του τετραγώνου 4, τά ύπ' αριθ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 9, επί του τετραγώνου 6, τά ύπ' αριθ. 4, 5 και 1, τό τετράγωνον 15 όλόκληρον και έκ του τετραγώνου 15α, τά ύπ' αριθ. 3, 4, 5, 6 και 7 οικόπεδα, έκ του τετραγώνου 12, τά ύπ' αριθ. 3, 4, 5, 8, 9 και 10, και έκ του τετραγώνου 10, τά ύπ' αριθ. 3, 4, 5, 8, 9 και 10, έξαιρεθ ή της γενικής κληρώσεως και διανεμηθ ή δι' Ιδιαίτερας κληρώσεως εις τούς δηλώσαντας ότι δύναται να οϊκοδομήσουν, συμφώνως πρός τάς απαιτήσεις του Ύπουργείου Προνοίας και ειδικώτερον υπό τούς κάτωθι όρους:

α) Θα καταβάλουν έγγυήσιν εις μετρητά ή δι' έγγυητικής έπιστολής άναγνωρισμένης Τραπεζής δρχ. 10 εκατομμυρίων έκαστος, έντός τό πολϋ διμήνου από σήμερα.

β) Μετά την υπό του Ύπουργείου Προνοίας έγκρισιν του πυρήνος τούτου του σχεδιαγράμματος θά οϊκοδομήσουν έντός ενός έτους.

γ) Έν περιπτώσει μη καταβολής της έγγυήσεως έμπροθέσμως, οι δηλώσαντες θά στερηθοϋν εις αυτούς λαχόντων οϊκοπέδων του πυρήνος και θά μεταφερθοϋν εις οικόπεδα όρισθόμενα υπό του Δ. Συμβουλίου.

2) Όπως παραχωρηθοϋν δι' Ιδιαίτερας κληρώσεως τά δια πράσινοϋ σημειούμενα οικόπεδα επί του σχεδιαγράμματος διανομής (ύπ' αριθ. τετρ. 37, 27 και 28) εις τούς άπόρους δωρεάν, υπό τόν όρον ότι, έντός διμήνου τό πολϋ από σήμερα, θά καταβάλουν την συνεταϊρικήν μερίδα και τάς συνδρομάς ως και δρχ. 250.000 έκαστος δι' έκτελεσθ ήσόμενα έργα.

3) Τά δια του ύπ' αριθ. 21406)673, από 26 Άπριλίου 1952 έγγράφου του Ύπουργείου Προνοίας χαρακτηρισθέντα ως άκατάλληλα και μη δυνάμενα να ένταχθοϋν εις τό σχέδιον

«λόγω μεγάλης κλίσεως του εδάφους» εξαιρεθούν της γενικής κληρώσεως και διανεμηθούν μεταξὺ τῶν δηλωσάντων ὅτι δέχονται νὰ λάβωσι ταῦτα.

4) Ὅπως παραχωρηθῆ, τιμῆς ἕνεκεν, δωρεάν ἐν οἰκόπεδον εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, πρὸς ἀνοικοδόμησιν κατοικίας τοῦ ἐκάστοτε Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἢ Μετοχίου.

5) Ὅπως παραχωρηθῆ ἀνευ κληρώσεως καὶ ἐπὶ πληρωμῇ, ἐν οἰκόπεδον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἄλλους καὶ παρὰ τὸ δεξιὸν τῆς εἰσόδου εἰς τὴν «Αἰξωνήν» εἰς τὸν συνεταίρον ἱερέα ἀδελφωμάτων Μάριον Δαπέργολαν, ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅτι θὰ ἀνεγείρῃ ἐπ' αὐτοῦ, ἰδίαις δαπάναις, εὐκτῆριον οἶκον τῆς «Ἀκαθίστου», πρὸς ἔκθεσιν ἐντὸς αὐτοῦ τῆς συλλογῆς τῶν παλαιῶν ἀγιογραφῶν.

6) Ὅπως παραχωρηθῶν δύο οἰκόπεδα εἰς τὸ ἄκρον εἰς τὴν Ἑταιρίαν Προστασίας Ἀνηλικῶν Παίδων, ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅτι θὰ ἀνοικοδομήσῃ ἐντὸς ἔτους τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραχωρήσεως, συμφώνως πρὸς τοὺς ὄρους τῶν σχετικῶν συμβολαίων μεταβιβάσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅτι δὲν θὰ χρησιμοποιηθῶν τὰ οἰκόπεδα ταῦτα ὡς φυλακῆ ἢ σωφρονιστήριον.

7) Ὅπως δεσμευθῶσιν οἱ συνεταῖροι καὶ ἀκολουθήσῃ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Συνεταιρισμοῦ ὡς πρὸς τὰ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια, τὴν δενδροφύτευσιν, τὴν περίφραξιν καὶ τὴν ἐν γένει μορφὴν τῶν οἰκοδομῶν. Αἱ ἀνωτέρω ὑποδείξεις θὰ περιληφθῶν ὡς ὅροι τοῦ ἀγοραπωλητηρίου συμβολαίου.

8) Ὅπως ἡ ὑπογραφή ὀριστικοῦ συμβολαίου μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος εἰς ἕκαστον τῶν συνεταίρων γίνεται ἐντὸς διμήνου τὸ πολὺ ἀπὸ σήμερον, ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης ἐκπληρώσεως ἀπασῶν τῶν πρὸς τὸν Συνεταιρισμὸν ὑποχρεώσεων ἐκάστου συνεταίρου.

9) Ὅπως οἱ αὐθαρέτως ἢ κατὰ παράβασιν τῶν ὡς ἄνω ὄρων οἰκοδομοῦντες ὑπόκεινται εἰς τὰς κυρώσεις τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Συνεταιρισμοῦ.

Αἱ ἀνωτέρω προτάσεις γίνονται δεκταὶ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως δι' ἀνατάσεως τῶν χειρῶν, μειοψηφούντων ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 προτάσεως τῶν κ. κ. Σβολοπούλου καὶ Καρανάσου καὶ τῆς κ. Φωτοπούλου.

Ἐπίσης συνιστάται νὰ καταρτισθῆ καλλιτεχνικὴ ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων τοῦ Συνεταιρισμοῦ.

Ἐἴτα, προτάσει τοῦ κ. Κανελλοπούλου, ὀρίζεται ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν συνεταίρων κ. κ. Κ. Βαρβάτη, Γ. Πρωτοπαπᾶ, Ἀρῆ Καραβά, Μεσσολωρᾶ καὶ κυριῶν Ἀθηνᾶς Παναγοπούλου καὶ Καίτης Γιαννακοπούλου, οἵτινες ὑπογράφουν τὸ ἐξ ἑπτὰ φύλλων σχέδιον διανομῆς τῆς Αἰξωνῆς.

Ἐπίσης, προτάσει τοῦ ἰδίου, ὀρίζονται βοηθοὶ τοῦ προέδρου τῆς Συνελεύσεως διὰ τὴν κλήρωσιν οἱ κ. κ. Μ. Καλλωναῖος (Καρέκος), Δ. Δικόπουλος, Γεωργουσόπουλος καὶ Μεσσολωρᾶς, ἐγκριθέντος παμψηφεί ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τοῦ τρόπου τῆς κληρώσεως, ἥτις ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ δι' ἐξαγωγῆς λαχνῶν ἐκ δύο κληρωτίδων, τῆς μιᾶς περιεχοῦσης κλήρους τῶν ὀνομάτων τῶν συνεταίρων καὶ τῆς ἑτέρας κλήρους ἐφ' ὧν ἀνεγράφοντο ὁ ἀριθμὸς τοῦ τετραγώνου καὶ τοῦ οἰκοπέδου. Συμφώνως πρὸς τὴν κλήρωσιν ταύτην ἔλαβον ἀντιστοίχως οἱ κάτωθι. (Ἐπονται τὰ ὀνόματα μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ τετραγώνου καὶ τοῦ οἰκοπέδου κατὰ σειράν κληρώσεως, ἥτοι α) τῶν ἀπόρων β) τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν γενικὴν κλήρωσιν καὶ γ) τῶν δυναμένων ν' ἀνοικοδομήσῃ).

Ὡς πρὸς δὲ τοὺς δηλωσάντας ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ λάβωσιν ἐν ἑκ τῶν οἰκοπέδων, ἅτινα ἔχουν θεωρηθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ὡς ἀκατάλληλα πρὸς ἀνοικοδόμησιν «λόγω μεγάλης κλίσεως τοῦ εδάφους», ἀνατίθεται εἰς τὸ Διοικ. Συμβούλιον νὰ ὀρίσῃ ἡμέραν, ὥραν καὶ τόπον τῆς διανομῆς αὐτῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἀπομένοντας συνεταίρους.

Μεθ' ὅ, μὴ ὑπάρχοντος ἑτέρου θέματος, λύεται ἡ συνεδρίασις τῆς Γεν. Συνελεύσεως.

Ὁ Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. ΚΑΛΛΟΝΑΙΟΣ (ΚΑΡΕΚΟΣ)
ΟΜΗΡΟΣ ΘΕΡΜΟΣ

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Β' ΤΟΜΟΥ

ΠΙΝΑΞ Α'

ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ

ΧΡΕΩΣΙΣ

Δαπάναι Διοικήσεως (Ταχ. Τηλ. Τηλεγρ. Γραφική ύλη και "Εντύπω, "Εξόδα κινήσεως, Μισθοί προσωπικού, Διάφορα, Φωτισμός, "Ενοίκια, Καθαριότητα κ.π.λ.)	85,214,530
Δαπάναι "Εκτελέσεως "Εργων	39,438,200
Δαπάναι Πνευματικής Δράσεως	20,701,512
Εισφοραι υπέρ Ι.Κ.Α.	4,899,450
Δικαστικά—Δικηγορικά έξοδα	7,476,050
Φόροι Δημοσίου	6,181,450
"Επισκευή Δρόμου "Αγίου Νικολάου	12,950,000
Δαπάναι συντηρήσεως και επίσκευης επίπλων	463,500
Δαπάναι συντηρήσεως και επίσκευης κτηριακών εγκαταστάσεων	165,000
"Αποσβέσεις	1,943,900
	Δρχ. 179,433,592

‘Ο Γενικός Γραμματέας
ΑΝΔΡ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Δρχ. 179,433,592

Δρχ. 179,433,592

Κέρδη Διάφορα	15,528,774
Κέρδη εξ "Υπηρεσιών Διαθέσεως Οικοπέδων Τερψιθέας	3,477,500
Τόκοι	3,518,891
Εισπραξεις εκ πωλήσεως Καταστατικού Συνδρομηται Περιοδικού Συνδρομηται	530,000
	27,828,000
"Υπόλοιπον μεταφερόμενον εις Συνεταιρικών Κεφάλαιον	42,894,000
	93,777,165
	85,656,427

Δρχ. 179,433,592

‘Εν "Αθήναις τῆ 25 Φεβρουαρίου 1953

‘Ο Διευθυντής του Λογιστηρίου
ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΟΥ

‘Ο Πρόεδρος του Διοικ. Συμβουλίου
ΙΩΣΗΦ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

"ΑΙΕΩΝΗ", ΚΤΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΣΥΝ. Π. Ε.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1/1 — 31/12/1952

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΝ	
Κτηριακά "Εγκαταστάσεις	4,651,000
"Αξία 31-12-1951	—
Προσθήκαι 1952	4,651,000
"Επιστάλα καὶ Σκέυη	16,223,500
"Αξία 31-12-1951	2,710,000
Προσθήκαι 1952	18,933,500
Οικόπεδα Γλυφάδας	
"Αξία 31-12-1951	314,293,726
τετ. τεκτ. πήγεις "Αγροτικού Γλυφάδας, βάσει τών υπ' άρ. 7671)6-9-50 8084)16-12-50 καὶ 8252) 12 - 2 - 51 συμβολαίων Συμβόλου Γαρταγάνη (Στρέμ. 176,790)	424,160,300
405,021,514 τετρ. τεκτ. πήγεις "Αγροτικού Γλυφάδας, βάσει τών υπ' άρ. 27386)β-1-52 καὶ 28621)9-7-52 Συμβολαίων Συμβόλου Πολυκαλά (Στρέμ. 227,825)	464,325,800
719,315,240	
Καταβληθεΐσα ύπεραξία	5,409,000
893,895,100	
Οικόπεδα Τερψιθέας	
"Αξία 31-12-1951	—
14 οικόπεδα έντός έγκεικρημένου σχεδίου συνικιασίου Τερψιθέας	35,320,393
Μείον πωλήσεως 1952	—
2 οικόπεδα υπ' άριθ. 117)10 καὶ 117)11	4,672,500
30,647,893	
12 Οικόπεδα	
"Εφαρμογή Πολοδομικού Σχεδίου Γλυφάδας	52,203,000
Καταβληθέντα έναντι	1,000,330,493
Αποσχολημένον	
Συνεταίροι	42,160,000
"Αποθήκη Περιοδικού	26,366,688
"Εκκρεμείς Λογαρ. Διακανονιστέοι	157,432,370
Γραμμάτια Εισπρακτέ x Προμηθευται	15,429,000
2,900,000	244,288,058
Ταμίεον	21,087,599
Τράπεζαι	19,991,000
41,078,599	
Λογαριασμοί Τάξεως Χρεωστικοί	750,000
1,286,447,150	
Δραχμ.	1,286,447,150

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

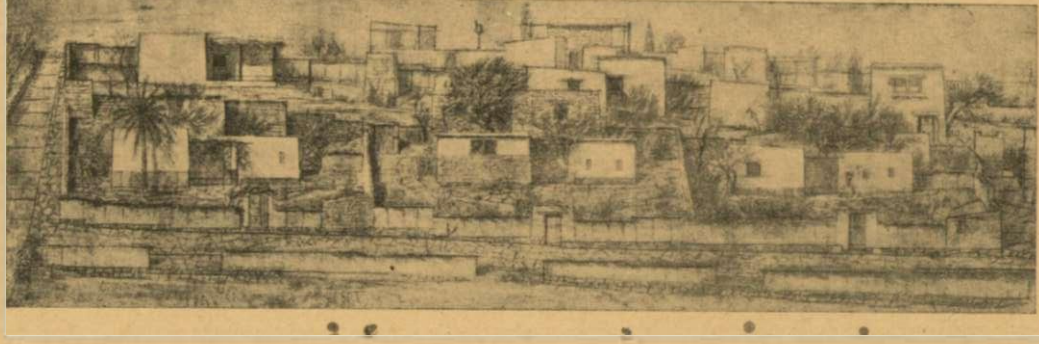
ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
Συνεταιρικών Κεφάλαιον	520,000,000
520 Συνεταιρικοί Μέρηδες X 1,000,000	
Μείον	
"Εξίσωσις λ/σμοδ «Ζημία & Κέρδη»	37,699,086
Χρήσεως 1950	
"Εξίσωσις λ/σμοδ «Ζημία & Κέρδη»	92,939,101
Χρήσεως 1951	
"Εξίσωσις λ/σμοδ «Ζημία & Κέρδη»	85,656,427
Χρήσεως 1952	
216,294,614	303,705,386
Αποσβέσεις	
"Αποσβέσεις Κτηριακών "Εγκαταστάσεων	162,400
"Εως 31-12-1951	
Χρήσεως 1952	232,550
394,950	
"Αποσβέσεις "Επίπλων καὶ Σκευών	663,724
"Εως 31-12-1951	
Χρήσεως 1952	1,711,350
2,375,074	2,770,024
Πιστωτικοί Λογαριασμοί	
Προκαταβολαι οικπέδων	922,660,000
Εισπραξεις δι' έκτελεσιν "Εργων Καινής "Οφελείας	43,230,000
Γραμμάτια πληρωτέα	5,517,490
"Εκκρεμείς λ/σμοί Διακανονιστέοι Προμηθευται	6,916,700
897,550	979,221,740
Λογαριασμοί τάξεως	
Λογαριασμοί Τάξεως Πιστωτικοί	750,000

Δρχ. 1,286,447,150

ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΑΙΕΩΝΙΚΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

Β'

Οί κατοικίες Α, Β, Γ, μπορούν να κτισθῶν τμηματικά:
Ἄρχικῶς δηλ. μπορεί νά κτισθεῖ ἓνα τμήμα ἀνάλογα μέ
τίς προτιμήσεις τῶν ἐνοίκων, λ. χ. τὸ καθημερινὸ ἢ ἓνας
κοιτῶν μέ τοὺς βοηθητικούς χώρους καὶ νά συμπληρωθεῖ
ἡ κατοικία, ὅταν οἱ οἰκονομικοὶ ὄροι τὸ ἐπιτρέψουν.

Κατοικία Α, ἀρχικὸς πυρῆνας	164 μ ³ = 25 ἐκ.
Μελλοντικὴ ἐπέκταση	86 μ ³ = 13 ἐκ.
Σύνολο :	38 ἐκ.
Κατοικία Β, ἀρχικὸς πυρῆνας	260 μ ³ = 39 ἐκ.
Μελλοντικὴ ἐπέκταση	175 μ ³ = 28 ἐκ.
Σύνολο :	67 ἐκ.
Κατοικία Γ, ἀρχικὸς πυρῆνας	243 μ ³ = 36 ἐκ.
Μελλοντικὴ ἐπέκταση	257 μ ³ = 39 ἐκ.
Σύνολο :	75 ἐκ.